sinus ad emendandam insufficienciam parvuli. et cum
laudare preclarum. non curando mancam meam. Et
ecce vidua paupercula que duo minuta deo gratissima
operatur. non quia hoc nichil offerre debuit sed magna
offerre non valuit. Sic et ego pauper ingenio
immo pauperrimus cum sciencia et eloquencia hoc exiguum
donum hoc pauperculum speculum ad honorem tante
regine offerre presumpsi. Ut in ipso tamquam in quodam
obscuro speculo simplici oculo eiusdem regine
amatores qualis et quanta ipsa sit saltem tenuiter
speculentur. Et quia eidem speculo insunt radii specu-
li aliqualiter representantes statum vite et gratie et glorie marie
magne. Ideo non inmerito appellatur speculum
marie. Eya ergo benignissima domina mea maria
Exiguum munus quod dat tibi pauper amicus. accipias
placide. Te enim cum hoc munusculo et cum hoc
opusculo salutatoris tue saluto. Te genibus flexis
et capite inclinato et corde et ore saluto. Salu-
tando quod dico Ave maria dominus tecum

Ave maria gratia plena dominus tecum benedicta tu in
mulieribus et benedictus fructus ventris tui
Audi dulcissima virgo maria. audi nova
audi mira. Audi filia et vide et inclina aurem
tuam. Audi gabrielem nuncium alloquium gloriosum.
Vide fecunditatis tue modum miraculosum. Incli-
na aurem tuam ad consensum fructuosum. Audi
ecce quod a deo patre tu [illegible] Vide quod filius dei
per te incarnabitur. Inclina aurem tuam spiritui

ste que nuntia mea operabitur. Ita ergo habens aures audien-
di audi. et in principio audiendorum audi inaudi-
tam salutacionem Ave maria et hoc nomen non a
gabriele sed a fidelium devocione est positum pro majori
racione inspiracionem et plenius quam clausula videlicet
benedictus fructus ventris tui. Non a gabriele sa-
lutante edita sed ab elizabeth prophetante addita est.
Dicamus ergo singuli. dicamus devotissime omnes Ave
maria etc. O vere gloriosa et venerabilis. O vere glo-
riosa et admirabilis salutacio. Haec salutacio ut
ut ait beda. Quanta humane consuetudini inaudita
tanto marie digna erat quam grata. In hac dulcissima salu-
tacione quinque dulcissime sentencie ordinantur. In quibus
quinque dulcissime commendaciones sive laudes dulcissime
virginis insinuantur. O vere dulcis insinuacio. Insinuatur
namque in hiis quod purissima. quod dignissima. quod plenissima
quod tutissima. quod utillima fuit beata virgo maria. Pu-
rissima namque propter culpe carenciam. plenissima propter
gracie affluenciam. tutissima propter divina presenciam. Dignis-
sima propter persone sue conversacionem. Utilissima propter prolis sue
excellenciam. Quia namque purissima propter culpe carenciam
fuit maria bene insinuatur cum dicitur. Ave. Be-
ne ei dicitur. Ave quasi ab omni ve de culpe immu-
nissima fuit. Secundum virginem matrem dei decuit Anselmo
teste qui ait Decebat ut conceptio hominis illius
de matre purissima fieret ut ea puritate qua
maior sub deo nequit intelligi virgo illa ni-
teret cui deus pater unicum filium quem de corde
suo equalem sibi genuit ita dare disponebat ut

Beda

anselm

que

[...]ct. Unus atque idem dei et hominis filius. Est quoque plenissima
per gratie affluentiam quia maria benedicta insinuatur cum
dicitur gratia plena. Unde plena et plus quam plena ut testatur
Anselmus devotissime exclamans et dicens O femina
plena et plena superplena gratia de cuius plenitudinis exube-
rancia adeo se sit revirescit omnis creatura. Est quoque intimis-
sima per divinam presenciam quia maria benedicta insinuatur
cum dicitur dominus tecum. Interius dominus pater dominus tecum
existente matre specialiter intimissima est. quia dominus
pater dominus filius dominus spiritus sanctus. Dicitur tecum id est quod ipsa spi-
ritualiter et familiarissima est. secundum quod patet per *Bernardum dicentem*
qui sic dicit Et tamen dominus filius tecum quem car-
ne tua vestis sed et dominus spiritus sanctus de quo concipis et
dominus pater qui genuit eciam quem concipis. Est quoque dignis-
sima per persone sue dignitatem quia maria benedicta
insinuatur cum dicitur *benedicta tu in mulieribus*. Ne-
quaquam enim persona eius posset non esse dignissima que
cuncta benedictione est venerantissima. Unde iterum stu-
pens et exclamans ait *Anselmus* O vere benedicta
et super benedicta per cuius benedictionem benedicitur
omnis creatura non solum creata a creatore sed creator a
creatura. Est quoque utilissima per prolis excellenciam quia
maria benedicta insinuatur cum dicitur et benedictus fructus
ventris tui. ad salvandum namque mundum per hoc
utilissima fuit quod ipsa fructum salutis excelle-
ntissimum et potentissimum genuit. Ideoque vere de-
votus eius *Anselmus ait* Per fecunditatem
tuam mundus peccator est iustificatus et dampnatus
salvatus exul reductus. Partus enim tuus domina mundum

[An]selmus

[Bern]ardus

[An]selmus

Anselmus

captivus redemit · ergo sanavit / marcens suscitatur
Vide Videtis quod ~~beatam~~ tamen quomodo maria per culpe carentiam
et immunitatem meruit quod Ave salutaretur / per gratie afflu=
entiam et immensitatem meruit quod plena gratia nomina=
retur / per divinam presentiam et familiaritatem · meruit
Dominus tecum sibi insinuari / per persone sue preeminentiam
et dignitatem · meruit benedicta in mulieribus vocari /
per prolis sue excellentiam et utilitatem · meruit bene=
dictus fructus ventris eius proclamari. De hiis autem
singulis secundum ordinem videamus et cetera

Ave maria et cetera. Dicimus dominum et sancte
personam illud ave, quo initiata est
nostra redemptio ab ore dei / personuisse
nunc sepissime singulis personam devotissime ven=
merensi dicentes Ave maria · Ave et Ave iterum
ave et millesies Ave / Ecce tamen quod supradictum est
gloriosissima virgo maria per suam omnimodam culpe care=
ntiam et immunitatem / per omnimodam vite innocentiam
et puritatem · meruit quod ave salutaretur / meruit in sua
salutatione Ave dici. Ave dicitur quasi absque ve. Con=
siderandum enim quod triplex est ve. A quo immunis=
sima fuit ista cui dicitur Ave. Est enim ve culpe·
ve miserie · ve gehenne. Est enim ve culpe actu=
alis · ve miserie originalis · ve pene gehennalis
De hiis tribus ve non inmerito intelligimus quod apoca=
lypsis · Legimus Audivi inquit Johannes vocem unius
aquile volantis per medium celum dicentem voce magna ·
· ve ve ve · habitantibus in terra. Quod autem quodlibet
horum trium ve multiplicatur per ea ve ut sic simul

De culpa p(rim)a

fuit nominum. vel. contra que marie obstare debebant 3
ante Nam ea culpe. ea miserie. ea gehenne. Et vel.
per quam contraria ipsa merito salutatur. Ave || Primo
enim consideramus quod quod triplex est. 3. de culpe. scilicet de
culpe cordis. de culpe oris. de culpe operis. De primo
dicitur de dicit propheta de de de habitantibus in terra. De quo
peccatoribus quod culpa cordis sed dicit ysaie xxix. Ve qui
profundi estis corde ut a domino abscondatis consilium. Et
Ve est profundis corde ad malum quod profunda cor-
da sunt malorum profunde sentine dyabolorum et profun-
da sepulchra plena fetoribus viciorum. De quo eis sicut
dicit math. xxiii. Ve vobis scribe et pharisei ypocrite
qui similes estis sepulchris dealbatis que aforis apparent homi-
nibus speciosa intus autem plena sunt ossibus mortuorum
et omni spurcicia. O quam longe ab isto. vel fuit innocentis-
simum cor marie. De isto beatus bernardus quod ait. Et quia
maria delictum non habuit. et ab innocentissimo
corde eius penitencia longe fuit. Unde enim
cor marie penitere debuit cum nunquam aliquid
dignum penitencie admiserit. Ideoque mundissimum
cor eius non fuit sentina dyaboli. non fuit se-
pulchrum viciorum. immo fuit ortus et paradisus spiritus
sancti. Unde in canticis. iiii. Ortus conclusus est soror
mea sponsa. ortus conclusus. vere ut ait Jeronimus
ortus deliciarum in quo sita sunt universa florum
genera et odoramenta virtutum. Quia ergo maria
tam longe fuit a cordis vel. ideo merito
digna est ea Ave. Item de peccatoribus quod culpa

oris sed dicitur ysaie v. Ve qui dicitis malum bonum et bonum
malum. Ve hiis et omnibus qui ore peccant, quia venenum
dyaboli in ore portant sicut in psalmo dicitur. Venenum
aspidum sub labiis eorum. O quam longe ab isto
ve. fuit sanctissimum os marie Vnde beatus
Ambrosius dicit Nichil torvum in oculis marie,
nichil in verbis procax, nichil in actu inverecundum
fuit. In ore igitur marie. non fuit fel et vene-
num dyaboli. Sed mel et lac sicut sponsus in canticis
iiii. Mel et lac sub lingua tua. Nonne maria
mundissimum lac sub lingua habuit quando castissimum
ad verbum dixit. Quomodo fiet istud quoniam virum non
cognosco. Nonne eciam maria dulcissimum mel sub-
lingua habuit quando mellifluum ad verbum dixit
Ecce ancilla domini fiat michi secundum verbum tuum. Ergo
a maria tam longe fuit oris ve. Ideo merito
dicitur domina tercium ve. Est de peccatoribus pro culpa operis sicut dicitur
ecclesiastici ii. Ve duplici corde et labiis scelestis et
manibus male facientibus. Ve duplici corde pro culpa
cordis. Ve labiis scelestis pro culpa oris. Ve manibus
male facientibus pro culpa operis. O quam longe a
tali ve fuit cor, os et opus vita marie. Propter quod beatus
Bernardus ait. Decuit reginam virginum singulari privi-
legio sanctitatis absque omni peccato ducere vitam, ut
dum peccati mortisque pareret peremptorem, munus
vite et iusticie omnibus obtineret. Nota quod dicit absque
omni peccato. absque omni veniali peccato maria sic totam
vitam duxit, quod nec corde. nec ore. nec opere
maculam peccati contraxit, ut vere cum dicitur

dicitur Cant. 4 Tota pulchra es amica mea et macula
non est in te. Sic quod innocentissima et sanctissima
maria corde fuit absque vitio. ore fuit absque vitio opere
fuit absque vitio et ideo merito dictum est ei ante

de miserie vite Secundo dicitur considerandum quod maria immunis fuit
non solum simplici vitio culpe actualis sed etiam a simpli-
ci de miserie originalis. videlicet de miserie nascentium
de miserie patientium de miserie morientium. de
miserie nascentium est quod fomite nascentes infirmantur
de miserie patientium quod doloribus parientes cruciantur
de miserie morientium quod resolucionis morientes
incinerantur. De hiis omnibus etiam dici potest. Ve.
ve. ve. habitantibus in terra. Ve quo miserie nascentium est
de fomitis nobis innati quo secundum originalem corrup-
cionem tam infirmi ad bonum et tam proni ad malum
sumus. ita quod quilibet cum fomite nascitur quilibet propter fomi-
tem infirmus et plagatus dicere potest illud Jere.
x. Ve mihi super contritione mea pessima plaga mea Ego autem
dixi plane hec infirmitas mea est et portabo
illam. Sed heu non solum mestis nascentibus de infir-
mitate et miserie adultos ad peccatum inclinantur.
sed etiam de federatis et culpe parvulos ad iram
obligantur. De qua quod apostolus ait Eramus natura filii
ire. Sed quod immunis ab isto nascentium vitio fuit sanctis-
sima maria. que non solum ab originali culpa.
sed etiam a fomitis miseria in qua omnium ad peccatum duc-
tiva causa sic liberata fuit et expedita per sancti-
ficationem in utero. ut nunquam ad peccatum inclinata
fuit in hoc mundo. Teste beato bernardo qui ait

30A

B

ser hermanch
e g n dienn
en leben broder
de

Puto quod copiosior gratie sanctificationis in ipsam descenderit que
non solum ortum eius sanctificaverit, sed et vitam
de cetero ab omni peccato custodierit immunem. Cum
ergo nativitas Marie tam longe fuit ab isto ve, ideo
mulier deum est et ei ave, id est de miserie parientium
et illud quod originalis maledictionis dicit. De quo deum
et Eve: In dolore paries filios. De hoc dicit pluribus
parturientibus dici potest generaliter, quod dicitur de quibusdam
parturientibus dicitur specialiter. Jer. xxx. Ve autem parturientibus
et nutrientibus in illis diebus. O quam immunis ab isto
ve fuit parturiens et pariens dominum Maria. Augustinus
teste qui ait: O quam beata mater ista, que sine gravami-
ne concepit et sine dolore peperit medicinam.
Cum ergo Maria tam longe fuit ab isto sequentium
ve. Ideo mulier deum et ei ave, id est de miserie mo-
rientium et de incineratione quod homini inflictum est
quando peccavit dicens: Pulvis es et in pulverem
reverteris. Unde tam de ve morientium quam
de ve nascentium bene intelligi potest Ecclesiastici xli.
Ve vobis viri impii qui dereliquistis legem domini
altissimi et si nati fueritis in maledictione nascemini
et si mortui fueritis in maledictione erit pars
vestra. Certe tam pii quam impii nascuntur in male-
dictione communiter et mortui erunt in maledictione
pulveris et tamen soli impii de dictis maledictionibus
non immerito hic minantur eo quod impiis in-
particulari communes et incineratio odiosior
esse videatur. Denique in nostra miseria communi numero

et memorie intinerationis animarum et quod angustie. O quam
longe ab ista intineratione ve fuit ut credimus sanctis-
simum corpus marie. Hoc enim corpus archa est sanctis-
simi dei quidem non putrefieri sed ad instar
filii sui ante omnem putrefactionem suscitata. Unde
tam de filio quam de matre notabiliter ait psalmista. Sur-
ge domine in requiem tuam tu et archa sanctifica-
tionis tue. Ista caro marie fuit archa de lignis
imputribilibus facta est. Ideo quod beatus augustinus ait
contra pelagium talarium dignissimum celum fuit quod tota
tantam integritatem intacto incorruptibilitatis
prerogatiua illa resoluto semper. Sic quod maria eo modo
quo deum et longe fuit a nascentium ve. longe
a premencium ve. longe a morientium ve. Sic ita in
moriens deum et christus. Tertio restat considerandum

Ve pene gehenne nota de

est quod maria immunis fuit non solum a triplici
ve culpe actualis. non solum a triplici ve miserie
originalis sed etiam a triplici ve pene gehen-
nalis. Hoc triplex ve consistit in penarum magnitudine
multitudine. longitudine. Ve quod dampnati pati-
ent dampnatis. Ve magnitudinis penarum multitu-
dinis penarum longitudine continuetur. De tribus etiam dicitur ve
dici potest ve. ve. ve. habitantibus in terra. Ve quod gehenne
consistit in penarum magnitudine. De hoc ve bene dicit
Ezechiel xxiiij. Ve ciuitati sanguinum cuius ego
grandem faciam pyram. Ciuitas sanguinum et
collectio omnium iniquorum cuius grandis erit pyra
in quibus cremantur dampnatorum. O quam longe ab
ista grandi ve magnitudinis pene fuit

grandis magnitudo gratie et glorie marie contra
gaudium iram dampnatorum in inferno iam deus prepara-
verat gaudium gloriam in celo ut sic fuit gradus
numero ita etiam gaudio etiam esse in primo
Unde ipsa est thronus ille gaudii de quo dicitur in 2 par.
Fecit rex salomon thronum de ebore grandem
Thronus veri salomonis est maria gaudiis cuius magnificia
et gloria quam bene beatus bernardus ait Quantam
gratie maria invenit adepta est potentie tantam in ce-
lis optinuit gratie singularitatem Ita quod maria tam
longe fuit ab isto vel Ideo merito donum est ei
ante Item de gehenne constat non solum in penarum
magnitudine sed etiam in penarum multitudine.
Unde ysay. iii. dicitur. Ve malis certe quia redditur
eis mala pluraliter dicitur mala quia plura immo
plurima mala malis redduntur in gehenna O
quam longissime ab isto vel multitudine tormentorum
fuit maria. Fuit in maria multitudo meritorum
et premiorum. tantum quod multa mala dampnatorum in inferno
iam deus preparavit multa bona in celo ita ut
nullus angelus ~~nullus~~ nullus sanctus ei equari
possit in multitudine et congregatione bonorum
celestium. Iuxta illud proverbiorum xxxi. Multe
filie congregaverunt divitias tu supergressa es uni-
versas. Per filias istas intelligamus animas sanctas vel
intelligentias angelicas. nunquid sic supergressa est ma-
ria omnes earum spirituales divitias. nunquid non super-
gressa est divitias virginum confessorum martirum

apostolorum prophetarum patriarcharum angelorum cum ipsa sit
primiceria virginum speculum confessorum rosa martirum
regina apostolorum oriens prophetarum, filia patriarcharum,
regina angelorum. Quid cum de diuinis omnibus bonis
sibi defuit. Ieronimus ait: omnem ornatum si diligenter
aspicies nichil uenustatis et nichil speciositatis nichil can-
doris et glorie quod ex ea non resplendeat. Ergo
Maria tam longissime fuit a predicto gehenne vero.
Ideo ei merito dicimus Aue. Item vero gehenne
non immensitas solum non solum in multitudine sed
etiam in longitudine sine interminate penarum
consistit. Unde in canonica Jude dicitur: Ve illis qui
via Kaym abierunt et errore Balaam mercede
effusi sunt et contradictione Chore perierunt. Et post pauca
sequitur: Quibus procella tenebrarum conseruata in eternum.
Glosa quod dicit in eternum et pensa quanta sit
illa penarum et tenebrarum longitudo que finem non
accipit in eternum. O quam longissime ab isto longis-
simo vero gehenne fuit longitudo glorie Marie
cui contra eternas tenebras in inferno iam dudum
preparatas eternam lucem in celo ut sicut aliqua peccatoris
sedes est diaboli miserabiliter tenebrosa in eternum
Ita Maria mediatrix sedes Christi fit mirabiliter lumi-
nosa in eternum. Iuxta illud psalmi: Thronus eius sicut
sol in conspectu meo et sicut luna perfecta in eternum.
Dic ergo beatissima virgo Maria longe fuit a suppli-
cio gehenne vero immo longe fuit a predictis vero
vero. Et ideo merito dicimus ei Aue. Hoc igitur
breuiter dico ei dicamus Aue. Oremus ut ipsa

ipsum dulcissimum ave nos erue liberare ab ·
odio demonis

De maria. Hoc nomen sicud deus est
suum non angeli sed divino fidelium in in-
posuit de hoc beatus ewangelista Lucas signa-
vit. Nomen virginis maria. Hoc nomen sanctissimum
nomen dulcissimum nomen dignissimum tam sanctissime
tam dulcissime tam dignissime virgini convenientissime
est impositum. maria enim amarum mare | maria
stella maris | maria illuminata vel illuminatrix
· maria domina interpretatur. Maria est enim mare amarum
demonibus | stella maris hominibus. Illuminata vel
illuminatrix angelicis spiritibus | domina cunctis omnibus.
Maria igitur demonibus est mare amarum spiritualiter.
Maria hominibus est stella maris effectualiter. maria
angelis est illuminatrix eternaliter. Maria cunctis
omnibus est domina vocaliter. Consideremus ergo quod maria
interpretatur amarum mare. hoc tamen operatur speci-
ali contra dyabolum | sed nota quomodo maria sit mare
quomodo sit amara | quomodo simul sit mare amarum.
Maria est mare gratiam affluendo. Maria est amara
filio compatiendo. Maria est amarum mare | dyabolum
submergendo. Maria ergo est mare propter affluentiam
spiritus sancti repletionem. Maria est amara propter afflictionem
filii sui passionem. Maria est mare amarum propter submer-
gentem dyaboli suffocationem. Primo bene consi-
dera quomodo maria dicitur mare propter affluentiam et co-
piam gratiarum. Unde scriptum est Eccl. i. Omnia flumi-
na intrant mare. Omnia flumina sunt karismata

ipse sed. Vnde Johannes. Qui credit in me sicut
dicit scriptura flumina de ventre eius fluent aque
vive. Hoc autem dixit de spiritu quem accepturi erant creden-
tes in eum. Omnia que flumina intrant in mare
dicitur omnes scilicet karismata intrant in mariam
Flumen enim gratie angelorum intrat in mariam.
Flumen gratie patriarcharum et prophetarum intrat in
mariam. Flumen gratie martirum intrat in mariam.
Flumen gratie apostolorum intrat in mariam. Flumen
gratie confessorum intrat in mariam. Flumen gratie virginum
intrat in mariam. Omnia flumina intrant in mare
omnes gratie in mariam. Vnde ipsa convenienter potest dicere
illud Ecclesiastici xxiiii. In me gratia omnis vie et veri-
tatis. In me omnis spes vite et virtutis. Eandem natu-
re omnis gratia in mariam confluxit. Et quia tanta gratia
ad omnes defluxit dicit enim beatus Augustinus. Gratia es
plena o maria que apud deum invenisti et per te
totum mundum diffundere meruisti. Secundo consi-
dera tamen quod maria in passione filii sui valde
amara fuit quia sicut ipsius animam gladius pertransivit.
Vnde ipsa vere potuit dicere illud Ruth i. ~~id est~~ Non
vocetis me noemi id est pulchram sed vocate
mara id est amaram. quia valde amaritudine
replevit me omnipotens. Amara fuit noemi
quia duo filii sui fuerunt mortui. Noemi pulchra
et amica significat mariam pulchram quidem
per ipsius sanctificationem amaram vero per filii
sui passionem. Duo autem filii marie scilicet homo
deus et homo purus. Vnius enim corporalis alterius
vero spiritualis mater est maria. Vnde beatus Bernardus ait

... Ermo lud weren ...
moch vr . [illegible] leste schriff so gast: sollet
off hort ela ech sendyn want al ich ich [illegible] vp: drag yn vp: dat
dyn Janne de meynt annolt he welde so samm[illegible] schriffte van herman
vn ... dat ampt quweme vort al ... [illegible] sendyn so ... off ... sus
... Balder ayn ... sagen dat da ... ind ... ind lechdes

1ai

A
33

B

Tu mater regis. tu mater apostolis. Tu mater virginum
mater medici. tu mater dei et hominis. Cum sic ita
usque mater discordiam inter filios seminare nequis
Ideoque bene exclamans Augustinus ait. O beata fiducia
o tutum refugium mater dei est mater nostra
Isti duo filii marie quibus mortui fuerunt in
passione. Unus corpore. alter mente. Unus est
acerbitate. Alius mente infidelitate et ideo vita
marie valde repleta fuerit amaritudine
sicut et Anselmus testatur dicens Illa uti mater
tuam dolore anxias pectora delicata grandes
ita ipsius vita ordinque fatigaverat membra ut
in tristitia deficiens vix potuisset venire ad fi-
nem Christi. Videas modo quomodo sit mare istud sed
Videas nunc quando ipsa amara sit pro morte filii
sui. Tercio considerabis quod mare est [struck]
amarum mare diabolo et angelis eius per ipsam
oppressis quam a deo mare rubrum amarum fuit egip-
tiis in quo submersi. De quibus dicit Exodus
xv. Reduxit [struck] dominus super eos aquas maris
O quam amarum et tremendum est hoc mare in egip-
tiis. O quam amara et tremenda est hec maria demo-
nibus. Unde beatus Bernardus ait Non sit tamen hostes
visibiles quam caterva multitudinem copiosam
aerie [struck] sicut [struck] potentes marie vocabulum per- sicut aeree potestates
timent et exemplum. pereunt et fluunt
sicut cera a facie ignis. Obtinemus inde-
nimus obviam huius nominis recordacionem de-
votam invocacionem sollicitam imitacionem -

Dicit ergo videtis karissimi quomodo mare et mare propter afflu-
enciam sive repletionis quomodo maria et amara
propter vehemenciam doloris passionis Quomodo maria
et mare amarum propter potenciam diabolice submersionis
et Consequenter considerabimus quod maria interpretatur
stella maris hoc optime convenit marie quia gerit
officium stelle marine. Legitur enim et vos
qui navigatis mos est ut cum in aliquibus terram navi-
gare disponunt unum sydus eligunt cuius signo
lucemque radiante in eam quam desiderant partem
possunt sine errore adduci. talis certe est offi[cium]
stelle nostre marine que navigantes per mare mun-
di et viam innocentie vel penitentie dirigat
ad litus celestis patrie propter hoc bene innocentius
ait sic Quibus auxiliis possumus navem inter
tot pericula transire usque ad litus patrie Certe
modis per duos scilicet per lignum et stellam id est per
fidem crucis et virtutem lucis quam peperit nobis
stella maris maria Bene autem ergo maria stelle
maris comparatur propter puritatem propter radiositatem propter uti-
litatem. Maria enim est stella purissima stella
radiosissima stella utilissima Maria et stella purissima
purissime vivendo Maria est stella radiosissima
radium emittendo pariendo Maria et stella utilissima
ad litus patrie dirigendo Primo ergo considera
quod maria est stella maris purissima sine peccato
purissime vivendo Unde dicitur de ipsa dici potest Sap. vii°
Est enim hec speciosior sole et super omnem disposi-
cionem stellarum luci comparata invenitur prior. Vel et

vero stelle nostre marine competit. Maria enim
primo et pocior sive dignior. Maria enim purior
est sole et stellis et luce quantum dignitate quia
puritate solem et stellas et omnem lucem superat
corporalem, immo etiam spiritualem. Videlicet ange-
licam creaturam de qua dicitur Genesis primo: Divisit
deus lucem a tenebris, id est angelos stantes a
cadentibus. Sed utique luce angelica prior et purior
est Maria, prior dignitate, purior puritate. Unde angelus
exclamans ait: O tu benedicta super mulieres que
angelos vincis puritate, sanctos superas pieta-
te. Vides ergo quod Maria sit stella purissima
puritate vincendo. Secundo considera clarissima
quia Maria est stella radiosissima radium emittendo
dei filium pariendo. Ipsa enim
est stella de qua dicitur Numeri xxiiii: Orietur stella
ex Iacob et consurget homo de Israel. Virga
ista est dei filius, qui stelle nostre Marie est
radius, radius utique de quo cantatur: Sicut sy-
dus radium profert virgo filium, de quo etiam beatus
Bernhardus ait: Nec sydus radio minuitur suam
claritatem nec virgo filio suam ~~integritatem~~
integritatem. O vere beatissima, o vere radiosissima
stella Maria, cuius radius non solum mundum
sed etiam celum et non solum celum, immo
etiam infernum penetravit. Sicut beatus
Bernhardus ait: Ipsa est preclara et eximia stella
ex Iacob orta ~~est~~ cuius radius universum

orbem illuminat / et eius splendor perfulget
in superiores et inferiores penetrat. Videtis modo quomodo
maria sit stella purissima purissime luminando
videtis secundo quomodo maria sit stella radiosissima
filium dei pariendo. Tercio considerandum est quod
maria est stella utilissima nos ad patriam celestem
dirigendo / primo ducendo nos per mare huius secu-
li ad gloriam filii sui tamquam ad portum paradi-
si. Ipsa est stella illa clarissima fulgens / tres
magos ad christum rectissime ducens. Maria enim
est stella que in fluctibus presentis vite valde est
necessaria. Unde Bernardus ait Ne avertas oculos tuos
a fulgore huius sideris / si non vis obrui procellis
Si insurgant venti temptacionum Si incurras
scopulos tribulacionum respice stellam voca mariam
Quare enim ut in mari huius mundi demergaris
per stellam scilicet mariam invocet dignissi-
mum est eam sequi. Dicit idem Bernardus. ecce
dices. Ipsam sequens non devias Ipsam rogans
non desperas Ipsam cogitans non erras Ipsa te-
nente non corruis Ipsa protegente non metuis
Ipsa duce non fatigaris Ipsa propicia pervenis
et sic in temetipso experiris quam merito dictum sit
et nomen virginis maria. Hic ergo videtis quomodo maria
est stella purissima a peccato / stella radiosissima in
filio / stella utilissima in mundo. Quarto considerandum
est quod maria incepit illuminata vel illuminatrix
hoc simul competit tamen virgini / que mirabiliter

~~ea~~ illuminata est per presenciam domini mox illud. Apo-
vide kalipsis xviii: Vidi alium angelum descendentem
de celo habentem potestatem magnam et terra
illuminata est a gloria eius, filii dei et angeli magni
consilii. Terra ergo a gloria filii dei illuminata est
maria que sicut illuminata fuit a gloria eius in mun-
do, ita illuminata est nunc a gloria eius in celo, ut
sic illuminata fuerit in celo et in mundo illumi-
natrix. Est quod considerandum quod maria illuminata illu-
minatrix est per exempla, per beneficia, per premia. Illumi-
natrix nostra per exempla vite sue. Illuminatrix per
beneficia misericordie sue. Illuminatrix per premia
glorie sue est maria. Primo ergo considera brevissime quod
maria illuminatrix est plurimorum per exempla luci-
dissime vite sue. Ipsa enim est cuius vita gloriosa
lucem dedit seculo. Ipsa est cuius vita inclita cunctas
illustrat ecclesias. Ipsa sicut luna est ecclesie adeo illu-
minata ut per ipsam ecclesie tenebras illuminaret
ecclesia. Ora ergo ecclesia. Oret fidelis anima et dicat:
Quoniam tu illuminas lucernam meam domine
deus meus, illumina tenebras meas. Hec vere
lucernam domus gracie sue plenissime illuminavit
et per hanc tenebras animarum nostrarum illuminando
fugavit et fugavit. Hec bene sentiens Bernardus
Bernardus ait: O maria tu virtutum [illegible] a deo meditaris
magnificis exemplis ad imitationem tui nominis

prouocas sicut noctem nostram illuminas. Qui enim
vitae eius imitator fuerit non ambulat in tenebris
sed habebit lumen vite. Vides ergo quomodo maria
est illuminatrix mundi per exempla lucidissime vite
sue. Secundo considera lune quod maria est illuminatrix
mundi per beneficia lucidissime vite sue, per que multi in
nocte huius seculi illuminati sunt spiritualiter sicut
quondam filii israel per columpnam ignis illuminati fue-
runt corporaliter. Propterea dicit psalmista. Deduxit eos in nube
diei et tota nocte in illuminacione ignis. Maria
nobis est columpna nubis quia columpnam nubis nos protegit
ab estu diuine indignacionis protegit etiam ab estu dy.
[illegible] tercio Re. Dicitur in ps. Expandit nubem in protec-
tionem eorum. Maria quoque columpna est ignis illuminans
nos immo etiam illuminas mundum multis miseri-
cordie beneficiis. Quid nos miseri nos obtenebra-
ti qui in nocte huius seculi facti sumus si tam lucidam
lucernam si tam luminosam columpnam non habemus
Quid enim totus mundus valet si solem non habet
Et hoc bene ait Bern. Bern. Tolle corpus hoc solare
quod illuminat mundum. Vbi dies. Tolle mariam hanc
maris stellam quid nisi caligo inuoluens et umbra
mortis ac densissime tenebre relinquuntur. Vides
ergo quomodo maria est illuminatrix per lucidissimam vitam
suam. ~~Vides secundo quomodo ipsa est illuminatrix~~
Tercio considera lune quod maria est illuminatrix

per lucidissimam gloriam suam qua per totum illuminat
celum sicut sol mundum iuxta illud Eccli. 42 Sol
illuminans per omnia respexit et gloria domini plenum
est opus eius Sol illuminat et Maria que est pulchra
ut luna electa ut sol pulchra ut luna per graciam
electa ut sol per gloriam Gloria enim domini plenum
est opus eius opus domini excellentissimum est Maria hoc
opus sicut plena fuit gracia dum in mundo sic ple-
na est gloria domini in celo Sol ergo illuminans Ma-
riam in gloria rutilans per omnia respexit quia per
omnes angelos et per omnes sanctos glorie sue illu-
minacionem extendit. Quid mirum si mulier presen-
cia totum illuminat celum que etiam totum
illuminat mundum Dicit enim beatus Bernardus Marie pre-
cia toto mundum illuminat sane totius illustratrix
orbis et ipsa celestis patria clarius rutilat virginee
lampadis irradiata fulgore. Dicit ergo videtis quomodo
Maria est illuminatrix per gloriam suam fulgidissimam
quomodo illuminatrix per vitam suam splendidissimam quomodo
illuminatrix per graciam suam lucidissimam. Post
predicta omnia considerandum quod Maria imperat domina hic
quomodo continue gerit tamquam imperatrix que videtur
domina est celestium terrestrium et infernorum. Domina an-
gelorum. Domina hominum. Domina demonum. Domina
virtutum in celo. Domina in mundo domina in inferno Primo
considerandum quod Maria est angelorum domina Ipsa enim

significata est in domina hester regina de qua legitur quod super
duas famulas suas deliciose innitebatur. Altera
autem famularum sequebatur dominam/ defluentia in humum
vestimenta sustentans. Per dominam hester reginam intelli-
gitur domina mariam reginam. Due famule quibus domina
nostra maria/ sunt angelica et humana creatura. O quam gau-
dendum est nobis miseris hominibus quod angeli dominam et dominam
habent ex hominibus. Verissime enim angelorum domina est
maria. Unde angelus primum alloquens ait. Dicitur celestis vox
et altior. Dic mariam gratiam dicit precedens. Dic dominam
angelorum nominum/ quod omnia ei complacent. Dic formam
dei appellare dignam expressa. Alia vero humana est
famula que dominam suam mariam sequitur in mundo
diligenter/ scilicet colligens vestimenta domine sue/ colligens virtu-
tes et exempla marie. Intelligentia vero ange-
lica est famula sua/ super quam domina sua maria in-
nititur in celo. Innititur scilicet tamquam familiarissima
sibi angelos sociando. Innititur etiam tamquam deli-
catissima in angelis deliciando. Innititur quoque
tamquam plenissima/ sibi cum sua plenitudine angelis
communicando. Innititur insuper tamquam potentissima/ angelis
imperando. Quibus enim angelis maria innititur
suo imperio. Unde angelus ait. Michael dux et princeps
milicie celestis cum omnibus spiritibus administratoriis/
tuis. Virgo parens/ precepta/ defendendis in corpore
et in suscipiendis de corpore animabus fidelium/
specialiter tibi data est die ac nocte se commendantium

enim videas modo quomodo maria est domina angelorum in
celo. Secundo considerandum quod maria eciam est domina homi-
num in mundo dicit hoc david in psalmo dicens Sicut oculi
ancille in manibus domine sue quia ancilla domine marie
est quilibet fidelis anima humana eciam etcetera. Sicut oculi
famule ancille in manibus domine sue semper debent esse
quia oculi cordis oculi omnes nostri ad manus marie
semper debent respicere ut per manus eius aliquid boni acci-
piamus et per manus eius quicquid boni agimus domino offerimus
per manus enim huius domine habemus quicquid boni possidemus
teste beato bernardo qui ait Nichil nos ~~debemus~~ deus habere
voluit quod per marie manus non transiret per manus quoque
huius domine offerre deo debemus quicquid boni
egimus quamvis ~~ad denum~~ admodum beato bernardo hortante dicente
Modicum illud quod ~~habere~~ offerre desideras gratissimis
illis et acceptione dignissimis marie mani-
bus tradere cura si non vis sustinere repul-
sam. Bene nobis est quod talem dominam habemus
que nunc tam liberalis est ad nos et tam potens
apud filium et super nos ut secure ad ipsam confu-
gere possimus omnes nos. Unde devotissime ait Anselmus
ait. Domina magna cui gracias ait concio leta misero-
rum ad quam territa ~~fugiat~~ fugit turba reorum ad
te potens et misericors domina ego peccator
anxius confugio. Vides modo quomodo maria est domina
angelorum in celo. Vidisti secundo quomodo maria est
domina hominum in mundo. Tercio considerandum est

quantia est domina demonum infernorum tam potens eis
dominatur ut etiam de ipsa accipi possit illud psal-
mi. Virgam virtutis tue emittet dominus ex syon
dominare in medio inimicorum tuorum. Virga virtutis
est virgo maria. Ipsa est virga aaron florida per virginita-
tem et fructifera per fecunditatem. Ipsa quoque est
virga de qua ysaias xi°. Egredietur virga de radice
yesse et hec virga virgo maria. Virga virtutis est
contra inimicos infernales quibus magna virtute domina-
tur. Et ideo domina tam magna. Domina tam magne
virtutis merito a nobis amatur. merito a nobis laudatur
et merito a nobis exoratur ut nos contra inimicos
istos tueatur. Exemplum dat nobis Anshelmus qui tantam dominam
alloquens ait. O domina magna et valde magna
te vult cor meum amare. te cupit os meum
laudare. te desiderat venerari mens mea. te
affectat exorare anima mea que tuitioni tue se
commendat tota substancia mea. Hic ergo videtis quomodo
maria est domina angelorum in celo. Domina hominum in
mundo. domina demonum in inferno. Videtis etiam
ex predictis quod maria mare amarum. maria
stella maris. maria illuminatrix. maria domina
convenientissime interpretatur. Maria enim mare
amarum est ~~domin~~ demonibus punitis. maria stella maris
est hominibus conversis. maria illuminatrix est angelis
non aversis. maria est domina creaturis universis.
Oremus ergo deum. oremus mariam. Oremus devo-
tissime et dicamus Eya mare amarum maria

adiuua nos ut in vera penitencia totaliter ama-
ritudinem Eya stella maris maria adiuua nos ut
per mare seculi ~~mundi~~ specialiter rectificemur Eya
illuminatrix maria adiuua nos ut in gloria eterna
vere illuminemur Eya domina maria adiuua nos
ut sub tua ducatu filialiter gubernemur Amen — De ave maria

Ave maria. Nomen istud affectuosum
et dulcissimum. nomen istud graciosum
et utilissimum. nomen istud gloriosum
et dignissimum optime graciose vere virginis marie
dicitur / preeminentissime enim virgo tam pia vocata
est maria Ipsa enim est maria que et ore vicio ca-
ruit et ore vere claruit. Ipsa namque est maria que
a septem viciis capitalibus fuit immunissima
et virtutibus eis contrariis fuit ~~in~~ munitissima ||
Maria enim contra superbiam profundissima humili-
tatem. Maria contra invidiam affectuosissima
per caritatem. Maria contra iram mansuetissima per leni-
tatem. Maria contra accidiam indefessissima per fideli- /strenuissima
tatem. Maria contra avariciam per paupertatem. Maria
contra gulam temperatissima per sobrietatem Maria
contra luxuriam castissima per virginitatem fuit
Hec omnia ex illis sequentibus colligere possumus in quibus
nomen marie expressimus in devinimus || Primo humil
videlicet quod maria apud se profundissima
fuit per humilitatem Ipsa enim est maria de
qua dicitur Luce primo. Dixit autem maria ad angelum

Ecce ancilla domini fiat michi ~~secundum~~ ~~dominum~~ omnia et profunda hu-
militas marie. Ecce mariam alloquitur archangelus
Maria gratia plena dicitur. Maria superveniente spiritu sancto
promittitur. Maria in matrem dei assumitur. Maria
iam omnibus creaturis anteponitur. Maria iam domina
celi et terre efficitur. et per hoc nulla superbia
extollitur. Sed in hiis omnibus mira humilitate
deprimitur dicens Ecce ancilla domini / unde hoc bene
ait beda sit Maria se donis celestibus quasi a
se hec esset non extulit sed ut magis magisque
donis apta esset dominus in custodiam humilitatis
gressum ~~humilis~~ mentis fixit / archangelo
respondens. Ecce ancilla domini / hec est contra
multos qui in prosperis et honoribus. qui in gratiis
et donis non humiliantur cum maria et christo
Sed intumescunt cum eva et cum luci-
fero. Sed certe marie humilitas non solum
in verbo sed etiam in facto declaratur. non solum
in libro angelice responsionis. sed etiam in facto legalis
purgationis. non solum in verbo quo se humili-
avit tamquam ancillam et servitricem. sed etiam humo- Nota
centem humiliavit tamquam ream et peccatricem
Ipsa enim est mundata de qua dicitur Luce 2o. Postquam
impleti sunt dies purgationis marie etc. O dura
infelix superbia. O superbia et infelix duricia
peccatoris Ecce mundata sine peccato sed pro lege
subiit purgationis et tu miser plenus peccatis

nom omnes Deo legem subire satisfaciendo. Secundo sciendum conformia
videlicet quod maria affectuosa fuit per caritatem.
Ipsa enim est mater de qua dicitur luce primo
Exsurgens autem maria abiit in montana cum
festinatione etc. Abiit inquam non festinanter valens
visitare et salutare. Et nuntiare visitavit elizabeth. Videlicet
Illa visitatio marie quomodo plena fuit caritate
In descriptione enim illius visitationis marie quae nominatur in
quo caritas marie ad deum et ad proximum
plenius declaratur. Caritas proximi debet haberi
et fieri corde ore opere. Maria autem caritatem
proximi habebat in corde et # luce primo Exsurgens
abiit in montana cum festinatione. Quam enim
ad officium caritatis eam festinans cogebat
nisi caritas que in corde eius fervebat. Hec
genus quod pastores venerunt festinantes ad prese-
pium et quod maria abiit cum festinatione ad
obsequium et quod zacheus festinans descendit ad
hospitandum deum. Verum quod tardius ad opera caritatis
Item maria caritatem proximi fovebat. Ipsa enim
est de qua ibidem dicitur et factum est ut audi-
vit salutationem marie elizabeth etc. Caritas
itaque proximi salutationibus et aliis caritativis
locutionibus semper fovenda est. Videlicet angelus salu-
tavit mariam, maria salutavit elizabeth, filius
marie salutavit tres marias euntes de

de sepulchro dicens alias amice / de quo est quod per osculum
salutacionem negat. De quo alias quod dolose proximum
salutat sicut Judas cum dixit ave rabi. Quarto dul-
citer maria salutando venit. O maria dignare nos
per graciam tuam salutare / et ipsa certe bene nos
salutat beneficio et consolacione. si nos eam salutamus
libenter ~~salutare~~ sumus et oracione. libenter nos salutat
cum gracia si libenter eam salutamus cum ave maria
Quia maria non solum caritatem corde habebat
non solum ore sonabat sed opere exercebat. Ipsa enim
3 mensibus de qua ibi dicitur mansit autem maria cum
illa quasi tribus mensibus / mansit utique pro ministerio
et consolacione Elizabeth. Unde ambrosius Quod per
officium venerat / officio non herebat. Quia maria
sicut in omnibus caritatem habuit ad proximum / ita
super omnia caritatem habuit ad deum. Ipsa enim
est de qua maria ibidem dicitur / et ait maria Magni-
ficat anima mea dominum Et exultavit spiritus meus
in deo salutari meo. Anima quae amat hoc magnifi-
cat et in hoc exultat. Sed ecce anima marie deum
devotissime magnificavit et in deo ferventissime
exultavit quia deum excellentissime amavit de
cuius amore bonum librum dicit hugo quia magis
in corde eius amor spiritus sancti singulariter ardebat
ideo in ~~carne~~ caritate eius virtus spiritus sancti mirabilia
faciebat. Tercio vide benivole quod maria mansuetissima
fuit per benignitatem / pacientissima fuit corde.

mansueta

dominum adduxerunt. Ipsa enim illa maria quam symeon sic
alloquebatur sicut dicitur luce 2o. Et dixit ad mariam
matrem eius Ecce positus est hic in ruinam et in
resurrectionem multorum in israel. Et in signum cui
contradicetur et tuam ipsius animam pertransibit gladius
Hic gladius acutissimus fuit filii tui passionem suam
mortem sufferat. gladius corporalis animam non
occidit sed nec vulnerat. Sed acutissima passio filii
eius animam matris pertransivit. Propter passionem ipsam tamen
non per odium occidit nec per impatientiam vul-
neravit. Maria enim interfectores filii sui
numquam odivit neque contra eos impatiens fuit. Nam
si alii martires ~~[illegible]~~ patientissimi fuerunt martir-
in martirio suo corporali quanto magis mater nostra
maria in martirio suo spirituali. De eius nobi-
li martirio. Jheronimus dicit Quia spiritualiter et atro-
cius passa est gladio passionis christi plus quam martir
fuit. O mira marie patientia et mansuetudo que
non solum patientissima fuit dum coram ipsa
filius eius crucifigeretur sed etiam dum ante crucifixio-
nem iudei ipsum filium eius despicerent sicut dicit
mathei xiii. Nonne hic est fabri filius marie
ubi per parva fecit et scandalizabantur in eo. Respondeo
faber est christus scilicet qui fabricator est aurore et solis
Heu quam longe a gratia mitissime marie sunt * sicut
prelati consistoriales et fori consules et cetera qui sepe sentiuntur

* qui tam timides tam impatientes tam iracundi sunt

indefessa — Quarto videlicet quod maria indefessissima et stu-
diosissima fuit per sedulitatem in bonis operibus. Ipsa
namque est maria illa de qua dicitur actuum primo: Hii erant
omnes perseverantes unanimiter in oratione cum mu-
lieribus et maria matre ihesu. Maria indefesse
perseverando in oratione exemplum dedit quoniam decet
orare et non deficere. Et si maria tam sedule
oravit in terris, quanto magis sedule pro nobis orabit
in celis. Unde sic bernardus hortatur nos augustinus dicens.
Eius matris patrocinia ad ~~?~~ nisi implorare ut dum
nos supplici cum obsequio frequentamus meritis, ipsa
nos pro sedula remedia dignetur in celis. Sed
certe maria vere non solum ore in orationibus sed
etiam corde in sanctis ~~?~~ meditationibus indefessa
fuit et sedula. Ipsa enim est maria de qua dicitur
luce 2o: Maria autem conservabat omnia verba hec conferens
in corde suo. Quia ergo non fuit accidiosa ideo non
fuit ociosa et ideo non solum ~~[illegible]~~ sensibus intenta in meditati-
onibus nec solum vigilans in devotis orationibus sed
etiam manum in bonis operibus sedulas habuit. Unde
hoc sic super deum est manifeste maria cum elizabeth
tribus mensibus adeo. Respondet beda et ait ut mu-
lieri ... ministerium sedu-
la impenderet. Ecce quod longe est a gloria marie
miser accidiosus cum etiam ~~?~~ mente et lin-
gua et manu cordis sit a mente ociose. Quinto
paupertas — videlicet quod maria continentissima fuit per paupertatem

pauperes pastores invenerunt pauperem mariam et pauperem infantem
in paupere loco Non in preposita aula sed in paupere presepio

Ipsa enim est maria de qua dicitur Luce 2o Invenerunt
mariam et ioseph et infantem positum in presepio
Que utique paupercula maria bonum hospitium bene
habuisset si pauper non fuisset. Ista dum diligenter
attendis et paupertatem marie perpendis de qua Io-
hannes crisostomus ait. Vide paupertatis marie magnitudi-
nem et quicumque pauper est accipiat consolationem quicumque
pauper dum est pauper voluntarie et libenter. vel etiam
quicumque est pauper necessitate et patienter. multum consolatio-
nis fit de paupere maria et de paupertate ipsius ab ipsa consolatione
nimium divites longe sunt quia longe aliam habent. Ve
Luce 6o Ve vobis divitibus qui habetis hic consolationem
vestram. Nolo tamen desperare divites quia non solum
pauperes pastores sed etiam divites reges pauperem
mariam et pauperem filium eius invenerunt sicut dicitur mathei 2o intrantes domum invenerunt
marie eius sed illi divites ipsos invenerunt quia
munera attulerunt pauperes quia consolationem istam
invenerunt per paupertatem divites vero per liberalitatem
Dum pauperes per paupertatem sibi conformantur divites
vero per liberalitatem sibi conformantur || Deinde vide
bene quia maria temperatissima fuit per sobrietatem
Ipsa enim illa est maria cui dicitur Luce primo Ne timeas
maria invenisti enim gratiam apud deum Ecce
scripsit in verbo quia dicitur invenisti gratiam
Numquam maria tantam gratiam invenisset nisi gratia
mariam in cibo et potu parcissimam invenisset
Non enim se compatiuntur gratia et gula quia impossibile

et quia ipso simul fit per graciam deo gratus et per gulam ingratus
Bonum ergo est querere graciam et fugere gulam secundum dictum Hebreorum
xiii. Optimum est gracia stabilire cor non escis que non
profuerunt ambulantibus in eis. Notandum eciam quod dicitur Ecce
concipies in utero etc. Nunquam maria deum in utero
concepisset si idem uterus crapulosus vel deum fuisset
si ~~venter~~ uterus ille nimio estuasset cum vino nimio estuans
cito dissipatur in libidinem. Unde ergo ille qui deo supplicato
incarnato gratulatur est modico cibo et potu contentatur
et unde Johannes Crisostomus ait Commessacio aut vino-
lenta maria nunquam fuit. Item quod longe a gracia ma-
rie sit qui in cibo et potu communis excedit ||
castitas Septimo videlicet sciendum quod maria castissima fuit
per virginitatem. Ipsa enim est mulier illa de qua dicitur Luce
primo. Nomen virginis maria. Exponit castitatem marie
testem ewangelistam, testem ipsam mariam, testem
Gabrielem angelum archangelum. Casta enim fuit virgi-
nea carne secundum testem ewangelistam dicentem Nomen
virginis maria. Castior autem fuit maria in virginea
mente sicut ipsa met testatur. Ipsa enim est de qua
dicitur Luce primo. Dixit autem maria ad angelum. Quomodo
fiet istud quoniam virum non cognosco, id est cognos-
cere non propono. Castissima vero fuit maria in
virginea prole sicut angelus testatur qui de ista maria
dixit Mathei primo. Joseph fili david noli timere
accipere mariam coniugem tuam. Quod enim in
ea natum est de spiritu sancto est. Quarto maria de ipsa

sed divina gratia fecundata nequaquam virginitas eius
cedit et gratia initiata sed mirabiliter mutata gratia est glo-
rificata. Mariam in gratia approbata. in gratia confirmata. in
gratia nobilitata. in gratia ditata et dotata. in gratia confi-
gurata et consummata et tua virginitas. e. marie
quibus ait Augustinus. Mariam et virginem beatam predi-
camus et matrem. cuius virginitatem glorificavit
vera fecunditas et cuius veram fecunditatem glo-
rificavit intemerata virginitas. Unde quidam alius ait.
Longe gloriosior fuit virginitas ex fecunditate
et fecunditas ex virginitate. Hinc quod longe a gratia
marie sit quicumque peccator non sit. Nequaquam enim
auditur marie sit qui aspernatur munere sit. Cum quod dul-
cissimum nomen marie tale ut semper deum et sit gratie
ideo merito hoc nomen invocamus orantes et dice-
ntes sedulo quod Unde quidam orans ait. Dulcissimum
nomen marie invocantibus famulis per te regina
clemens gratie sue munera largiatur Ihesus Christus
filius tuus Qui cum patre et spiritu sancto vivit et regnat
deus in secula seculorum. Amen

Ave maria gratia plena Ostensum est supra
quomodo maria fuit purissimam vitam ducere-
tem merito pro ante salutatur. Ostendendum
est autem nunc quomodo fuit plenissima gratie afflu-
entiam. merito gratia plena fore commemoratur. Ave
gratia plena Consideremus hanc gratiam ipsius. gratiam
marie. gratiam admirandam. Consideremus magnam
gratie marie varietatem. immensitatem multi-

placitatem. dulcitatem || Secundo quod consideramus
gratie marie dignitatem || dicit. Hoc gabriel ait
Luce primo Invenisti gratiam apud deum. gratia vera utique
est que apud deum invenitur que vere est apud deum.
dicit non apud dyabolum. Dyabolus enim gratiam
multe apparentie offert ut eo fallamus per eum
sub holofernem qui dyabolum significat ait Judith
10. Bibe nunc et accumbe in iocunditate quoniam
invenisti gratiam apud me. Sed apud deum non apud
mundum. id est apud mundum. apud quem mundanus
valde falsa gratia falsa amicitia invenitur. sub eccles
6. Non omni homini cor tuum manifestes ne for-
te inferat tibi gratiam falsam et convicietur. Sed
apud deum dicit non apud carnem. Nam gratia
carnis falsa est gratia. ut potest carnis pulchritudo
et forma et proverbiorum 31 dicitur. Fallax gratia
et vana est pulchritudo. Maria ergo gratiosissima
virgo mariam gratiam falsam dyaboli. gratiam falsam
mundi. falsam gratiam carnis despexit. Ideo meri-
to gratiam apud deum invenit. veram utique et
puram nulla adulterina mixtura viciatam. ut
vere dici posset illud eccl 24 Quasi balsa-
mum non mixtum odor meus. Balsamum marie est
multo gratie qua maria copiosissime est infusa
sub ubi supra loquitur de illo verbo. ipse sponsus sapientie
ait Preciosum illud balsamum tanta copia
tantaque plenitudine influxit ut copiosissime
affluat exterius quasi Balsamum misceri solet et

Vacua mellis vel oleo. Sed certe balsamum ipse sed in
maria non fuit mixtum, quia nec mellis carnalitatis
et mundane consolacionis, nec oleo vane laudis et
adulacionis fuit viciatum et per tantum vera et tam
pura marie gracia fuit. Ieronimus hic de ipsa sic
dicit: Quidquid in maria gestum est totum puritatis
et simplicitatis totum gracie et veritatis fuit, totum
misericordie et iusticie que de celo prospexit. Quarto quod cum
maria verum graciam desiderat invenire, ipsa eo
maria eo desiderio et studio ad eum apud quem
invenitur accedamus, sicud hortatur apostolus Hebr. iiii dicens
Eamus cum fiducia ad thronum gracie, ut misericor-
diam consequamur et graciam inveniamus in auxilio
oportuno. Et nota quod qui vult invenire debet querere
debet se inclinare. Inclinet se quod se cum maria per
humilitatem veram, quia eo cum maria graciam veram
desiderent. Dicitur enim Eccl. iii: Quanto magnus es
humilia te in omnibus et coram deo invenies graciam.
Maria certe que verissime se per humilitatem inclina-
vit, verissimam graciam invenit, ut vere dicere
posset: Respexit humilitatem ancille sue. Ecce enim
|| Secundo consideremus bene gracie marie immensi-
tatem, quia sicut deus et gracia plena. Immensa certe
fuit gracia quam ipsa fuit plena. Immensum enim vas non
potest esse plenum nisi immensum sit illud quo et plenum.
Maria autem vas immensissimum fuit, ex quo illum
quem celo maior est continere potuit. Quia et celo

Regum

maior est ista de qua Salomon ait 3° Regum viij° dicens
Si celum et celi celorum te capere non possunt quanto
magis domus hec quam edificavi. Non magis domus quam Salo-
mon edificavit, sed domus quam illam sanctificavit, que deum
capere potuit, ita quod amplissima Maria capacior
est celo, quia quem celi capere non poterant tuo gremio contulisti.
Sed capacior est mundo, quia quem totus non capit orbis
in tua se clausit viscera factus homo. Si ergo Maria tam
capacissima fuit, videte quantomagis mirabilis, et si
capacitas tam immensa fuit gratia plena. Oportuit
utique quod gratia illa que tantam implere potuit capacitatem
esset immensa. Quis immensitatem Marie potest mensu-
rare. Ecce quod dicitur Ecclesiastici primo: Altitudinem celi et lati-
tudinem terre et profundum abissi quis dimensus est. Celum
et Maria tam pro celesti puritate, celesti caritate,
celestibus aliis virtutibus habundavit. Tum quia sedes
dei excellentissima fuit iuxta psalmum qui dicit: Dominus
in celo paravit sedem suam. Terra quia Maria fuit
dans fructum nobis illum gratie de quo idem psalmista
ait: Terra dedit fructum suum. Abyssus etiam quia
Maria in bonitate et in misericordia profundis-
sima. Unde dum profundissima filio suo misericordiam
pro nobis impellat, quasi abyssus abissum invocat.
Celum ergo et Maria, terra et Maria, abyssus et Maria.
Quis scivit celi altitudinem. Quis scivit terre latitudinem.
Quis scivit abyssi profunditatem. Quis magis Marie im-
mensitatem dimetiens, et nisi ille solus qui ipsam non
solum in gratia et in gloria sed etiam in mundo

tam altissima, tam latissima, tam profundissima. Quare et
tu specialiter de eius misericordia ait Bernardus: Laudo
misericordiam tuam o benedicta longitudinem et latitudinem
sublimitatem et profunditatem quam investigare
Rogamus longitudo eius usque ad novissimum diem invocantibus
eam subvenit universis; latitudo eius replet orbem
terrarum ut sua quoque misericordia plena sit terra. Sic et sub-
limitas eius superne civitatis invenit restaurationem.
et profunditas eius sedentibus in tenebris et in
umbra mortis redemptionem obtinuit. Tercio con-
sideremus ramorum glorie Marie multiplicitatem, de qua
possit dici per illud Ecclesiastici xxiiii: Ego quasi terebintus
expandi ramos meos et rami mei honoris et gracie.
Terebintus magna arbor est in Syria sedens glareis (?)
et ramos multos habet extensos et assurgentes; huius ar-
boris non fert fructum sed tantum semen; cuius
fructus invenitur duplex, videlicet rubeus et palidus
et est iocundi odoris. Arbor ista arbor preciosa arbor
crescens in Syria est beata virgo Maria. Syria enim
interpretatur humecta, et beata humecta per graciam fuit
tota vita Marie quia in humore gracie erat ab utero
matris sue. Unde nichil sic crescit in humore gracie
crescit, sicut sine humore gracie omne semen arescit
~~estar~~ ut de semine dicitur Luce viii: Natum aruit
quia non habebat humorem. Rami huius arboris ra-
mi honoris et glorie sunt multe virtutes gracie eius et miracula
et exempla et beneficia beate Marie. Multi eius
rami sunt multe eius gracie et miracula multe eius

virtutes et exempla. Audire eius nomen et beneficia.
In huius laudem iubilat celestis curia. dicit ste/inde
apparet etiam dici potest illud Danielis iiii°. In ramis eius
conversabantur volucres celi. O quam late. quam alte. quam longe
Arbor ista magna beata virgo maria ramos suos
extendit. quam late ad homines. quam longe ad ange-
los. quam alte ad deum. Quomodo autem ad hos omnes exten-
dit ramos gratiarum et misericordiarum suarum beatus bernardus
exponit dicens Maria omnibus sinum misericordie sue
aperuit ut de plenitudine eius accipiant universi.
captivus redemptionem. eger curationem. tristis consolationem.
peccatoribus veniam. iustus gratiam. angelis leticiam
Denique tota trinitas gloriam. filii persona carnis hu-
mane substantiam. fructus illius arboris et ille de quo
dicitur Benedictus fructus ventris tui. Iste fructus rubeus
fuit sanguine. pallidus autem morte. Unde sponsa
dei ad ipsum que ait canticorum v°. Dilectus meus candidus et
rubicundus. Iste quoque fructus odoris iocunditate et devotionis
cibus quod bene senserat beatus Johannes apostolus quando dominus dixit
Odor tuus semper ad in me excitavit eternum. O anime no-
ne odorem huius fructus senserit. Et si senserit non
post ipsum curreret secundum dicitur canticorum primo Curremus in odorem
unguentorum tuorum. Notabile et autem quod fructum istum gen-
uit non masculus sed femina. Unde nunc sed sola virgo genu-
it. Unde beatus augustinus ait Electa est virgo mater
que sine concupiscentia carnis et sine viro pareret deum
¶ Quarto consideremus laudem gratie marie dulcedinem
de hac dicitur proverbiorum xi° Mulier gratiosa inveniet
gloriam. Ecce dulcitudo gratie gratiose. Maria et nutrix

Nota arbor ista fructum sibi dulcem fructum vite id est christum non masculus sed femina

glo(riosam) p(ro)p(ter) nat(ur)e. dilectissima ergo fuit gratia matri in filio et
nobis. Dilectissima enim fuit gratia matri sibi apud Deum
Lumen deliciosam. gratia enim miraculosam. gratia
gloriosam. fecit mariam / deliciosam in ad miraculo-
sam in filio. gloriosam in regno. deliciosa maria
fuit in mente spirituali. Miraculosa in partu virgina-
li. gloriosa in dyademate celesti. Gratia ergo mentem
et animam marie fecit deliciosam deliciis spiritualibus
tamquam spiritualem dei mansionem paradisum unde dicitur ecclesiastici
Gratia quasi paradisus in benedictionibus. Vere paradisus dei
fuit maria in benedictionibus multiplicium deliciarum
spiritualium. De quibus dicitur cant(icorum) viii ait Quid nisi deli-
cias dyversarum virtutum significat cum nimia fecundi-
tas / insigne humilitas. distillantem flaccidam filiis
mue. sacra plenitudinem gratie progenitam glorie
singularis. Et gratia mariam fecit miraculosam
in partu in miraculoso concepto et partu. Deum mirracu-
lose virgo concepit. virgo peperit et miraculose
deum concepit deum peperit. Vnde de hac et gratia dicitur
luce primo Invenisti gratiam apud deum. Ecce
concipies in utero et paries filium et vocabis nomen
eius Ihesum. De hoc nomine dicit bernardus ad mariam
ait Intellige prudens virgo. quantam et quam spe-
cialem gratiam invenisti apud deum. Et gratia mariam
fecit gloriosam prout quia virgo super deum et angelos gra-
tiosa invenit gloriam. Ut dicitur filius invenitur

mare que tam magna in mundo et tam magna
in celo invenit. Nulla pura creatura tantam graciam
in mundo, nulla tantam gloriam invenit in celo
et ideo tam graciam quam gloriam invenit apud deum
Et ideo in ps° dicitur Graciam et gloriam dabit dominus
Quod ideo tam gracia marie non solum utilissima
fuit sibi ipsi, sed eciam nobis immo toti humano
generi. Vere enim maria colligit malos, impu-
gnat bonos, liberat universos. Colligit a culpa.
impugnat a gravi, liberat a morte eterna. Dico
quod quia gracia marie colligit ad misericordiam.
collectos ad eciam malos, quod bene significatum est
in gracia quam recolligendo spicas a messoribus derelictas
Ruth invenerat, qui dixit ad booz Inveni graciam
coram oculis tuis domine mi etc. Ruth interpretatur
videns vel festinans et significat beatam virginem
que bene videns in exemplis et bene festinans
fuit in actibus. Videns eciam et nostram miseri-
am et festinans ad impendendam suam misericor-
diam. Booz interpretatur in eo et significat illum de
quo in ps° dicitur Magnus dominus noster et magna
virtus eius. Ruth ergo in oculis booz Maria in
oculis dei hanc graciam invenit, ut quos specialiter
[illegible] a messoribus derelictos, colligere ad veniam
possit. Qui sunt messores nisi doctores et rectores
O vere magna marie gracia, qua multi ex eis
ad veniam colliguntur, qui a doctoribus et a rectoribus

tanquam incorrigibiles relinquuntur. Et in libro viij
ait Maria eu peccatorem toto mundo desperatum materno
affectu amplectitur. Fovet nec deserit. quousque hor-
rendo iudici miserum reconciliet. Item gratia marie
bonos impinguat pinguedine gratie. Unde eccl. xxvj°
dicitur. Gratia mulieris sedule delectabit virum suum
et ossa illius impinguabit. Mulier sedula maria
fuit de cuius sedulitate Beda ait Maria sacra dei
ore tacito vigili tamen corde sedula perscrutabatur. Omne
genus mulierum et virorum non ipse quam ipsa commendatur
in verbo de quo dicitur Jer. xxxj° Creavit dominus
novum super terram femina circumdabit virum. Huius
viri ossa sunt sermones in corpore eius id est cordis for-
tes sunt. Ista ossa suffragante gratia marie impinguata
et pinguedine sunt sed qua et ille impinguari cu-
piebat qui dicebat Sicut adipe et pinguedine reple-
atur anima mea. Quis estimare valeat quam multi-
plici copulantie gratia marie sunt per gratiam impin-
guata. Immo esse quis estimare valeat quanta in ipsa
maria fuerit impinguatio gratie. Cum gratia impin-
guata sit tota multa dicta. Cuius enim interius pin-
guedine ipsa creavit qui cum virtutum pinguis-
simum habitaculum fuit. Ait enim Johannes damascenus
Maria in domo dei plantata et impinguata sicut ut
oliva fructifera omnium virtutum habitaculum facta
est. Item gratia marie liberat a morte eterna univer-
sos qui liberantur. Hoc bene significatum est in

Hester de qua legitur sic Adamavit eam rex plus
quam omnes mulieres. habuitque graciam et misericordiam
coram eo super omnes mulieres et posuit dyadema
regni in eius capite Huius autem gracie quam fecit Hester
duplex legitur fuisse utilitas. Una quia ipsa dyadema
regni accepit. Alia quia genus suum morti ad-
dictum a morte eripuit Hec certe nostra Hester
beata virgo maria eciam coram rege celi graciam
invenit quia per hanc non solum ipsa ad coronam pervenit
sed eciam humano generi morte addicto subvenit
unde beatus augustinus ait Quid dignum offeram genitrici
dei dicas mei per cuius fecunditatem captivi sunt
redempti. per cuius partum de morte eterna sunt revocati
O igitur mater gracie. fac nos filios gracie.
fac ut per benignissimam graciam tuam. per graciam tuam
immensissimam. per graciam tuam multiplicatissimam.
per graciam tuam utilissimam colligamur ad veniam
transgressionis impugnacionum per graciam devocionis libere-
mur a morte dampnacionis per dominum nostrum ihesum christum
filium tuum Amen

Ave maria gracia plena Ad hunc sermonem
aliqua de gracia dulcissime marie sunt
dicenda Considerandum est quod in maria
quadruplex gracia. videlicet gracia donorum. gracia
privilegiorum. gracia premiorum. gracia laborum. Primo
considerare debemus in maria graciam donorum
sicut scilicet de hac gracia plena gratulabunde dicere
potest illud eccl. xxiiii In me omnis gracia vie et
veritatis. Quid mirum si ipsa est plena gracia vie

et veritatis. Quia mater illius quem legimus plenum gratie
et veritatis. Et quia mater sit in illa virgine est tanta donorum
spiritus sancti affluentia in cuius flore spiritus sanctus ~~requievit~~ requie-
vit cum tanta donorum gratie super affluentia. Maria
namque est illa virga et filius marie est ille flos de quo
dicitur Ysaye xi°. Egredietur virga de radice yesse et flos
de radice eius ascendet et requiescet super eum.
spiritus sapientie et intellectus. spiritus consilii et fortitudinis.
spiritus scientie et bonitatis et replebit eum spiritus timoris
domini. In hoc flore marie quia spiritus sanctus super affluentia
de quo in omnem creaturam tam mira fit influentia unde
beatus Johannes ewangelista dicit De plenitudine eius nos
omnes accepimus gratiam pro gratia. Cum ergo de isto flore
tanta gratia redundet in totum ortum. in
totam creaturam quanto magis in ipsam ~~matrem~~ suam
pam maiar florem virginem dicitur quod maria dicat secure In
me omnis gratia vite et veritatis. Gratia dico vite et
veritatis consistit in perfectione virtutum spiritus sancti donis pre-
dictis. Unde dona fuit gratia vite et veritatis in
maria. Unde veritas ordinavit mariam super
se veritate. et infra se. et circa se. et extra se
Unde in quantum veritas ordinavit mariam ve-
ritate supra se per donum sapientie. infra se per
donum consilii. circa se per donum intellectus. extra
se per donum scientie. Unde mens veritatis ordinavit
animam marie veritate super se in sapientissima
fruendorum contemplatione. infra se providentissima

fugiendorum premissione. mera se mitissima ex-
dendorum commissione. extra se in irrationabilia agendo-
rum despectione. Tria enim dicit ordinant ma-
riam in bona vita respectu dyaboli respectu
proximi. respectu dei. Tria inquam dicit ordinant
mariam in bona vita contra dyabolum per donum fortitu-
dinis. erga proximum per donum pietatis. erga deum
per donum timoris. Tria neque dicit ordinant mariam
in vitam erga dyabolum. in fortissima resistencia.
erga proximum in piissima benivolencia. erga deum
in devotissima reverencia. Hinc est quod spiritus sanctus maria
per domum convenientissime significatur. quod sibi sapie-
cia mentita cum septem columpnis septem donorum spiritus
sancti excellentissime edificavit. Quicumque quod colump-
nas spiritus sancti recipere desiderat ipse formam columpnarum
in ista domo potest considerare. Ipse etiam in domo
ista artificem potest invenire quem per columpnas
hmus debet cum magnis desideriis et precibus
invenire. Similiter quicumque septiformem spiritus sancti gra-
ciam adipisci desiderat ipse florem in virga spiritus
sancti querat. per virgam enim ad florem. per florem ad
spiritum in ipso requiescentem pervenimus / deum per mariam
ad exemplum accedimus. et per christum spiritus sancti graciam inve-
nimus per quod hinc mariam alloquens Bernardus ait
Per te accessum habemus ad filium. o benedicta
inventrix gracie. genitrix vite. mater salutis. ut per
te suscipiat nos qui per te datus est nobis

~~[illegible]~~ considerare habemus in mariam graciam
labiorum de qua in psalmo dicitur diffusa est gracia in labiis
tuis. Tanta siquidem gracia labiorum fuit in maria
ut ipsa optime pre aliis possit sufficienter dici de qua
dicitur Iudith xi°. Non est mulier talis super terram in
aspectu in pulchritudine et in sensu verborum. Re-
vera non est nec fuit nec erit mulier talis super
terram qualis maria fuit in aspectu clarissime vite
in pulchritudine mundissime consciencie in sensu
verborum discretissime lingue. Dulcedinem labiorum ma-
rie videbimus evidenter si illa labiorum eius ex evangelio
colligimus diligenter. Invenimus autem in evangelio
septem mellifluas sentencias de mellifluis
marie labiis distillantes et mellifluam labiorum
eius graciam optime indicantes. Iuxta illud cantici
iiii° Favus distillans labia tua sponsa. Septem melli-
flue stille sunt septem dulcissima verba marie
que ad angelum, ad hominem, ad deum legitur habu-
isse. Duo habuit ad angelum. Duo ad hominem. Tria
ad deum. Ad angelum habuit verbum castitatis
et humilitatis. Verbum castitatis habuit ad angelum
maria in labiis quando angelo respondens dixit
Quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco.
Hoc contra impudicos qui non casta nec pudica sed impu-
dica et corrupta verba in labiis suis et carnalia
habent. Verbum autem humilitatis ad angelum maria
in labiis habuit quando angelo humiliter respondens

Nota 7a marie

dixit Ecce ancilla domini etc. Hoc est contra superbos et arro-
gantes. Quidam enim sunt nec humilia sentiunt nec loquuntur.
Sed verba iactancie et inflacionis in labiis suis habent.
Item ad homines maria habuit verbum caritatis in salu-
tacione. Verbum veritatis in instruccione. Verbum
caritatis ad homines ad homines maria in labiis habuit
tunc matrem precursoris affectuose salutavit quod
etiam infans in utero eius exultavit. Hoc est contra
rancorosos qui proximis suis nec non caritative loquuntur
vel ore eos loqui dedignantur. Verbum veritatis ma-
ria in labiis habuit quando deficiente vino mi-
nistris dixit Quodcumque dixerit vobis facite. Hoc
est contra illos qui alios non ad bonum sed ad malum in-
struunt et malum eis consulunt. Item ad deum tria
verba habuit maria. plus quam cum deo quam cum
angelo vel cum homine maria locuta est. semel cum
angelo. bis homini. ter autem locuta est deo. Hoc tamen
est contra multos qui tamen parum cum deo in oracionibus et mul-
tum cum hominibus loquuntur in fabulacionibus in vilibus
et saepe valde nocivis. Habuit autem ad deum verbum
gratulatorium. Verbum querulatorium. Verbum compassivum.
Gratulatorium pro sua susceptione. querulatorium pro
filii amissione. compassivum pro proximi desolacione. Ver-
bum gratulacionis ad deum maria in labiis habuit
tunc pro eo quod deus deus humilitatem suam respex-
it dixit Magnificat anima mea dominum etc. Hoc est contra
ingratos qui tamen pro multis et multis et magnis
beneficiis deo gracias agunt et quandoque pro ipso dei

beneficia que deum non solebant. Verbum querulacionis
ad deum maria habuit quando filio per triduum amisso
dixit Fili quid fecisti nobis sic / ego et pater tuus do-
lentes querebamus te / et quare est quod me querebatis. Hoc
pro indevotis qui tamen dolore illum non querunt / quando
illum per subtraccionem devocionis per multos dies amiserunt
Verbum compassionis ad deum maria habuit / quando in
nupciis filio dixit / vinum non habent. Hoc est pro miseri-
cordes / quia aliorum defectus ad pietatem non movent
nec apud deum vel apud homines proximos suos commendant
Eya ergo advocata mea maria Ecce ad hoc necesse est
nobis ut filio tuo suggeras pro nobis / quoniam vi-
num non habent nisi ex vobis. Vinum nempe gracie ipse se
vinum compassionis. vinum devocionis. vinum spiritualis conso-
lacionis de quo beatus bernardus sic ait Quociens michi nota
est facilitas per lacrimosas commonitiones vestras operari
matrem misericordie ut suggerat benignissimo
filio suo. quoniam vinum non habent Et dico vobis
vinum si pie a vobis pulsata fuerit / non deerit necessi-
tati vestre quoniam misericors est et mir misericor-
die mater Itaque si compassa est verecundie illorum a quibus
fuerat invitata / multo magis compacietur nobis si pie
fuerit invocata. Pensate fratres ex predictis quantum
amicum maria regem regum fuerit Cum ipsa tantam
labiorum graciam habuerit Scriptum quippe est in proverbiis
xxii° Qui diligit mundiciam / propter graciam labiorum ami-
cum habebit regem Certe concedere tamen in
maria graciam singularem De hac quidem gracia dicitur

vij privilegia gloriose virginis

Luce primo Invenisti graciam apud deum Ecce concipies in
utero et paries filium et vocabis nomen eius ihesum Hic erit magnus
et filius altissimi vocabitur. Vide quomodo gabriel asserit
mariam invenisse graciam statim eandem graciam speci-
ficando subiungit Ecce concipies in utero etc. O quam
magnum et diligibile singulare mandatum privilegium quod
virgo in utero concipit et filium altissimi pepererit
Altissimus autem nostra septem privilegia maxima
privilegia unum in invenisse gracie plena scilicet marie
a deo concessa Primum marie privilegium est quod ipsa prae
omnibus hominibus ab omni peccato fuit purissima. Fuit
namque tam copiosissime in utero sanctificata quod
eciam ad veniale peccatum in tota vita sua nunquam fuisset
se inclinata ut bernhardus ait Decuit nimirum
reginam virginum singulari privilegio sanctitatis
absque omni peccato ducere vitam etc. que dum peccatum mor-
tem pareret peremptorem [illegible] vite et iusticia
omnibus obtineret Secundum marie privilegium est quod
ipsa super omnes homines gracia fuit plenissima ut
Ieronimus Ceteris per partem prestatur gracia marie vero
se totam infudit plenitudo gracie Et ideo ut idem
beatus doctor graciam marie gracie angelorum confe-
rens et preferens ait Beatam et gloriosam virginem
mariam credendum est ampliora invenisse privilegia
virtutum et percepisse graciam eciam ab angelis
collaudandam Tercium marie privilegium est
quod ipsa sola mater et virgo incorruptissima est hoc
privilegium ut dicit augustinus commendat dicens Optima rerum

elegit sibi maria. Optimam plane quia bona fecun-
ditate in alijs melior castitate virginalis. optima
virginea fecunditate seu fecunda virginitate.
Maria privilegium est non dabit alteri quia non aufere-
tur ab ea. Quartum marie privilegium est quod ipsa
sola mater filii dei ineffabilissima est ipsa solum
filii mater cum solus deus pater est ergo super
modum est quia tam maximum privilegium creature
concessum est. De hoc privilegio beatus bernardus ait Ipsa est
mater virginis gloria singularis et excellens prerogati-
ua marie que filium unum eundemque cum deo
patre meruit habere communem. Quintum marie
privilegium est quod ipsa super omnem creaturam deo creatori
coniunctissima familiarissima fuit. Tam quod nulli creature
concessum fuit. nec credendum in eternum. Ipsa in utero
deum nouem mensibus portauit. Ipsa deum ubere
de celo pleno lactauit. Ipsa deum multis annis
dulciter educauit. Ipsa deum sibi subditum habuit
Ipsa deum puerum in amplexibus et osculis fa-
miliarissime seruabat. Unde augustinus asserit
dicens Hec mater maria ut dignetur se gaudere
deum virginis in celis quem paruulum ore nato
totiens osculata est mater. Sextum marie privilegium
est quod ipsa super omnem creaturam apud deum potentissima
est. Unde augustinus Impetrari quod rogas experta es quia eundem
quem nec potentiorem meritis inuenimus quam te que
meruisti mater existere eiusdem redemptoris et iudicis
Septimum privilegium est quod ipsa pre omnibus sanctis tam

potentissima et sicut idem augustinus declarat dicens Resolui-
dubium quod que meruit pro liberandis offerre precum /
posse plus sanctis omnibus liberare impendere suffragium
Quod quanta potencia marie prodesset nobis si ipsa mi-
nus curaret de nobis / ut patet Hoc bene sciamus indubitanter
et pro hanc graciam agamus incessanter / quod sicut ipsa apud
deum omnibus sanctis est potencior ita quoque apud
deum pro nobis omnibus sanctis est solicitior / teste eodem doc-
tore beato augustino qui sic ait Te solam o maria quod
sola certa solicitam pre omnibus sanctis habemus que imperium
indicias cum egressionibus ut dampnacionem suis corpori-
bus Sextum privilegium marie privilegium est quod ipsa super omnes beatos
in gloria excellentissima et ubi Ieronimus ubi dicit precedens
sancta dei genitrix certa quod de nullo alio sancto fas est
credere / ut ultra angelorum vel archangelorum merita
transcenderet. Hoc quippe privilegium nonum marie est et ss
gre regimus marie Septimum quod gloriosum glorie marie
privilegium est quod post christum post deum pulchrius quidque dulcius.
quidque iocundius in gloria est hoc maria hoc in maria.
hoc per mariam et Octavum gloriosum ~~in~~ omnis glorie marie
privilegium est quod post deum maior nostra gloria marie
nostrorum in gloria gaudium de maria et ubi beatus Summa
gloria est o maria post deum te videre et adherere et
tue presencie iocunditate demorari. Hec igitur sunt
ps septem graciosissima privilegia marie quorum optimus
vitam gre et in observare possumus mariam. Sicut
abraham observavit saram dicens Genesis xij^o Dic obsecro
te quod soror mea sis ut bene mihi sit propter te et vivat

anima mea ob gratiam eius O igitur maria . o salus nostra
dic quod sis salvator nostra . ut per te nobis bene sit a
deo et ob gratiam tuam benedicat anima nostra in deo Dic
magis beata sacra quod sis salvator nostra ut per talem
salvatorem exigere idest demereri nos valeamus . Et
etiam per talem salvatorem angeli nobis in arte congaudeant ,
ut insuper per talem salvatorem pater et filius et spiritus sanctus
nostri misereantur // Quarto considerate beata in maria
gratiam pleniorem de qua tamen per parte in septimo
marie privilegio iam tactum est De hac gratia per aucto-
ritatem quod dicitur ~~ecci. xxvi~~ Gratia super gratiam mulier pudo-
rata est sancta Mulier super omnes mulieres pudo-
rata . super omnes sancta est maria magna et gratia super gratiam .
gloria gloriae super gratiam dei Gratia plenior in celo
super gratiam plenior in mundo Haec autem gratia beati-
tudinis consistit mariae in septem dotibus corporis
et animae Quodlibet enim glorificatum corpus ha-
bebit quattuor dotes ~~subtiles~~ gloriosas videlicet
dotem nimie claritatis . dotem nimie subtilitatis do- 4or dotes marie
tem nimie agilitatis dotem nimie impassibilitatis et
si omnium beatorum corpora hiis quattuor dotibus glori-
ficabit deus quantomagis illud quod ipsum glorificati-
onem omnium corporum genuit Quid mirum si dote
claritatis clarissima sit in celo . quae dono sanctitatis
tam clarissima fuit in mundo De quo nempe beatus
Bernardus ait Adhuc in degeneris natura ante deum
sanctitate claruisti ut sola solio eius regie approxi-
mare meruerit Item quid mirum si dote subtilitatis

subtilissima sit in celo, que dono humilitatis tam subtilis-
sima fuit in mundo. Ipsam enim alloquens Ber. Bern. ait:
Nunquam super choros angelorum sublimata ascendisses,
nisi prius infra omnes homines humiliata descendisses. Item quod
mater Christi dote agilitatis velocissima sit in celo, que
dono pietatis tam velocissima fuit in mundo. Ipsa
namque abiit in montana cum festinatione pro officio pietatis.
De cuius festinationis velocitate Ambrosius ait: Quomodo
iam deo plena [illegible] plena nisi in montana cum festi-
natione ascenderet? Nescit tarda molimina spiritus sancti
gratia. Item quod mater Christi dote impassibilitatis impassibilissima
sit in celo, que dono patientie et equanimitatis tam
impassibilissima fuit in mundo, ut ipsa nec mini-
mum impatientie vel odii [illegible] senciret, cum suam
ipsius animam gladius pertransiret, immo etiam signum
aliquod signum passionis impatientie [illegible] nec legimus
[illegible] apparuisse. Bern. ait: Revolve dilige-
ntius evangelice historie seriem universam, et si
quid forte increpatorium, si quid durum, si quid denique
signum tenuis indignationis occurrerit in Maria,
de cetero suspectam habeas et accedere verearis.
Certe si tanta est gloria gloriosissimi corporis Ma-
rie, quanta putas est gloria sue beatissime anime? Qui-
libet electi anima beata [illegible] habet dotes ipsam bea-
tificantes, videlicet dotem mutue cognitionis, dotem
mutue dilectionis, dotem mutue fruitionis. Vel secundum
modernos quosdam: dotem visionis, fruitionis, dilec-
tionis. Quomodo autem modo dotes anime accipiantur, certum
est quod dotes Marie cum aliorum dotibus preferantur.

[Left margin, beside "apparuisse":] [illegible] non de [illegible] Marie

[Left margin, beside "libet electi anima":] Tres dotes anime glorificate

Nam si omnes anime sanctorum beatificantur in celo quan-
tomagis anima eius que cum aliis beatificatorum gaudiis
in mundo gaudet. Unde mirum si iam in lucidissima contemplatione
et anima marie que iam profundissime immersa est
luci eterne. Unde beatus bernhardus ait Profundissima divine
sapiencie ultra quam credi valeat penetravit abyssum
ut quantum sine personali unione creature conditio patitur
luci illi inaccessibili videatur immersa. Item quid mirum
si iam in dilectione fervidissima et anima marie. Quid
inquam mirum si pre omnibus diligat que pre omnibus et dilecta
fuit pre omnibus. Ait enim beatus augustinus ad quendam. Hec ipse vere
virginem et matrem venerans et decorans sponsam
pre omnibus diligens amans amplexans sibi associat. Item quid
mirum si iam in iocundissima fruitione sit anima marie
que benedictum fructum ventris sui pascitur dulcissime.
Unde beatus augustinus ait Maria eius claritate fruitur cuius
et gloriosis eius aspectibus semper pascitur semper aspiciens
semper videre cupiens inestimabilis pascitur. Item sicut
graciosissima maria omnes sanctos excessit in gratia
sic in gratia meritorum ita omnes sanctos excessit in
gratia glorie in gratia premiorum. Unde hec ipsa significata
est per hester reginam de qua legitur quod ducta ad cubiculum
regis assueri habuit gratiam et misericordiam coram
eo super omnes mulieres et posuit dyadema regni in
capite eius. Hester interpretatur elevata. Hoc optime conve-
nit marie de qua beatus Jeronimus ait Elevatur super choros
angelorum ut possit speciosum vultum videre salva-
torem quem amaverat et quesierat ex toto corde de-

videns Ista vero regina beata virgo maria ducta est in die
assumptionis in cubiculum regis assueri / in cubiculum
regis eterni Singularitatem magis De quo augustinus mariam
alloquens ait Tu in cubili regni beatitudinis gemmis
margaritis ornata consistis. Ducta itaque in hoc cubiculo
quietis eterne regina maria / graciam regis assueri
graciam regis dei. habet super omnes mulieres. id est super
omnes intelligencias angelicas / et super omnes beatas
animas ut / sit in maria gracia super graciam omnium beatorum
Item vidit in capite eius rex regum dyadema
posuit. Dyadema enim tam imperiabile. Dyadema tam
delectabile. Dyadema tam mirabile quod hoc nec lin-
gwe innarrabile nec ingenio investigabile est
Dic ergo beatus bernardus quanta gracia donorum. quanta
gracia laborum. quanta privilegiorum. quanta gracia premio-
rum affluentissima sit maria Rogemus ergo ipsam
tantarum inventricem graciarum ut et nos faciat
invenire graciam apud deum Amen

Ave maria gracia plena Non sufficit
archangelo graciam marie simpliciter commen-
dare. sed eciam plenitudinem eius volens
signanter insinuare cum dixit gracia plena. Vere
plena et plene plena Nec hoc enim non dixerat
gabriel Ecce concipies in utero Nec hoc eciam
nondum dixerat Spiritus sanctus superveniet in te etc.
Si ergo ante inventionem istam Si ante conceptionem
filii dei plena fuit maria quanto magis post? Sed
hoc venit de eius plenitudine et de plenitudine

tiae gratitudine dicit Augustinus. Hec mulier beatissima
ab angelo salutata, spiritu sancto repleta, plenitudine
deitatis afflata. Hec duo canticum laudis decantavit
Magnificat anima mea dominum etc. Bene ergo plena dicitur
Maria. plena illuminatione sapientie. plena munda-
tione gratie. plena possessione bone vite. plena virtu-
tum. plena fecunditate prolis pie. plena perfectio-
ne. plena superexcessione odorifere fame. plena
exultatione divine glorie. plena iam fruitione
eterne glorie et letitie. Has novem plenitudines
consideremus in Maria. que novem ordinum angelorum
plenitudines superat in gloria. Primam considere-
mus quod plena est Maria illuminatione sapientie in-
tellectu. Vir ipsa bene per lunam plenam signifi-
cari potest de qua dicitur Proverbiorum vii°. Non est vir in
domo sua abiit via longissima sacculum pecunie
secum tulit in die plene lune reversurus. Hic
est vir ille de quo dicitur Jere. xxxi°. Creavit dominus
novum super terram mulier circumdabit virum. Qualiter
Maria mulier virgo sexu non corpore virum virtute
dominum nostrum circumdedit utero suo. circumdedit hunc nostro
~~[illegible]~~. Hic vir si tamen ut ait Josephus ... [illegible]
eum appellari facit et ... domus habet. Imperatoris
enim maiestas et in palatio habere tres mansiones
~~[illegible]~~ consistorium. cenaculum. cubiculum. Consistorium
... in causarum. cenaculum ciborum. Cubiculum
Hic imperator noster qui imperat ventis etc.

inuari. Habet domum ecclesiam mundum / Habet domum [illegible]
nostrum etiam / olim synagogam / Habet domum quietis et vac-
[illegible] etiam Sed heu Sic iste deus veniens a do-
mo mundi a domo synagoge atque a domo valde
fuit elongatus quia longe a peccatoribus salus. Sic ergo
iste in domo sua non fuit / quando per Jeremiam dixit
conquerendo Reliqui domum meam / dimisi hereditatem
meam Parvulum etiam per [illegible] [illegible] tulit / quia the-
saurus numquam sua et [illegible] sua a mundo abscondit
Sed ecce in die plene lune iam conversus est
illum in quam lune de qua dicitur cantica 6° Pulchra ut
luna. luna secundum quod maria. Luna plena. maria plena.
Lune plene maria bene comparata est / que lumine sapi-
entie et deitatis a sole eterno plene illuminata
quibus maria bene interpretatur illuminata fuit illu-
minatrix. Ipsa namque luna et luna nostra illumi-
nata fuit a deo / et illuminatrix fuit mundo juxta
illud psalmi Quoniam tu illuminas lucernam
meam domine etc In huius lune plenitudine ubi con-
versus est in domum suam / per carnem venit in mundum
O vere mirabilis huius lune plenitudo Ecce si
maria plena fuit luminis sapientie quod a sole
eterno recepit / plus quam ipsum concepit / quanto ple-
nior fuit deum huius solem tam mirabiliter recepit
et tam totaliter in se recepit et ideo plenitudi-
nem sapientie marie beatus bernardus commendat ait Ecce ho-
die in utero sibi dominum sapientiam celestem que

a deo mentem eius repleuit / ut de plenitudine mentis
fecundaretur et caro / ac virgo singulari gracia
eandem ipsam sapienciam carne tectam pareret /
quam prius mente pura conceperat / Secundo consideremus
quod plena est maria in inundacione gracie in affectu
Tanta namque in inundacione tanta profunditas et magnitudo
gracie in maria fuit . ut ipsa bene mare plenum dici
possit iuxta illud . paralipomenon xvj° . Tonet mare et pleni-
tudo eius Sicud in mari aquarum / sic in maria est congre-
gacio graciarum Vnde sicut congregaciones aquarum appella-
uit maria dicitur quoque ecclesiastes primo Omnia flumina intrant
in mare . omnia flumina sunt omnia graciarum dona / que
intrauerunt in mariam Iuxta illud ecclesiastici xxiiij° In me
omnis gracia vite et veritatis . in me omnis spes vite
et virtutis / quam plenum sit hoc mare quam ple-
na gracia sit maria beatus Ieronimus aperit dicens Bene
gracia plena / quia ceteris per partes prestatur . Marie vero
simul se totam infudit plenitudo gracie . Hoc ergo
plenum mare audiamus contra vicia tonare Tonet ergo ma-
re et plenitudo eius / Tonet plenum mare Tonet
plena maria Tonet contra luxuriam . castitatem
profitendo dicens Quomodo fiet istud quoniam virum
non cognosco Tonet contra superbiam humiliando et dicens
Ecce ancilla domini etc. Tonet quoque ingrati-
tudinem gratias agendo et dicens Magnificat ani-
ma mea dominum etc. De plenitudine huius maris dicitur in psalmo
moueatur mare et plenitudo eius . moueatur mare . mo-
ueatur maria . moueatur certe sufficiendo et

castigatoribus moneatur / lacrimis et oratoribus moneatur / ele-
mosinis et aliis benefactoribus. Moneatur inquam plene /
ut nobis effundat de sua plenitudine. Attendamus quod
legitur beati bernardi de hoc ait namque sic. Vas liquore plenum
si quomodo moveatur de facili subvertitur et effundit
liquorem / sic beata virgo si moveatur precibus effundit
graciam in nos. Tercio consideremus quod plena est maria
possessionibus bone vite in effectu. De hac plenitudine
vere possumus dicere. Domini est terra et plenitudo eius
quod terram habuit sufficientem maria. De qua legitur ysaye. Ape-
riatur terra et germinet salvatorem. Quid terra humi-
lius. Quid terra vilius. terram omnes sub pedibus hab-
emus et de terra omnes victum habemus. Unde cum victum
et vestitum panem et vinum lanam et linum et huius-
modi necessaria vite nisi de terra. ut de plenitudine
terre habemus. Quid ergo humilius. Quid vilius terra. Di-
mitte quod vilius quod humilius maria. Ipsa enim humilitate
sua omnium et infima. Ipsa plenitudine sua ditans et utilis-
sima. Vere namque spiritualia necessaria habemus de ple-
nissima terra maria. Et ideo beatus bernardus ait. Intui-
mini quanto devocionis affectu a nobis voluerit honorari
mariam / qui totius boni plenitudinem posuit in mariam.
ut proinde si quid in nobis spei est. si quid gracie. si quid
salutis ab ea noverimus redundare. Sed a quo et
cuius est tanta huius terre plenitudo. Audi. Domini est
terra et plenitudo eius. et iterum in psalmo. Meus est
orbis terre et plenitudo eius. plenitudo terre consistit
in fructibus et in diversis possessionibus terre. Iuxta
illud psalmo. Impleta est terra possessione tua fructus.

tantur z possessiones plenissime ome mans sue opa et mores
exempla et miracula diuersa sanctissime vite marie Talibus
eam possessionibus ~~eius~~ deus appetit. talibus ea bonis
impleuit Unde ait duodecimo Dominus vitam
appetit et impleuit illa bonis suis. De hac vite eius
plenitudine Jeronimus. Sermone fatur ille
Talibus decebat virginem obpignerari muneribus,
ut esset gratia plena, que dedit celis gloriam. terris dominum
pacemque infideli fide gentibus, finem viciis, ordinem
vite, moribus disciplinam. Quarto karissimi
considerare quod plena est vnctione misericordie,
plena oleo pietatis. Unde ipsa figurata est per illam
mulierem cui clauso hostio domus sue omnia
vasa etiam congregata facta sunt miraculose oleo
plena, secundum quod Helyseus ei preceperat .iiii. Re. iiii. ~~capitulo~~
~~dicens quarto~~ dicens. Cum plena fuerint tolle.
Mulier ipsa est maria que a filio suo mulier
appellata est ~~maria~~. Johannes ii Mulier ecce filius
tuus. Sed mulieres vasa sunt affectus et
effectus desideria et beneficia que omnia oleo
misericordie plena sunt per mariam. Unde
De hoc oleo beatus Bernardus sanctus Bernardus ait. Mater
misericordie o domina si tam copiose misericordie oleo
cordis tui pectus est sanctificatum, ut illud in-
estimabile opus misericordie quod preordinauit
deus ante secula in redemptione nostra, primum
sit in te ~~...~~ conditi artifice fabricatum. Quantum ergo.

karissimi. Dicamus matri. Date nobis de oleo vestro,
peccatores oleum tunc eius in mundo, ne sint peccatores
in iudicio. Quod ante domus in qua vasa reple-
bantur clausa fuit, hoc opus matri convenit. Verum
clausa fuit [illegible] ait Porta hec clausa erit, et non
aperietur et vir non transiet per eam, quoniam dominus
Israel ingressus est per eam. Porta matris clausa fuit
sera sigillali et non transiit amplexu maritali.
Dominus deus Israel transiuit per eam nativitate
singulari. Sed certe quia ad multiplicationem olei
vasa et vicinorum non pauca collecta fuerunt.
Ideo quaeque per vasa illa omnes signari possumus,
qui plenitudinis misericordie matris participes
sunt. qui autem sunt illi beatus Bernardus declarat
dicens. Maria omnibus sinum misericordie aperi-
ens, ut de eius plenitudine accipiant universi:
captiuus redemptionem, eger curationem, tristis
consolationem, peccator veniam, iustus gratiam,
angelus leticiam, Denique tota trinitas gloriam,
filii persona carnis humane substantiam. Quarto
fratres karissimi consideramus, quod plena est
Maria fecundacione diuine prolis. De plenitu-
dine intelligere possumus illud Ysaie. vi. Vidi
dominum sedentem super solium excelsum et elevatum et
plena erat ~~domus~~ terra maiestate eius. Domus
ista intimus sola [illegible] dominus sedet. Beata est
virgo mortis nescia, solio domini [illegible].
Que vberrimum. que stabilissimum solium.

sicut dicitur tercio ~~respondente~~ Regum octavo. Firmissima so-
lium tamen intentum. Hoc solium excelsum est
in intellectu. elevatum in affectu. excelsum et quasi
super homines. elevatum super angelos. Excelsum insuper
est in gratia. elevatum in gloria. In solio ergo maie-tis
in solio magne mentis sedebat enim dominus. et domus
corporis eius maiestate verbi incarnati plena erat
de hac ineffabili plenitudine. Beatus Ambrosius ait Bene-
dicta sola gratia plena dicitur. que sola gratiam quam nulla altera
meruerat consecuta est ut gratie repleretur auctore. O
Et felix domus tam felici fecunditate plena. ait usque
beatus Bernardus Bene et gratia plena que et ingenuitatis gratiam
~~tenuit~~ tenuit. et insuper gloriam fecunditatis accepi-
it. Dominus ergo in solio mentis marie sedit per gratiam. et
domum corporis eius maiestate sua implevit per assumptionem
nature humane tercio ~~respondente~~ Regum octavo dicitur Impleverat
gloria domini. Tunc ait salomon Dominus dixit ut habi-
taret ~~in~~ in nebula. Domus ergo dei maria ~~in~~ imple-
ta est gloria ~~dei~~ divine maiestatis per nebulam assumpte a-
sue humanitatis. Illam dico nebulam de qua dicitur ecclesiastici
xliii° medicina omnium in festinatione nebule. et iterum
ecclesiastici xxx° Quasi stella matutina in medio nebule est
stam quasi stella in nebula est deitatem in carne assump-
ta. Ex hoc tamen consideremus quomodo maria plena fuit
perfectione universalitatis. Diversas enim et multiplices
perfectiones et gratias in diversis sanctis habuit et hec
ecclesia. In quibus plenitudine deitatis videtur fuisse
maria. Et vere possit dici illud ecclesiastici xxiiii° In ple-
nitudine sanctorum detentio mea. Beatus Bernardus enim

in plenitudine marie detencio fuit. Unde in multi-
ta perfectione sua plenitudo perfectionis sanctorum sibi non de-
fuit, sicut Eccli xxiiii dicitur cum ait: et detencio in ple-
nitudine sanctorum detencio eius, cui non defuit fides
patriarcharum, spes prophetarum, zelus apostolorum, constancia
martirum, sobrietas confessorum, castitas virginum, fecun-
ditas coniugatorum, munditia viduarum, puritas angelorum. Quid
non mirum tantam videns in maria plenitudinem
sanctorum dicimus, et quippe Eccli xxiiii° In plenitudine
sancta admirabitur. Et sic hic in plenitudine sanctorum,
non in plenitudine impiorum detencio marie, quia ipsa apud
eos qui pleni sunt sanctitate, non apud eos qui pleni sunt iniqui-
tate, maria libenter est. Ipsa non solum in plenitudine
sanctorum detinetur, sed eciam in plenitudine sanctos
detinet, ne eorum plenitudo minuatur. Detinet in-
[illegible] virtutes ne fugiant. Detinet merita ne pereant.
Detinet demones ne noceant. Detinet filium ne
peccatores percuciat. Ante mariam non fuit qui sic deum
detinere auderet, teste ipso Ysa lxiiii° qui dixit: Non est
qui invocet nomen tuum, qui consurgat et teneat
te. ¶ Deinde consideremus beatam quomodo plena sit
maria respersione odorifere fame. Sicud enim
plenus ager odoriferarum specierum odorabilis, sic maria
plena est odorifera fama sui operationibus. De hac ple-
nitudine accipimus quod legitur Genesis xxvii° Ecce
odor filii mei sicud odor agri pleni, cui benedixit
dominus. Ager iste est maria, in qua thesaurus angelorum,
immo eciam dei patris thesaurus absconditus est. Felix qui
vendit omnia que habet et emit agrum illum. Huius
agri plenus odor est plena marie fama. Plenius

odor de hoc bñs Jero ~~...~~ ait Quia multi ipsius ad
virtutum odoribus manant ex ea flagrabat odor suavissimus
etiam spūs angelicus De isto odore ipsa sponsa gloriando
dicere potest sicud cinamomum et balsamum aromatizans odorem dedi et
Odor marie fuit cinamomum corporis in cortice conversa=
cionis / sicud balsamum quoque in dulcedine devocionis / sicut
mirra quoque in amaritudine castificacionis / fuit quoque
odor marie sicud cinamomum in actione / sicud balsamum
in contemplacione / sicud mirra in passione. O vere dulcis
et mundus dulcis ager. qui pre aliis aromatibus tam
plenus fuit odorifero spiritu sancto balsamo / ut bene de illo
verbo spiritus sancto figuraliter intelligatur bñs bñs loquens sic
dicat / Preciosum illud balsamum tanta copia eam=
que plenitudine influxit / ut copiosissime ex utraque
effluat / Bene ergo potuit dicere deus pater Ecce odor
filii mei. sicud odor agri pleni / ex honore et fama ‖ Qui dicat Ecce honor filii mei /
plene maria fuit et / bñs Jero ait. Honor marie eius
est quod ex ea natus est / Octavo considerimus bene quod
plena est maria exultatione seu impressione sive
inpressione divine glorie juxta illud ecc xliiijo Gloria
dei plenum est opus eius. opus antonomastice opus dei
mirabile est maria. de quo dicitur ecc xliijo. Vas admi=
rabile opus excelsi. Vere opus mirabile / nusquam ei
inveniuntur simile. bñs Ieronimus respondet decimo dicit
Non est factum opus tale in universis regnis
Non dico in regno celestium. non in regno
terrestrium. non in regno infernorum / quia nullum tale
opus in celo. nullum tale opus in mundo. nullum tale
opus in ~~inferno~~ limbo fuit. Hoc ergo opus plenum est dominica
gloria quam super omnes pueros creaturas exaltat /

et redundet plenissime in mariam. Nam per assumptam
a verbo naturam nullum est opus. nulla est creatura in qua to-
ta divine glorie materia redundat sicud in maria.
Gloriam enim de restauratione facta in celo. Gloriam
de redemptione facta in mundo. Gloriam de liberatione
facta in inferno habet deus per mariam / habet per ple-
nitudinem marie. et ideo ait Anselmus sic Cui solum
loquar deus beneficiis eius plenus est mundus.
Inferna penetrantur. celos superant. per plenitudinem eius
gratie ea que in inferno erant se letantur liberata. et que
supra mundum que sunt se gaudent restaurata. Plenum
ergo et gloria dei opus est marie. quia sicut dicitur ysa. vj.
Plena est omnis terra gloria eius. Plena est utique omnis terra
plena et tota maria. Redundet in se plenissime divi-
na gloria / merito autem omnibus prefertur gratia plenissima
dicitur. que omnibus non negatur gratissima esse dicitur. Sicud
beatus bern. ostendit qui de hoc verbo Ave gratia
plena loquens sic ait Bene plena gratia / quia deo
et angelis et hominibus grata. Hominibus per fecunditatem
Angelis per virginitatem. deo per humilitatem ||
Nunc videremus breviter quomodo plena sit maria
Iucunditate leticie eterne Quod enim nesciat eam
ab hac (mon) exclusionem cui filius dixit Joh. xvj. Petite
et accipietis ut gaudium vestrum plenum sit. Si ergo
omnes apostoli immo omnes cum deo regnantes gau-
dium est plenum Quanto magis matris dei gaudium
plenissime et plenum. De hac plenitudine beatus
Ieronimus inquid Plene siquidem gratia plena deo ple-
na tenebris non potest in possidere plene gloriam
claritatis eterne Quod michi per leticiam et gloriam

plena est super plena habet in regno. Cum gratiam ple-
na est super plena habuit in celo. Quid ergo mirum si tam
in celo quam in mundo est plenitudo super omnem creaturam sic
de cuius plenitudine omnis creatura vivescit. Unde et anselmus
ait. O femina plena et super plena gratia de cuius pleni-
tudinis exhundancia respersa sic universitas omnis creature
Dic ergo kare videtur in mariam plenitudinem sapiencie
illuminantem. plenitudinem gratie mundantem. plenitu-
dinem vite sanctificantem. plenitudinem vite subli-
mantem. plenitudinem prolis pie fecundantem. ple- plenitudinem fame
nitudinem eterne perfectionis. plenitudinem divine glorie vestientem
expressivam. plenitudinem eterne leticie supergressivam
Eya ergo plenissima virgo maria nos cum inanes tam
vacuos sic participes plenitudinis tue facias. ut tandem
ad eternam plenitudinem pervenire valeamus. Amen

Ave maria gratia plena dominus tecum. Ostensum
est nobis supra quomodo maria per purissimam vite
innocentiam meruit per ave salutari. Ostensum
quoque est quomodo per copiosissimam gratie affluentiam meruit
gratia plena nominari. Ostendendum autem nunc est quomodo
per specialissimam dei presenciam meruit dominus secum fore
nominari. Dominus ergo tecum. O magne gabriel. magnum
est quod magne marie de magno deo mittis. magnum
est quod ei dicis dominus tecum. sic dic nobis quantum vel quomodo
tecum. Et ecce beatus augustinus in persona gabrielis ad
hoc respondens ait. Dominus tecum. sed plus quam mecum.
Dominus tecum sed non sicut mecum. In me enim licet
sit dominus. me recipere creavit dominus. per te autem nasciturus
est dominus. Dominus ergo tecum. O maria dei quis vel quod
dominus. Dominus est cum omnibus generaliter. Dominus cum speciali-

Dominus tamen singulariter. o maria. Dominus ergo non generaliter
universalis creature ~~universalis~~. dominus specialiter nature rationalis / dominus singu-
lariter autem tue virginalis. o maria Considerandum est ergo
tamen quod dominus iste dominus eternus de quo dicitur ipse est dominus gene-
vlis raliter creature ~~illius~~ Unde Judith xvi°. dominus celorum creator aquarum
et dominus totius creature. et sapientie ix° Omnium dominus dixerit illam
vli omnium creaturarum ~~[illegible]~~. Omnium non visibilium et invisibilium Ipse
vlis ~~[illegible]~~ omnium dominus sit cum maria fuit / quod etiam ipsam
vlem dominam dominam omnium fecit. dominam celi et dominam mundi
Unde Anselmus ait Regina celi domina mundi mater
eius qui mundat mundum. fateor quod cor meum munus
vlis et mundum. Sed iste ~~[illegible]~~ omnium dominus ipse est dominus po-
tentissimus. dominus sapientissimus. dominus opulentissimus. dominus
indeficientissimus. Dominus enim sine potentia. dominus sine sa-
pientia. dominus sine opulentia. dominus sine permanentia. ~~[illegible]~~ minime esset
dominus ~~[illegible]~~. [illegible] dominus impotens. dominus insipiens. dominus indigens
dominus deficiens sive non permanens minime competeret. dominus ergo
vlis ~~[illegible]~~ ipse est potentissimus dominus voluntate. dominus sapientissimus
veritate. dominus indeficientissimus eternitate Primo
vlis attendere tamen quod dominus [illegible] qui cum maria est ipse
dominus potentissimus voluntate / sicut bene de domino isto propheta
ait Omnia quecumque voluit dominus fecit in celo in terra in mari et
in omnibus abyssis. ergo nec in celis nec in terra nec in omnibus
abyssis voluntati eius potentissime dominus resistere quisquam
potest / teste mardocheo qui de isto domino ait Hester xiii°.
Dominus ~~deus~~ in dicione tua cuncta sunt posita / et non est
qui possit resistere voluntati tue Ecce maria quidem est dominus
tamen potentissimus dominus est qui tecum est / quia dominus poten-
tissimus potentissime tecum est. ideo ~~tamen~~ es potentissima
secum. potentissima es per ipsum. potentissima apud ipsum

ita ut bene possis dicere illud Eccli xxiiii° Ierusalem po-
testas mea. Christum sequitur etiam in celis triumphantem
Sequitur etiam etiam militantem in terris. Regnum vere tam
in celis quam in terris potestatem matris sue potentissime
tradidit. Quam potentissimam cognoscit Anselmus cum
oratione ait Exaudi pia adesto propitia domina potentissima
ut mundentur sordes mentis mee et illuminentur tenebre
mee Dicitur ergo rectum o maria potentissima ¶ Secundo conside-
rare licet quod deus videlicet qui cum maria est ipse est deus
sapientissimus veritate Ipse est deus de quo in psalmo dicitur
Magnus dominus noster et magna virtus eius et sapientie eius non
est numerus. O quam sapientissimus cuius sapientiam nichil
fallit nichil latere potest quia omnia manifesta et occulta nostre
veniunt. Omnia utique opera nostra bona et mala omnes cogitationes
et omnia desideria bona et mala omnia scit deus Unde petrus
ait Joh xxi° Domine tu omnia scis / ecce qualis deus est
quam sapientissimus deus est quod rectum est o maria fer quia deus
sapientissimus sapientissimam est rectum / ideo et tu es sapi-
entissima secundum rectum Sapientissima est quia ipsa de qua
dicitur Iudith xi° Utique mulier prudentissima
et speciosa. Maria tam prudentissima tam sapientissima
fuit / quod Anselmus de ipsa audacter ait Omnes thezauri
sapientie et scientie in manu sunt domine ergo rectum o
maria sapientissima ¶ Tercio attendere licet quod deus
qui est cum maria ipse est deus opulentissimus apparet sicut
bene de ipso deus propheta testatur in psalmo Domini est
terra et plenitudo eius orbis terrarum et universi qui habi-
tant in eo. Dominus dicens non celum est terra et plenitudo
eius / immo etiam celum et plenitudo eius. Hic enim
deus sunt celi et terra est tota. Quia celum celi domino

Dominum quia thronus eius est qualis celum et terra / composita et spi-
ritualia. omnis natura. omnis gratia. omnis celestis gloria. suus est donum
quia deus quoque ditissimus et sicud etiam apostolus ait Ro. x° Idem
deus omnium dives est omnibus qui invocant illum. Vere maria quo-
niam dives et quia opulentissimus deus et qui eternus est. Et quia deus
opulentissimus est opulentissime et eternum. Ideo et tu
opulentissima sine ditissima seculum / ut vere dici
posset illud proverbiorum xxxi° Multe filie congregaverunt divi-
tias tu supergressa es universas / filia agnes / filia lucia /
filia cecilia / filia agatha / filia katherina / et multe alie
filie / et multe alie virgines sancte / multe autem iuste /
congregaverunt divitias honorum et gratiarum / divitias meritorum
et premiorum / sed tu maria in universis divitiis supergressa es opu-
lentissima divitias / O quam dives maria extat in gloria /
que tam dives fuit in miseria. O quantum divitis est in celo que tam
dives fuit in mundo. O quam dives fuit in anima sua
que tam dives fuit in carne sua ut etiam beata virgo opu-
lenta dicatur. O dives in omnibus et super omnes maria / de cuius
substantia / modicam partem assumpsit / totius mundi sufficit
solvere debita deus quoque eternus. O maria opulentissima
vlis Quarto attendere licet quod deus vilis qui et cum
maria / ipse et deus indeficientissimus extitit / unde habetur
Apoc. xxi° Deus singulariter manet et ultra. et in
psalmo de isto deo dicitur Tu autem domine in eternum permanes
Vere maria quoniam deus est qui eternus est. Et quia deus
indeficientissimus indeficientissime et eternum / ideo et
tu es indeficientissima seculum in eternum / Tu enim
es thronus ille indeficiens. [illegible] thronus eternus / thronus
filii dei / de quo deus pater per prophetam ait / Thronus eius
sicud sol in conspectu meo / et sicud luna perfecta in
eternum / vere in eternum / non solum vere divinum

Tu autem domine in eternum permanes. Sed etiam bene dicere
possumus: Tu autem domina in eternum permanes. Laus enim
Marie ipsa in filio suo permanet in eternum, cum etiam
beneficia Marie in servis suis permaneant in eternum.
ait enim beatus Bernardus: Iure o Maria angeli te laudant, iusti
gratiam, peccatores veniam inveniunt in eternum. Domina ergo rerum
o Maria indeficientissima. Gaude ergo Maria gaudebitque
domina potentissima sic et rerum, quia tu es potentissima rerum.
Domina sapientissima es rerum sic, quia tu es sapientissima
rerum. Domina opulentissima sic et rerum, quia tu es opulen-
tissima rerum. Domina indeficientissima sic et rerum, quia tu
es indeficientissima rerum. Eya ergo potentissima domina
esto nobis impotentibus auxiliatrix. Eya sapientissima domina
esto nobis insipientibus consiliatrix. Eya opulentissima domina
esto nobis indigentibus locupletatrix. Eya indeficientissima
domina esto nobis deficientibus sustentatrix omnium bonorum.
Consequenter considerandum est, bene quia dominus de quo dicitur dominus
rerum, ipse et dominus specialis creature rationalis, sicut ipsa
rationalis creatura in psalmo confitetur dicens: Domine dominus noster quam
Deus omnium seculorum. Dominus noster specialis. Dicit enim dominus
noster sicut dicitur Ysa. xxxiii. Dominus iudex noster. Dominus legifer
noster in mundo. Dominus iudex noster in iudicio. Dominus
rex noster nos coronabit in celo. Iste specialis noster
dominus, sic enim natus fuit, quia etiam ipsam specialem
dominam nobis fecit. Quod bene cognoscens beatus
Bernardus ait: Domina nostra, mediatrix nostra, advocata nostra,
tuo filio nos reconcilia, tuo filio nos commenda, tuo filio
nos representa. Sed certe iste specialis dominus noster
ipse et dominus potentissimus. Dominus sapientissimus. Dominus ditissimus. Dominus
nominatissimus. Dominus qui non est parcus in beneficiis

Datus q non est iustus in iudicio. Datus q non est constans
in promissis. Datus q non est nominatus in populo, minime
speciosus. Deus autem noster et deus potentissimus liberalitate. Deus
iustissimus equitate. Deus certissimus fidelitate. Deus nomina-
tissimus formositate. Primo ergo attendere debemus quod
deus noster specialis est cum mater et pater et deus potentissimus
liberalitate ymmo fere infinite. Ipse enim est deus de
quo propheta ait: Tu das escam eorum et multa et multe
matri omnibus laborantibus etc. Multa mater et deus in multis
beneficiis temporalibus spiritualibus et eternalibus, que ex multa
misericordia sua semper nobis conferre non cessat. Verum
tamen de mater non sunt maior. Verum deus tam miseri-
cordissimus sunt valde grata cum ysaya qui de isto deo
ait lxiij°. Miserationum domini recordabor laudacionem
domini super omnibus que reddidit nobis deus. Ecce mater qualis
deus est quam potentissimus et misericordissimus deus et que
nutrix est. Et pro deus misericordissimus mater et nutrix
Ideo et tu eius misericordissima sicut vere dare de te
dici posset illud ysa. xvj°. Preparabitur in misericordia solium
et sedebit super illud in veritate. Solium divine matris
et mater matris magne, in qua omnes consolati invenimus
misericordiam. Nam sicut misericordissimum deum, Ita
misericordissimam dominam habemus. Deus noster multe
matris et omnibus laborantibus eius. Et quod optime beda legitur
dicit. Bilicar mulier quam ego beata qui ex in boritio
in necessitatibus suis sibi ~~nisi~~ meminerit defuisse. Deus
ergo est tam nutrix. O mater misericordissima. Secundo atten-
dere debemus quod deus noster specialis est cum mater et
pater et deus iustissimus equitate sicut de isto deo in

ps° dicit Iustus dominus et iusticias dilexit. et iterum Iustus
es domine et rectum iudicium tuum. Iustus certe
est dominus in omnibus iudiciis. in omnibus causis. in omnibus factis
suis sicud iterum in ps° dicit Iustus dominus in omnibus viis suis
dominus vero iustus est in omni via iusticie quia per nullam per-
sonam declinat a via iusticie Et ideo legitur de isto domino
dicit sap. xii° Non subtrahet personam cuiusquam dominus qui
est omnium dominator nec verebitur magnitudinem cuiusquam
quoniam et magnum ipse fecit et equaliter est illi cura
de omnibus Ecce maria qualis dominus est quam iustissimus
qui tecum est quia dominus iustissimus iustissime tecum
est ideo tu es iustissima secum. Tu enim es virga
Aaron recta. florida. fructifera. Recta summo
rectissima per iusticiam et equitatem. florida per virgini-
tatem. fructifera per fecunditatem. Que enim
virga est recta si virga Aaron non est recta. Que autem
est iusta si maria non est iusta. Hoc est quod dicitur
Ber. super Regina dicit Omnis magis iustus si non maria iusta.
De qua ortus est sol iusticie. Dominus quoque tecum. o mater
iusticie et iustissima. Tercio attenditur racio quod dominus
noster specialiter est tecum maria quia dominus noster fidelissimus
fidelitate et fidelissimum continuat sicud psalmista testatur
qui ait Iustus dominus in omnibus verbis suis. Recogitari quomodo
verba quibus promisit coronam iustis. et gehennam iniustis
et peccatoribus quia dominus fidelis. fidelia verba sua conplebit.
fideliter quod locutus est [illegible] implebit. sicud de isto
domino dicit Ezechiel xxiii° Ego dominus locutus sum et faciam
Verba sua dominus fidelissimus fidelissime tenebit sicud
ipse in evangelio dicit Celum et terra transibunt verba autem
mea non transibunt Ecce maria qualis dominus

z q fidelissimum dñi z qui eternum z/ et p dñs fidelis-
simus fidelissime z eternum ideo et tu fidelissima sed
Tu enim es illa fidelissima columba noe que [?] summa
noe et mundum diluuio pereunte submersum mediatrix
fidelissima extitisti. Corvus infidelis. columba vero
fidelis fuit. Sic et Eua infidelis. maria vero fi-
delis inuenitur z Eua infidelissima mediatrix perditionis
Maria vero fidelissima mediatrix salutis fuit et io
bern. Ber. super [?] ait. Fidelis mediatrix media que salutis
antidotum viris et mulieribus propinauit dñs quo eternum
o fidelissima maria. Quarto attendere licet q dñs
noster specialis q cum maria z ipse z dñs nominatissimus
famosissimus. Magnus enim nomine fuit dñs iste
Jere. q de isto dño ait Non z similis tui dñe
Magnus dñs es tu et magnum nomen tuum Magnum
utique fama et laude nomen dñi est in omni populo
sicut psalmista ait dicens Reges terre et omnes populi
principes et omnes iudices terre Juvenes et virgines
senes cum iunioribus laudent nomen dñi Hominis
autem dñi laus et fama non solum ad omnem populum
sed etiam ad omne tempus se extendit sicut per eundem
psalmistam patet q ait sic Sit nomen dñi benedictum
ex hoc nunc et usque in seculum Et nominis laus
et fama non solum ad omnem populum non solum ad
omne tempus sed etiam ad omnem locum se extendit sicut
eum dicit psalmista declarans dicit. A solis ortu usque
ad occasum laudabile nomen dñi Ecce maria quam
dñs z quam nominatissimus dñs est qui eternum est
et quia dñs nominatissimus sunt famosissimus.

nominatissime famosissime et eternum Ideo et tu
es nominatissima famosissima secundum Ita enim
bene significata es per illam Ruth de qua legitur sic
Ut habeat exemplum virtutis in effrata et habeat celebre nomen
in bethleem id est in ecclesia. O celeberrimum nomen
maria quomodo posset nomen tuum non esse celebre
quod etiam denotat nominari non potest sine nomi-
nantis utilitate Testatur hoc eciam beatus bernardus dicens O magna
et pia. o multum laudabilis maria tu nec
nominari potes quin accendas nec cogitari quin
recrees affectus diligencium te. tu numquam sine dulcedi-
ne diuinitus tibi insita pie memorie portas ingre-
deris. Maria ergo famosa optime significata est
per illam famosissimam nostram feminam. Judith de qua
scriptum est Hec erat in omnibus famosissima quoniam
timebat dominum valde. nec erat qui de illa loqueretur
malum verbum. Famosa quidem est maria per virtutes
et exempla sua tam laudabilia. Famosior autem
per misericordias suas et beneficia tam memora-
bilia. Famosissima vero per gratias et privilegia sua
tam mirabilia. Quid enim mirabilius quam esse
matrem et virginem et esse dei matrem Quid
autem magis si maria de tantis nobilibus immunis et
beneficiis famosa et in multis que tam famosa
est de tanto beneficio suo circa theophilum exhibito
Dicit enim beatus bernardus. Famosum tue benignitatis testi-
monium est pro reparacione theophili o maria
domina nostra ergo eternum. o maria famosissima Gaude
maria mater gaudii Ecce deus potentissimus sic est eternum
quia tu es potentissima secundum Deus misericordissimus sic est
eternum quod tu es misericordissima secundum Deus fidelissimus

sit et eternum quod ei est fidelissima secundum. Dominus famo-
sissimus sit et eternum quod ei est famosissima secundum.
Eya ergo piissima mater nos impios salva per tuum
piissimum creatorem. Eya mitissima mater nos im-
mites salva per tuum ~~[illegible]~~ mitissimum creatorem. Eya
fidelissima mater nos infideles salva per tuum fidelissi-
mum fidelitatem. Eya famosissima mater nos infa-
mes salva per tuum famosissimum sanctificatorem. Post
predicta breviter considerandum est quod dominus iste dicitur quia dominus
dominus eternum non solum et dominus generalis creature universalis ulis
~~[illegible]~~ Non solum est dominus specialis creature racionalis imo
ipse eciam est dominus singularis aule virginalis sive
sanctissime genitricis. Marie enim singularis eius
corpus quod aula est aule domini. Primus dominus sanctissima
dicitur quia in ipsa dominus domum omnem dedit sancti-
tatis. Vere singularis beatam domum que sola
eum singulariter celicum meruit habere dominum.
Ecce enim vox huius ait. Non solum digna inventa
est nec in tanta virginali aula regis regnum et dominus
dominatorem a regalibus sedibus descendens parentem
sibi matrem filius sponsam mansionem elegit. Iste singu-
laris mater domini sit singularis enim mater fuit
eciam ipsum tam singularem dominum fecit quod nec
primam similem visa est nec habere sequentem. Cum
ipsa singularis domini filia domini mater domini sponsa
domini ancilla facta ~~[illegible]~~ est. Maria enim filia domi-
ni singulariter gloriosa mater domini singularis
gloriosa. Sponsa domini singulariter sponsa. Ancilla
domini singularis obsequiosa fuit. Dicitur autem isti
celus presentis ~~[illegible]~~ dominus voluntarie appropinquare possunt

dicendum quod deus iste qui tam singulariter est cum maria
ipse est deus pater. deus filius. deus spiritus sanctus. deus trinus et
unus. Ipse est deus pater cum quo maria est filia nobilissima
Ipse est deus filius cum quo maria est mater dignissima
Ipse est deus spiritus sanctus cum quo maria est sponsa honestissima
Ipse est deus trinus et unus cum quo maria est ancilla sub-
iectissima. Maria ergo est summe eternitatis filia. mater
summe veritatis. sponsa summe bonitatis. ancilla summe
unitatis. ¶ Primo ergo attendere habemus quod deus iste
qui tam singulariter est cum maria, ipse est deus cum quo
filia nobilissima est maria. de ista enim dicitur et de
ista filia accipi potest quod booz dixit Ruth iii°. Bene-
dicta es a domino filia quia priorem misericordiam pos-
teriore superasti. Vere benedicta a domino filia est
maria a summo ingenito deo cum quo ipsa est filia. O vere
nobilissimi regis nobilissima filia. que tam multi-
plicibus modis ornata est gloria ut vere de ea dici
possit. Omnis gloria eius filie regis ab intus. Et ideo tam
verissima regis filia ad regnum copiosissime est
ducta. Teste libro beati bernardi qui ait. Tu filia delicata et ad
gloriam plena habemus in deliciis tuis. ducta est
ad gloriam decoris tui et in signum dilectionis. Ista
benedicta filia priorem miseriam posteriore superavit.
Magna enim gratia miseros fuit mundi maria presentis
~~fuit exultatis~~ in mundo sed multo maior erga
miseros est misericordia eius tam regnantis in celo
maiorem namque per beneficia et innumerabilia nunc
ostendit hominibus miseriam ipsa magis nunc videt immune-
rabilem hominum miseriam. Sicut splendor solis
nunc fuit maria publicata ut luna. pro splendore

dere posteriorem matrem est electa ut sol. Non quem-
admodum sol lunam superat magnitudine splendoris
Dei filium mater matrem superat magnitudine posterioris
Quia et supra quam sol non luceat. Quia et supra quam
mater una non luceat. Unde et de hoc Bernardus dicit
ait enim sic. Quemadmodum sol oritur super bonos
et malos indifferenter sic maria preterita non discutit
merita sed omnibus sese exorabilem omnibus clementissimam prebet
Omnium denique necessitates amplissimo miseratur
affectu. Unde ergo certum o maria sicud pater eius
filia nobilissima. Secundo attendite fratres quod
deus iste qui tam singulariter eius mater et ipse
dere et deus eius mater dignissima et maria. De
isto deo et de ista matre dicit lucas primo
unde hoc ut veniat mater domini mei ad me. Ista
dicit mater ergo maria et dignissima. Ipsa est mater
que tali filio decentissima. Ipsa est mater cui
talis filius decentissimus fuit. Ipsa est qua maiorem
matrem deus facere non potest. Maiorem mundum
deus facere posset matre maius celum posset facere deus. maiorem
4 matrem quam dei non posset facere deus. Unde bernardus
ait. Nec enim decebat deum alia mater quam
virgo. nec virginem alius filius quam deus. quia nec
maior inter matres. nec maior inter filios
nasci potuit. Hec itaque maior et mater florum
vitis. mater solis iusticie. mater fontis sapiencie.
mater regis glorie. mater inquam et eius cuius virtus
ad dilectionem. Cuius iusticia ad timorem. Cuius
sapiencia ad agnitionem. Cuius gloria ad spem.

mee dicere affectio que est mater mea quam effectum mea
dilecto pro matre. noster amor pro iusticiam. mea
agnitio pro sapientiam. mea spes pro gloriam. Vere bene
ipsa dicere posset illud eccl. xxiiii° Ego mater
pulchre dilectionis et timoris et agnitionis et sancte
spei. Sed nunc solum mater Christi est maria. Immo vere
est fecundissima quia maria vero non solum est mater
Christi singulariter sed etiam omnium fidelium ut dicit beatus vlis
beatus ambrosius ait. Deus christus est diciturque frater no
tuus non ipsa que genuit christum dicitur sit
mater. Eya karissimi omnes gaudeamus de hac
gaudendo dicamus Benedictus frater per quem maria
est mea mater et benedicta mater per quam christus
est meus frater. Unde et beatus anselmus ait
Domina mater per quam talem fratrem habemus
Quid gratiarum. quas laudes ei rependemus. Quare ergo
tertium. o. maria sicut filius eius mater dignissima
Tertio attendere karissimi quod deus iste quem eius
singulariter est eius maria ipse est deus eius sponsa
dignissima est maria. Ubi tamen de isto deo quam
de ipsa dicitur sponsam precipue quod dicitur osee ii° Sponsabo
te mihi in iusticia et iudicio et in misericordia et
in miserationibus. et sponsabo te mihi in fide et
fide quod ego dico. Ecce pulcherrima sponsa pulcherrima in
iusticia et iudicio respectu sui. pulcherrima in misericordia
et in miserationibus respectu proximi. Pulcherrima in
fide respectu dei. Pulcherrima virgo in iusticia bene
et in iudicio sapientie. Pulcherrima in misericordia

affectu et in inspiracionibus in effectu. Tercio
in fide qua credidit omnia credenda super se et qua
credidit omnia promittenda imperii. Unde illud Cant. quarto
Viciata [?] q coccinea quia perficientur in te ea que dicta sunt
a domino. Sed et sponsa spiritus sancti
maria fuit formosissima et in conversacione
sua et dulcissima in allocucione. Unde dicitur Cant. quarto
Favus distillans labia tua sponsa mel et lac sub
lingua tua. Quia mellifluia verba semper distillaverunt
dulcissime marie labia. Que eciam bene lac et mel
sub lingua habuit in duobus verbis que ipsa ad gabrielem
respondit ~~Quomodo fiet istud~~ Habuit maria
lac sub lingua habuit quando lacteum illud primum
est verbum respondit Quomodo fiet istud quoniam
virum non cognosco. Habuit eciam mel sub lingua
habuit quando mellifluum istud obediencie verbum
respondit Ecce ancilla domini fiat michi secundum verbum
tuum. Ex mellifluencia huius magis mellifluii verbi per
eorum medium mellifluum factum est celum. Maria

~~mel~~ sub lingua habuit in mellifluis oracionibus ad deum. Lac vero

insuper mel sub lingua habuit in lactatione collo-
quiis ad proximum. Eya ergo quanti decoris quanti dulcoris
et ipsa sponsa summum complacuit. Que est inquit Aug.
Que et hec virgo tam sancta ut ad eam venire dignaretur
maritus spiritus sanctus. tam [speciosa] sponsa ut eam eligeret deus
Unde ergo eciam O maria sicut sponsus cum sponsa
delicatissima. || Quarto attendere licet quod deus
ipse quasi tam singularis et cum maria ipse et deus
tam ancilla devotissima et maria sicut ipsa expetit

dicens Ecce ancilla domini quia et maria ancilla et domini parens
domini filii domini ipse fecit. Quid mirum si mater fuit
ancilla filii sui domini cum etiam filius matris fuit suus
domini servus secundum assumptam a matre naturam. Ipse enim
in psalmo confitetur dicens. O domine quia ego servus tuus
ego servus tuus et filius ancille tue. O quam bona
ancilla. O quam bonus ancille filius. Item quia sunt male ancille
et male ancillarum filii. Unde quidem dicit scriptura Eice
ancillam et filium eius Genesis xxi. Legitur Genesis xvi de ancilla
Sare quod concepisse se videns Agar despexit dominam suam.
Mala ergo ancilla Agar de fecunditate inflatur. Bona
vero ancilla Maria de humilitate fecundatur. Ancilla
illa superba dominam despexit. Ancillam illam humilem
dominus respexit sicud ipsa humiliter recognoscendo dicit
Respexit humilitatem ancille sue. Audi sponsa
domini ancilla, sit cum maria amplectere fecunditatem,
ut nequaquam deseras humilitatem, ut ergo de
bono opere fecunditate non inflaris sed magis de
humilitate fecunderis. Attende humilem ancillam,
respice humilem mariam. Ecce ait ancilla domini.
Ambrosius. Vide inquit humilitatem. Vide devotionem.
Ancilla se dicit domini mater repentino exaltata
promisso est. O vere admiranda humilitas. Ecce non
solum domini ancilla, sed etiam servorum domini ancilla
quodammodo dignatur esse Maria. Ipsa namque significata
est per illam Abigail que cum ad ducendam eam David
nuncios misisset, respondit, sicud Regum primo respondit
xxv°. Ecce in ancillam sit famula tua, ut lavet

pedes servorum suorum nostrorum per benedictam ancillam ma-
riam quasi coram filio suo loti sunt quia fideles eius suffra-
gijs a peccatis mundari sunt. Ipsa enim quasi coram servorum
suorum pedibus obtulit aquam quia penitentibus lacrimas
compunctionis obtinuit. Dominus ergo tecum [illegible] tu ancil-
la devotissima. Dominus pater tecum. Dominus filius tecum. Dominus
spiritus sanctus tecum. Deus unus videlicet. Pater inquam tecum qui simul filio iiii
facit te ~~tecum~~ tecum. Filius tecum qui ad condendum
mire mirabile sacramentum miro modo te sibi copulat
genitale pectus conservat virginale signaculum.
Spiritus sanctus tecum qui cum patre et filio tuum sanctificat
ventrem. Dominus ergo tecum. Dominus ergo cuius filia es qua nulla
nobilior. Dominus cuius mater es qua nulla mirabilior.
Dominus cuius sponsa es qua nulla amabilior. Dominus cuius
ancilla es qua nulla humilior numquam fuit nec est
nec erit in creatura. Cum igitur deus tantus ac talis
maneat ac talis tecum. Fac ut etiam ipse per gratiam
sit nobiscum. Amen.

Dominus tecum. Hec dulcissima verba
ille devotus vere marie anselmus devote allu-
dens sic ait. O benedicta dominus tecum cui dedit
dominus sunt omnis natura tantum ~~tecum~~ debet secum quando obsecro
te per gratiam qua sic dotatam voluit esse tecum. et te
voluit esse secum. Fac per ipsam secundum eandem ipsam
gratiam. misericordiam tuam mecum. Fac ut amor tui
semper sit mecum. et cura mei semper sit tecum.
Fac ut clamor necessitatis mee quamdiu ipsa
persistit sit tecum. et pietatis presentia tua quamdiu ego
persisto sit mecum. Fac ut congratulatio beatitudinis

tur semper sit mecum. et passio miserie mee quantum
dum michi expedit semper sit mecum. Dico quod mecum
o maria. Tecum domine fuit. mecum est. tecum et Tecum
sicud sol cum aurora. sicud flos cum virga
sicud rex cum regina. Tecum inquam sicud sol
cum aurora ipsum preveniente. Tecum sicud flos cum
virga ipsum producente. Tecum sicud rex cum regina
ad ipsum ingredientem. Sol namque omnibus luminosior. Flos
omnibus floribus preciosior. rex omnibus regibus gloriosior
et dico christus. Aurora hec solem singulariter irradiata
est preveniens. Virga hec florem mirabilissime emisit
sic producens. Regina solempnissima processione ad thronum
regium ingrediens et beatissima virgo maria de quibus
singulis per ordinem videamus

Dominus tecum. Tecum domine sicud sol cum
aurora de sole producente et oriente
solis preveniente et lumine solis dicens
irradiante. Hec vera cum aurora mundi innata sole ex
ea singulariter preparata progrediens. cuius splendoris solis oriens
mirabiliter irradiata preveniens. dicens quia tanti solis
mundo felicius inveniunt. Unde beatus bernardus qui ait. Sicud
aurora valde rutilans in mundum progressa es. o. maria
quando veri solis splendorem tante sanctitatis iubare
prevenisti ut dicere decorum salutis. diem adventus. dicens
quam fecit dominus a tua claritate inicium sumpsit fuit
Maria quod et aurora de qua dicitur cantica vi. Que est ista
que progreditur quasi aurora consurgens. Bene autem aurora comparatur
maria cum ... nos ... specialiter ... nos generaliter
valde Maria quod ... aurora ...

Primo quod per abscessum noctis culpe. Secundo per egressum
lucis gratie. Tercio per ortum solis iusticie. Quarto per
decorem sedis glorie. Primum in plenissima eius sanctifica-
cione. Secundum in clarissima eius conversacione. Tercium in
mirabilissima filii eius generacione. Quartum in glori-
osissima eius assumpcione attendamus. ¶ Primo igitur
attendere licet quod quedam felix aurora et maria per
felicem abscessum noctis culpe in sua sanctificacione.
Vnde Job maledicens nocti in qua deum et [illegible] et
3o ait. Obscurentur stelle caligine eius expectet lucem
et non videat. nec ortum surgentis aurore. Que sunt
iste stelle. que ista lux. que ista aurora sufficienter dico quod
per stellas sancti. per lucem christus. per auroram
virgo christi designatur. Stelle igitur sunt omnes sancti
qui per ordinem morum et discipline cursum quoque
servant et bone vite non deserunt et sic contra dyaboli
in pugna viriliter stant. Vnde de quibus stellis bene legitur Judicum
5o. Stelle manentes in ordine et cursu suo adver-
sus sisaram pugnaverunt. Sisara interpretatur tollens
gaudium et signat dyabolum qui quemlibet a deo
credentem tollit. Per lucem quoque sed christus ipse
christus signatur sicud ipse de se ostendens dicit Johannis
8o. Ego sum lux mundi qui sequitur me non ambulat
in tenebris sed habebit lumen vite. Quia autem sancti
sequuntur hanc lucem, ne in tenebris ambulantes
cadant in ~~lacum~~ lacum peccati et in foveam in-
ferni. Quia autem non claudicando sed sunt quod dicitur 3o
Regum 18o. usquequo claudicatis in duas partes. Quia dicitur

est verus sequens eam. Qui autem vadit sequentem eam.
auroram enim orientem nox non vidit. Virgo sancta scilicet
fuerat enim nativitatem nox originalis culpe non
vidit. Nox enim cui Job maledixit. Nox in qua concepti
sunt homines peccatum originale et in quo eos concipiunt. Unde ps.
In peccatis concepit me mater mea. Quasi quod fere omnes
in peccatis concipiuntur et in peccato nascuntur. Ideo
bene hoc dicitur quod prophete per illam noctem obtenebrantur.
David et Christus nec conceptus nec natus fuit. Ideo bene
hoc dicitur quod nox ista non vidit lucem. Quia vero
beata Virgo in peccato concepta fuit. Sed sine peccato nata. Iste potest glosari [illegible] in singula corrupta.
in peccato orta non fuit. Ideo non auroram sed
orientem auroram dicitur nox ista non vidisse. Hoc est
contra illos qui eam non solum sine peccato natam sed
etiam sine peccato conceptam dicunt. Contra quos etiam
beatus Bernardus arguendo ait. Si autem conceptum suum mater
sanctificata non poterit, quoniam non erat nec in
ipso ipso conceptu propter peccatum quod inerat, restat ut post
conceptum in utero iam existens sanctificationem
recepisse credatur, que excluso peccato sanctam fecerit nati-
vitatem non tamen conceptionem. ¶ Secundo attende
bene quod idem filius aurora et mater propter fulgorem eius
progressionem in luce gratie. Iuxta illud Cant. Que est ista
que progreditur quasi aurora consurgens. Sicut enim
post auroram progreditur crescendo in claritate. Sic mater
progrediebatur in diebus proficiendo in claritate gratie et

bone vite que dicebatur in ordine conficiendo virtutibus vbi
et in ore claritate virtutum etc. quasi aurora consur-
gens apud se. pulchra ut luna apud proximos. Electa
ut sol apud deum. Que dicebatur quia conficiendo in quibusdam
spiritualis virtutibus singularis de quibus Bernardus ait. Fervebat
inquit ecclesia gratia marie caritas. splendebat in carne
virginitas. eminebat in obsequio humilitas. Has tamen
virtutum claritate. maria fuit quasi aurora consurgens
in vacillanti virginitate. Pulchra ut luna in miraculo
et humilitate. electa ut sol in radianti caritate
Felix qui hoc tres fulgores. has tres virtutes marie
secutus fuit per quas ipsa deum et angelos omnium virtutum
decoravit. Unde beatus Bernardus ait. Hanc videmus
gratiarum plenam tam gratia ut caritate fervidam. virginitate
integram. humilitate devotam. Fuit sine viri commix-
tione fecunda. sine mulieribus dolore puerpera. Tertio
attendi tamen quod quedam filius aurora et maria pro feli-
cem ortum solis iusticie. Sol magnus iusticie christus deus
noster. mediante aurora sua. maria ortus est in mundo
Ortum absque ullo peccato nubilo quam aurora ista valde
vacillans fuit oriente sole suo. Iuxta illud in quarto regum
Dicitur lux aurore oriente sole mane absque nubibus
rutilat. Et lux aurore et sanctitatis et gratie marie.
qua igitur irradiante dignatus est processum de ipsa sol
iusticie. De hoc beatus Bernardus ait. Recte quidem o maria
aurore officium implesti. Ipse enim sol iusticie processurus
ortum suum quadam matutina irradiatione prevenire
voluit lucis sue radios copiose diffundit. lux tuum

cantos mirabiliter vaticinabantur oriente sole absque nu-
bibus id est nascente Christo absque originalis peccati obscuri-
tatibus. Ecce hic dicitur quod sol absque nubibus oritur. et ysa. xix°
dicitur quod nubibus absque combustione ignitur. et dan. ii° dicitur
quod lapis absque manibus absciditur. Quid ergo per solem quid
per ignem quid per lapidem nisi Christus significatur. Ipse enim sol
illuminans intellectum. Ignis accendens affectum. lapis
firmitas nostre defensionis. Dico quod Christus ipse est sol illumi-
nans intellectum iuxta illud mal. iiii° Orietur vobis timen-
tibus nomen meum sol iustitie. Videte ergo si timeatis deum
desperans ipse et Qui timet deum nichil negligit
Ipse est Christus et ignis accendens affectum. ait enim apostolus ad
hebreos. Deus noster ignis consumens est. Hic ignis non
solum fuit in rubo Moysi corporalis sed etiam in
rubo devoti cordis est. sicut multi ignem senserunt
qui dixerunt. luc. xxiiii° Nonne cor nostrum ardens erat
in nobis etc. Item Christus est lapis firmitas nostre defensionis. Di-
citur fundati fuerunt super petram mt. vii° Descendit
pluvia et venti flaverunt et venerunt flumina et
irruerunt in domum illam et non cecidit. fundata
enim erat super firmam petram. Ecce nec pluvia tempta-
heretice eloquentie. nec flumina mundane concupiscentie. nec
venti humane blanditie nocere possunt domum fundatam
super petram Christum fundatam. Quid ergo est quod sol sine nubi-
bus oritur. nubibus sine combustione ignitur. lapis sine manu
absciditur. nisi quod Christus qui est sol incarnatur. ignis calefacit
lapis formatur sine seminatur ... concipitur et nascitur.

sine nube peccati originalis. sine combustione concupis-
centie carnalis. sine macula amplexus maritalis
In concepcione enim eius non erat peccatum quod esset contra puritatem
matris. nec amplexum patris maritalis. Quod autem
virgo sine viro eum miraculose concepit / hoc ille facere
potuit qui altitudinem celi miraculo mirabilia multa
ostendit secundum beatum Augustinum et patet qui sic dicit. Qui scripsit
lapideas tabulas sine stilo ferreo. ipse gravidavit mariam
spiritu sancto. et qui produxit panem in heremo sine aratore /
ipse impregnavit virginem sine corruptione. et qui fecit
virgam sine pluvia germinare. ipse fecit filium dei
De assumpcione ..
sine semine generare. ¶ Quarto attende bene quod sola
felix aurora et mater quod felicem locum eius in gloria
et sedem hic de aurora dicitur. Job xxxviii°. Nunquid osten-
disti aurore locum suum. Nam sicut aurora inter matutina
sublimius locatur in celo locum tenet vicinissimum soli
ita possidet autem potest triplicem mater locum nobi-
lem. Primum a quo ipsa dominum suscepit spiritualiter. Secundum
a quo ipsa dominum concepit corporaliter. Tercius a quo ipsam
deus suscepit eternaliter. Dico quod primus locus quo mater
suscepit dominum spiritualiter est mens mater pacifica et quieta
sedem quod in ps. dicitur. Factus est in pace locus eius et habitatio
eius in syon. Id est quod in speculum vel speculatio
Certe quiescit deus in mente sua habitare querit. quicumque
deum in mente sua speculari desiderat / operetur ut ei
in pace mentis locum faciat. Nam sine pace mentis
nemo venit ad speculum contemplacionis. Unde apostolus ad Hebreos
xii°. Pacem sequimini cum omnibus et sanctimoniam sine

qua nemo videbit deum. Quis enarrare vel etiam
cogitare sufficiat in quibuslibet certitudinis speculacionibus
quam sancta ista syon / quam sancta illa mater mea fuit
in qua illa mysteria que nobis mortalibus sunt vera secre-
tissima mater voluit. De hoc beatus Anselmus ait: O quam
est in nobis pietas vestra considerare quantum conciliabatur
amore quo vos desiderio estimabat. Hec ergo dum revol-
veret animo cuncta que audierat que viderat que cognoverat
quantumque monebatur in lecta [illegible] pro celestium secretorum
meditamentis. Est locus quo manet deus precipue contempla-
tivis et verum mare. De quo accipi potest illud Genesis 2º flumen
egrediebatur de loco voluptatis ad 3 9 de vero [illegible]
ad irrigandum paradisum. Paradisi spiritualis et mundi
paradisi universalis et etiam filios irrigaturus [illegible] para-
disi flumen veniens mare [illegible] Ecclesiastici 24 ait [illegible]
xxiiii Dixi rigabo ortum plantacionum mearum. Super
quo sanctus Gregorius bene loquens de verbis illis ait
[illegible] descendentem. Vidi speciosam desuper rivos aquarum
desuper rivos aquarum que super aquarum effectionem eam
[illegible] educantur ex [illegible]. De qua multi educti
[illegible] irrigat [illegible] deliciis et infundunt
omnium voluptatum. Est locus quo manens deus suscepit
[illegible] in celo eternalis et locus glorie. De quo dicit
ad Job loquens: Numquid ostendisti aurore locum suum
quasi dicat non tu sed ego. Ego ad te pervenit aurora
locum suum ostendit in celo sed ad me. Bene autem dicit
suum quasi [illegible] ex discernendo locum suum ab aliis
[illegible] locis. Hunc etiam locum habent in 23 libro

fidelis

Inter hec sacerdos archangelus dixit in locum suum (?) superiore loco et super omnes choros angelorum. Hic denique locus et in celo dignissimus reputatur. Unde Bernardus quod ait: Sicut in mundo locus dignior virginalis uteri templo in quo maria filium dei suscepit, sic nec in celis regali solio quo mariam mater filii sublimavit. Dicitur ergo maria propter scilicet bene quatuor aurora. Primo propter terminacionem noctis culpe in plenissima eius sanctificacione. Secundo propter significacionem lucis gratie in clarissima eius purificacione. Tercio propter productionem solis iusticie in mirabilissima filii eius generacione. Quarto propter [illegible] loci glorie in gloriosissima eius assumpcione. De in consideracione et quod lucidissima virgo maria non solum propter se sed etiam bene propter nos quasi aurora. Nam sicut per [illegible] per auroram significatur et ipsa nobis ad deum et mediatrix, ad angelos pacificatrix, ad demones defensatrix, ad nos ipsos illuminatrix. || Primo attende quod aurora nostra maria nobis ad deum est mediatrix sicut bene in figura signatur et videtur. Unde inter diem et noctem est aurora et [illegible] aurorarum et solem sicut [illegible] ait. Dies vita iusti, nox vero vita accipitur peccatoris. Et ideo dum bene filios israel precedebat per diem in columpna nubis per noctem vero in columpna ignis, quia ab ardore ire sue columpna nubis protegit pios et columpna ignis impios terret. Bene etiam sol bene intelligitur. Sol iusticie qui illuminat electos et terret reprobos, quemadmodum [illegible] in mundo, quoniam autem in iudicio, [illegible] in inferno. De hac [illegible] intelligi

porrigit illud Eccl. xliii° Tripliciter sol exurens montes ig-
neos sufflans percutiens. Hoc quod hic bene consequenter. Ibi medi-
atrix inter nos et solem istum indigemus. Et ideo in
prefato in predicto versu auroram inter noctem et solem posuit
mediam que est eciam ordine naturali media. Et Aurora
nata est beatissima virgo maria que inter noctem et solem.
inter hominem et deum. inter hominem in inferno et deum
infernum optima mediatrix est dei et hominis. Et Bern.
in° ser. beate virg. dicit Securum iam habet accessum
ad deum ubi mediatorem cause sue habet filium ante
patrem et ante filium matrem. Christus nudato corpo-
re ostendit patri latus et vulnera. Maria christo pectus et ubera
nec potest ullomodo fieri repulsa ubi concurrunt et orant
omni lingua disertius. Hec clementie monumenta et
caritatis insignia. ¶ Quarto attende bene quod aurora
nostra maria nobis et ad angelos pacificatrix sicut
significatum est Gene. xxxii° Ubi legitur quod angelus qui cum
Jacob luctabatur benedixit eum in aurora. Non enim
dimisit eum Jacob donec ipsum benediceret in aurora.
Lucta fuit inter angelum et Jacob. Discordia fuit
inter angelos et homines. Homo enim peccando offen-
dit deum creatorem. Offenso autem creatore eius offen-
ditur curia. quanto magis illa que curie magis coniuncta
Illa ergo lucta portendit huius discordie figuram. Quod
est adveniente aurora adveniente maria pacifi-
catus est angelus atque homo. Ita quod in ipsa aurora in ipsa
virgine maria angelica benedictionem consecutus est
homo. Angelus namque virgini dixit Benedicta

tu in mulieribus et per hanc benedictionem virginis
hec consequimur benedictionem patris et salutis in filio virginis
benedictionem dei illam de qua apostolus ait ephe. 1. Bene-
dictus deus et pater domini nostri ihesu christi qui benedixit nos
in omni benedictione spirituali in celestibus in christo
Hanc etiam benedictionem ipse benedictus filius bene-
dicte virginis confirmabat quando dicet Venite be-
nedicti patris mei etc. Jacob quoque amorem attendenti
et nos matri admirabili gratias agamus pro benedictione
qua cum angelis pacificati sumus, merito christi per mariam.
merito per mariam homines cum angelis pacificantur
ex quo per mariam ab hominibus angelorum chori reintegrantur
sicud augustinus innuit dicens O femina mirabilis
singulariter et singulariter mirabilis per quam elementa
renovantur. inferna remediantur. homines salvantur. Angeli
redintegrantur. Tercio attende bene quomodo aurora
nostra maria nobis est contra demones defensatrix sicud sig-
nificatum est job xxiiii° Ubi de homicida et de fure
et de adultero dicitur Perfodiunt in tenebris domos
sicud in die condixerant sibi et ignoraverunt lucem
Si subito apparuerit aurora arbitrantur umbram mortis
homicida dyabolus fur dyabolus adulter est dyabolus. Ho-
micida inquam est quia genus humanum occidit. Fur est
quia gracie bona porcius nobis subtrahit. Adulter est
quia sponsam animam dei corrumpit. Item quia nos
mala facit et malefici. quia nos mala facere maligni
faciunt. Perfodiunt autem in tenebris ignorancie
in tenebris obscuritatis mentium domos mentium nostrarum

domos vivis de quibus in ps. dicitur Descendant in domibus eorum cognoscet /
perfodiunt tunc reperientur perfoderunt domos illas noctibus ille
liberant habitare quod Luce xix dicitur Hodie in domo tua
oportet me manere. Perfossis autem domibus perforantur vestes
ad infelicem pectoris consensum mentibus Hec quanta mala
isti malefici. occidendo. furando. adulterando. committunt
in mentibus. Ad evadenda quoque tanta pericula, ut nobis amoris
appareat. ut nobis manus gratia succurrat. Hi enim subito
apparuerit amoris, si cito nobis advenerit et subvenerit
manus mea ad libertatem turbati morte. Adeo sic timent
demones. Sic timidi sic fugiunt sicut homines timent
et fugiunt turbati morte. Pro hoc ubi [illegible] ait
Non sic timent hostes visibiles quilibet castrum
multitudinem copiosam. Sicut aeree potestates
manus vocabulum et exemplum. Flumen et perimit
sicut exeunt a facie ignis. Ubicumque inveniunt claram
huius nominis recordationem. devotam invocationem. soli-
citam imitationem. || Quarto attende bene quam amoris
misericordia manus nobis est quo ad nos ipsos illuminandos ad
operandum. Apparuit enim ab ascensu aurore incipiente
operari. Ubi in ps. ciii. dicitur Nox ipsa faciamus opus. media
pro nimia cunctatur laureas ab ascensu aurore dante ergo
diem astra. Dico nobis necessaria sunt videlicet ut bonis
operibus insistamus et ut vicia vitemus. Necessaria
enim nobis est ut bonis operibus insistamus et ideo ubi
aut desidere nos ipsos faciemus opus Quid operis
nisi de quo apostolus ait Gal. vi. Cum tempus habemus

operum bonorum ad deum. Bene autem dicitur nos ipsi faciamus
eos ipsi non nos vicarium. In 2o Cor. 6o. In omnibus exhi-
beamus nos metipsos sicut Dei ministros. Hic dicitur manus
non mittimus aliam, non personam vicariam, sed semetipsum
exhibuit Dei ministrum. Sicut beatus Augustinus refert, dicens:
Maria aliquando dulcis miserationis exhibuit, quam deo
gessit, puerum [illegible] fusum alunt, et fovent, in praesepi
reclinavit, et a facie Herodis abscondit, fugiens in
Egyptum, et omnem infantiam eius pie multo affectu compas-
sionata, ita ut usque ad mortem crucis ab eo indubitanter
non discesserit spectatam, non solum vestigiis pedum. Exemplum
quod [illegible] filii. Vestis etiam mutatione morum. Ergo quarto de-
miratio Domini. Necessarium nobis non solum ut bonis
operibus insistamus, sed etiam ut vitiis resistamus et
non bene [illegible] addicitur de lancee tenendo. Tenere
enim debemus lanceam zeli contra impetum vitiorum contra
impugnationem dyaboli, carnis et mundi. De hanc
lancea dicitur Ysa. 59o. Dominus lanceam induit
velut loricam. Lorica iustitie a malis protegimur. Sed lancea
zeli malum impugnamus. Hec lancea zeli contra vitia non
expedit in mundo. Deus enim expediret lancea [illegible]
in mundo. Unde Sapientia dicitur: Dominus clamat ita dicam
in lancea. O qualis bellator fuit mundus cum sua zeli
sua lancea. Unde [illegible]. Tu bellator egregie. Primo cum
qui fuit [illegible] supplantavit, expugnare vincula [illegible]
etc. Ut igitur bonis operibus fideliter insistamus et malis viri-
liter resistamus necessarium nobis est manus Christi ut insistamus

marie suffragia imploremus. Habet enim quasi ab aspectu
aurore optari et quasi irradiacione exemplo et vita marie
ad bonum operandum incitamur. Tercio autem optari debemus
docet egredientes astra. Hoc est docet ait mr lucide
fulgida astra exeuntia de corporibus euolant ad astra
quod sunt omnia astra in ecclesia vel ad que ecclesiam adest
splendidissima astra et aurora marie maria. Testatur
bernardus qui ait Tu vero solis expressissima ymago aur(ore)
multa aurora deo et assistens virginali puritate
in celis gloriosa perfulget. Dicit quoque bernardus videsis
tua gaudens aurora dicta sit maria. Quia sicut enim
sicut solem aurora . o . maria. Ita igitur dicta aurora
preciosissima. Quia maria dulcissima fuit enim nobilissimum
solem et [illegible] dominum nostrum [illegible] filium eius clarum
de flore

D Quintum vero. Viso quomodo dicta fuit enim
maria sicut sol et aurora ipsum precedente
videamus nunc quomodo dicta fuit cum maria
sicut flos cum virga florente. Maria enim est illa
virga de qua dicitur ysa. xi. Egredietur virga de radice yesse
et flos de radice eius ascendet etc. Huius verbis
oculum nostrum aperiamus et primo ad virgam secundo ad
florem considerandum nostrum dirigamus. Primo ergo
consideremus quod virga ista virga virginea est virgo maria
sicut patet per bernardum amb. qui beatam virginem alloquitur
ait Tu [illegible] quam dominum genuisti in populo ysrahel in
virgam [illegible]. Virga de radice yesse surrexisti et
floruisti. Virga autem produxisti et peperisti
[illegible] autem maxima virga fuit virga ~~[illegible]~~ ligmea
maria

virga aurea. virga ferrea. Maria est virga fumea incipien-
tibus. virga lignea proficientibus. Virga aurea consumma-
tis. Virga ferrea incorrigibilibus et demonibus.
Dico quod virgo Maria est virga fumea incipientibus et
penitentibus. De hac virga dicitur Canticorum iii°. Que est ista que
ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus
mirre et thuris et universi pulveris pigmentarii.
Desertum est cor peccatoris quod vitiis desertum est a gratia
et virtutibus. Fumus autem aromaticus fumus suavis ac est
aspiratio spei venie. Beata itaque virgo Maria per deser-
tum quasi virgula fumi ascendit quando ipsa suffragio
et cor peccatoris fumum spei venie suscipit. Hic autem
fumus generatur ex aromatibus mirre in contritione et
thuris in confessione et universi pulveris pigmentarii
in multimoda satisfactione. Nullum piissima virgo Maria
desertum abhorret. nullum peccatorem despicit. sed
quantumque peccaverit suavissimum spei venie fumum diffun-
dit. Unde optime Bernardus sic ait Peccatorem o Maria
quantumlibet fetidum non horres non despicis si ad te suspi-
raverit tuumque interventum penitenti corde flagitaverit.
Tu ipsum a desperationis barathro pia manu retrahis spei
medicamen aspiras. ac toto mundo despectum materno
affectu amplecteris. foves. nec deseris quousque tremen-
do iudici miserum reconcilies. Item virgo Maria est virga
lignea virga florida proficientibus. De hac virga dicitur Numeri
xvii°. Quod virga Aaron que utique lignea fuit / flores
simul et fructum habuit / per flores virtutes signantur

que post transitum dyabolice hyemis in cordibus ani-
marum sicud bene dicitur floribus de canticis ii° Jam hy-
emps transiit ymber abiit et recessit flores apparuerunt
in terra nostra. Transeat ergo hyemps transeat torpor
et tepor quo caritas refrigescit et tunc nostra flores
virtutum apparebunt. O quam hiis floribus virgo flo-
rida habundavit. teste beato bernardo qui ipsam alloquens ait
Tu scilicet aureola aromatum a celesti conficta pigmen-
tario virtutum omnium floribus delectabilibus et vernans
Verum autem per flores virtutes ita per fructus opera virtutum
significantur. de hiis bene Mt vii° dicitur A fructibus
eorum cognoscetis eos. Quando ergo in virtutibus et virtutum
operibus per exempla et merita maria perfecta fuisset virga
regina florida et fructifera nobilis et virgo maria
Est virgo maria et virga aurea perfectionis et contempla-
cionis. De hac virga legitur. quod cum Hester cum duabus
puellis ingressa ad regem assuerum preter morem tempore
pene consummata fuisset extendit ad eam rex virgam
auream ad confortandum ipsam. Hester interpretatur
elevata vel abscondita et signat animam contemplativam
que in contemplatione elevatur deo et abscondit in abscon-
dito faciei sue a conturbatione hominum. Ista per con-
templationem ingreditur ad regem assuerum ad regem celi
cum puellis cum quibus ingreditur scilicet due vires anime
scilicet intellectiva que precedit per cogitationem
affectiva que sequitur per dilectionem. Ideo autem quod sic
ad regem ingressa fuit ideo preter tempore consumpta deficit
enim inaccessibilem divine glorie claritatem nisi

terribile divine iusticie severitatem attendit
Virga aurea. Virga regia et illa aurea regina virgo
Maria. Aurea quidem et caritate / regia vero nobilitate
aurea propter mundiciam. regia vero propter iusticiam
aurea insuper propter incorrupcionem et integritatem vir-
ginalem. regia vero propter dignitatem et potestatem regalem
Hec filiis virga ad actum contemplacionis confortandam
clementer extenditur. Cum filius virgo Maria contemplatur
et devocius inspicit cum tam pia et tam dulcis
~~ingeritur~~ ingeritur quod ex hec ipsa anima quasi terrorem divi-
ne iusticie et a splendore divine glorie confortatur
Hanc virgam illa contemplatrix Anselmus anima ad se exp[e]-
ti desiderantur quantum tam devote exclamans dicens
O pulcherrima ad intuendum. amabilis ad contemplandum.
delectabilis ad amandum que omnis capacitatem
cordis mei prestolatur dum infirma animam et [?] sensu-
rem. Est virga firma et virgo Maria demonibus et invi-
sibilibus. De hac vir [?] accipi potest illud quod
Reges eos in virga ferrea etc. O Maria a virga aurea
pius virga ferrea dicitur. Virga aurea sanctis. Virga ferrea
et dampnatis demonibus / arceat demones a nobis. Hoc dum
petimus et devote petimus cum Innocencio petere
et dicere sic. Ave dei mater alma que ex dignitate
qua dei mater et imperatrix per angelis et demonibus /
compesce demones ne nos noceant. precipe angelis ut
nos custodiant. Hec ergo beata virgo Maria et nobis
virga firma in nostra iusticie. Virga ~~florida~~ aurea

in mira contemplacione. Virga fuit in mira defensione
Hanc virgam bernardus contemplans et admirans dicit Bern. hy. O virgo
virga sublimis ad quantum celsitudinem verticem sanctum
erigis usque ad sedentem in throno usque ad dominum maiestatis / ad
quam mittis radicem humilitatis. De flore

Quoniam ergo consideravimus virtutem florem huius
virge. consideremus nunc quid in virga signatur. in
virgine maria quadruplicem florem. videlicet
florem preciose virginitatis. florem virtuose honestatis. florem
mirabilis fecunditatis. florem immortalitatis. Primo
ergo consideremus virtutem in maria florem preciose virgini-
tatis. De hoc flore dicit ysaias xxxv. Exultabit solitudo
et florebit sicut lilium. Quando gaudens solitudo
dei peperit. que tam libenter solitaria fuit. quam
etiam ad eius solitudinem angeli libenter salutarunt /
Unde beatus ambrosius ait Solam in penetralibus quam
nemo virorum videret solus angelus reperit. Solam
sine comite et solam sine teste. Quomodo autem ista
solitudo quomodo maria virgo exultavit ipsa dicat
audiamus Et exultavit spiritus meus in deo salu-
tari meo. Hec ergo solitudo floruit quasi lilium
per virginitatem. O lilium angelicum. O flos celestis
O vere flos celestis quam tanto dilexit apud illa supe-
celestis dicit enim beatus bernardus Apud illa que pascitur inter
lilia que floruerat inhabitare patriam angelorum /
quando ad civitatem nazareth que interpretatur flos
advolavit et suavem alitum recens signavit
florem puritatis. Ille insedit flos signatus quasi

cor habet. folia que sunt virginitatis conditiones et premia
Unde quasi flores corone pro materia sunt multiplicare
Unde beatus ambrosius ait. Cum in toto mundo virginei
flos. maria immarcessibiles coronas innectat
et sempervirentia pudoris aulam immaculate conversationis
affectu 2^{ius} integritatis perseverancie ad palmam
ait in pavillio ... stetit accipere et pro desiderio
gratia meruit virginitatis ad celeste thalamum pervenire
Quarto considerandum est flos in manu florum ven-
ustas honestatis morum et vite et de hoc quod ipsa dicitur
audiamus. dicitur igitur ecclesiastici xxiiii^o. Flores mei
flores honoris et honestatis. Unde quasi pulcher est flos
venustas et honeste vite. flos morum et disciplina
Unde et pluraliter dicuntur flores mei. Quod dicamus
quod tot sunt in mulieribus flores quot virtutes. hec sunt honeste
vite flores quia sunt virtutes vitam honestantes. de hiis
floribus dicitur canticorum ii^o. Flores apparuerunt in terra nostra
de hiis floribus etiam dicitur canticorum i^o. lectulus noster floridus
Ecce flores in terra. flores in lecto inveniuntur
Terra est mens activorum. lectus autem mens contemplativorum
Terra namque est mens sanctificata in bona actione
lectus autem est mens quiescens in contemplatione
Maria ergo fuit mens activa. sive contemplativa. semper
est floribus virtutum venusta. Hoc quoque notandum
est quod flos honestatis. unus flos cunctis virtutibus quasi
tot habet folia quot bona et merita habet ...
Unde florida fuit terra. quia floribus lectus maria
que in florida honestate vite florebat. etc.

decorum hic dominante sicud cecinit / Hugo Vict. dicens
Tu fructus agricola aromaticus · o maria a celesti pictura
pigmentarius decorum omnium speciosis floribus delectabiliter
decorata · nec non pulcherrimis [illegible] donum mire [illegible]
excellenciam · Viola humilitatis · Lilium castitatis · Rosa
caritatis hic sunt // Tercio consideremus florem in maria
florem mirabilem fecunditatis · Hic flos est ipse virgo
filius dei de quo specialiter dicitur / Ysaie xi / virga de radice
iesse et flos de radice eius ascendet · Et dicitur quod pulch.
pulcher hic flos [illegible] quasi [illegible] naturalis · et quod
miserere [illegible] quasi peccator [illegible] illud
Job xiiij° Quasi flos egreditur [illegible] · O quam candidus [illegible]
in [illegible] · et quam rubicundus in passione fuit flos iste
flos [illegible] angelis delectabilis · flos [illegible] ad [illegible]
[illegible] Vnde Ber. ait Flos est virginis filius · Flos can-
didus et rubicundus electus ex milibus · Flos in quem
desiderant angeli prospicere · Flos ad cuius odorem reuiuis-
cunt mortui · Felix silua que producit talem florem virga ·
felix magis virga que producit talem florem in silua ·
felix super omnia flos sine quo nec virga nec silua esset
Vere felicissimus flos in quo [illegible] sic [illegible] / ut
sine ipso nullus [illegible] habere posset [illegible] hoc
Beda [illegible] dicens [illegible] que [illegible] in magna silua humani
generis [illegible] ne inueniat · Gaudeamus super talem
florem [illegible] ita quod [illegible] nec sapiens quid est
[illegible] · nec intellegens · nec [illegible] · nec fortis · nec [illegible] nec
[illegible] · nec plenum [illegible] · Hic flos quasi [illegible] folia
[illegible] exempla [illegible] talem florem habere

desiderans virgam florentem fecerat. Hic flos est nimis altus et
decorans / virga tamen flexibilis est perstare. Et si flos
est rarissimus quia in celo et in terra non invenitur. Unde
est tamen communissimus. Tamquam flos non in orto clausus
sed in campo omnibus transeuntibus expositus / et ideo vocatur
dicitur per illud cantica ii° Ego flos campi. Qui vero flos
campi dicitur non solum [illegible] quia sine ope cultura humana
producitur. Hoc vero virgo vocatur ut diceret Campus sine
ope floris in humano amminiculo non seminatus ab aliquo
nec defossus sarculo, non impinguatur fimo. Hic ergo sic
virginis alvus floruit / sic inviolata et integra casta
manens viscera, tamquam prata eterni viroris florem germinavit,
cuius pulchritudo non videat corruptionem, cuius gloria
in perpetuum non marcescat / Quarto consideremus beatam
in maria florem gloriose immortalitatis. De hoc signi-
ficatum est per Numeri xvii° ubi legitur quod virga aaron flores
simul et fructum habuit. In virga aaron recta
virgo maria per te figuratur. In virga virgo maria ve-
nerando. In flore autem corporis glorificati pulchritudo.
In fructu vero anime eius beatitudo per te significatur.
Advertendum enim est quod corpus sanctum tamquam flos in mun-
dum sicut in psalmo dicitur. Mane floreat et transeat.
Flos autem perit in morte sicut dicitur ysaye xl° Exsiccatum
est fenum et cecidit flos. Refloruit autem in glo-
riosa resurrectione. Iuxta illud psalmi Refloruit caro mea. Iste
flos glorificationis corporis quasi totum habet fo-
lia quod corpus glorificandum habet dotes et quinque
et tamen quidam sicut doctores probabiliter sentiunt

[Margin note beside lines 7–9: [illegible]]

et racionabiliter probatur meretur quod fideles xpi fir-
miter pie amplectuntur / videlicet quod beata virgo maria
in suo corpore sit assumpta. corpus suum cum anima sit glo-
rificatum. De hoc vide sanctum augustinum sic ait. Digne eundem
beatam mariam. veritas in enarrabili anima et corpo-
re in filio suo. cum filio suo. per filium suum uiuit
nullam sed debet corrupcionis erumpnam quam in pariendo
nulla sentit et integritatis corrupcio. Secundum hoc ergo
maria sua dicere potest Refloruit caro mea / et secundum hoc
eciam florem et fructum simul habet / florem inquam
corporis glorificati et fructum spiritus beatificati /
florem videlicet in gloriosa corporis pulchritudine.
fructum vero in voluptuosa anime beatitudine. No-
tandum autem est quod secundum quadruplicem florem predictum /
quod virgo maria quadruplicem habuit florem simul
et fructum. Simul enim habuit florem virginitatis
et fructum materne fecunditatis. Simul habuit florem
humilitatis et fructum sublimitatis. Simul habuit
florem humanitatis et fructum deitatis. Simul
habuit florem immortalitatis in corpore et fructum
beate voluptatis in anima. Hos ergo beatos flores in
virgine virginum diligamus. et istos nouos gaudiorum
flores de orto virgineo colligamus quod vidit quod
collegit quod nobis mandauit / beatus bernardus cum ad mariam
loquens dixit Unde delicias nobis et nouum canis O
sanctissima maria / que ex eo multiplicis gaudii flores
colligimus / gaudiis inneri dolemus quam magna multi-
tudo dulcedinis immense orbi inde perfluxit

Dignetur dulcissima virgo maria esse nobis domina nostra sicut flos cum virga nunc procedente / fac ergo ut nostra domina sit mater nostra nobiscum / intercede pro nobis flos iste dominum nostrum ipsum xpm. Amen. De ingressu

Domina nostra o domina. Domina serena. Domina familiarissima. Domina nostra o domina domina aptissima domina dignissima domina nostra / Domina nostra est stella que super [illegible] et sicut sol cum aurora ipsum precedente / sicut flos cum virga ipsum procedente. sicut rex cum regina in palacio ingrediente. Viso ergo quomodo maria sit aurora solem iusticie precedens. Viso quomodo maria sit virga florem nostrum florem nobis proferens videamus nunc quomodo maria sit regina ad regem nostrum ad regem glorie ingrediens. De qua in 3 Reg. x°. dicitur Quod ingressa est regina saba Jherusalem cum comitatu multo et diviciis. Vera regina est maria testante beato augustino qui ait. Hanc nos fatemur reginam celorum quia eo quod virgo peperit angelorum. Dicit ergo quod dicitur regina differentia in sermone. Et ideo regina nunc dicitur ingressa differendum est. ¶ Considerandum ergo est quod maria ingrediens, progrediens, ingrediens, supergrediens in [illegible] Egressu eius et nati. Progressu eius et gratie. Ingressu glorie supergressu superhabundancie. Egressa autem et nascendo. Progressa proficiendo. Ingressa perveniendo. Supergressa omnes sanctos excellendo. Egressa et sine peccato. Progressa sine exemplo. Ingressa sine obstaculo. Supergressa sine termino || ¶ Primo considerandum quod in [illegible] maria egrediens et nativitatem suam sine peccato. Ipsa namque fuit [illegible]

pu. xxv. Aufer rubiginem de argento et egredietur
vas purissimum. Rubigo ablata fuit de argento quando
ab originali peccato maria sanctificata fuit in ventre
et tunc sic egressa est vas purissimum. Hoc distingu=
endum est vas purum. vas purius. vas purissimum. Vas
purum in egressu fuit quicumque sanctificatus preter
ab utero qui tamen fomes ~~quod~~ ad mortale et ad
veniale peccatum inclinasset in ipso sicut quidam dicunt
fuisse in Jheremia. Vas autem purius in egressu fuit
[illegible] ex utero sic sanctificatus preter quod in ipso fomes
solum quantum ad ductum ad effectum mortalis peccati extinctus fuit
viii sed ad veniale inclinasset sicut in beato Johanne Bap-
tista. De quo canit ecclesia. Non levi saltem maculare
vitam famine posses. Vas vero in egressu purissimum
maria fuit quae ex utero sic sanctificata preter quod
in ea nec extitit fomes ad effectum tam mortalis
quam venialis peccati non inclinasset. Unde beatus Bernardus
ait Ego puto quod copiosior benedictio in eam descen-
derit sanctificationis quae non solum ortum eius sanc-
tificaverit verum etiam vitam ipsius deinceps ab omni
peccato custodierit immunem. Ablata ergo rubigine
originalis peccati egressum est ex utero vas purum
in Jeremia. vas purius in Johanne Baptista. vas
purissimum in maria. Secundo considerandum est quod in-
venimus mariam comparatam per gratiam sine exemplo
in canticis vi. Quae est ista quae progreditur quasi aurora consur-
gens pulchra ut luna electa ut sol. Hic tribus lumi-
nibus videlicet aurore lune solis comparatur maria

Est in ipsa lucidissime excellencia / fuit enim in carni
eius et mente excellentis dignitatis. Lucida fuit in digni-
tate eius excellentis. Lucida fuit in fecunditate
lucida excellentis. Lucida singulariter auroram transfigura-
tam et ambobus grata fuit ista virgo beata. Ipsa enim
dignitate sua carnis ardorem refrigeravit. teste
Bernardo libro quo ad eam loquens ait: Tu ardorem vitiis
concupiscentie castitatis in tua dignitate carnis carnem
extemporasti. Et quis in tam perfecta ut astra munda
per tuam mundiciam carnem enim indicavit / ut ea
sua divine puritati agglutinata non despexit. Ipsa
etiam dignitate sua ambobus celi angelis deo grata
fuit. Unde ait. Jeronimus ait: Bene angelis comparata
dignitas / # Hoc verbum legitur. Gen. xxxii. Quod
angelus in auroram benedixit Jacob / Sicut Jacob
superum castrum per significatum / que fecit sua corpus
suum dei supplantavit. Sed non solum a patre celesti
sed etiam ab angelo benedictus in auroram. Hoc est
in castissima virgine maria. Cui angelus dixit Luce
1o. Benedicta tu in mulieribus. Item pulchra ut
luna fuit virgo maria in luminosa dignitate
fecunditate. Pulchritudo enim lune consistit in
lumine recepto a sole. Divisa est quod pulchra
luna fuit maria / quia eum ille sol recepit totum
et concepit. Et in ipsa Maria quo et illa luna in
eam pulchritudinem ille vir vere vidit / que primo [illegible]
dixit In die plene lune [illegible] in domum.

sed solum Beata virgo fuit luna plena quia ei dictum fuit
Ave gracia plena. Quia electa ut sol fuit manu in paradisi-
ma fecunditatis singularitate quam non visa primi ma-
angelis datum sed ipsa dei filium solem iusticie in sole virtutis
naturaliter sicut posuit Deum in matre concepisset fuit
valde mirum singularius fuisset si virgo parens hominem
concepisset. multo autem singularius fuisset si virgo ange-
lum concepisset. Sed super omnia singularissimum fuit
quod virgo deum concepit deum peperit. Et ut vero Ber-
nardus ait. Merito vero virgo singularis a nobis pre-
conio extollitur quia singulariter invenitur modo pre-
luit cum tamen se ad celi fastigia sublimamus
vel verbum in principio apud deum manens de sum-
ma celi arce suscipiens. Beata igitur virgo progressa est
quasi aurora consurgens in mutabilia carnis et mentis
virginitate. pulchra ut luna in admiranda virginis
fecunditate. electa ut sol in adoranda prolis virginalis
deitate. Tercio considerat homo quod in benignam ma-
riam ingredientem ad gaudium celestem sine obsta-
culo. Quis enim obstare posset tante regine cum
tanto comitatu ingredienti. Quod valde significata est
per reginam Saba de qua dicitur iii° Regum x°. Et ingressa
Ierusalem cum comitatu multo et divitiis camelis
portantibus aromata et aurum infinitum nimis et
gemmas preciosas. Videamus igitur virginem gloriosam
mariam ingredientem in celestem Ierusalem. Considera
dico ingredientis excellenciam. Ingredientis potenciam

insinuentur opulenciam. Considera excellenciam in prin-
potencia cipatu. potenciam in comitatu. opulenciam in apparatu.
Videamus ergo excellenciam principalis regine nostre qua-
re in eo quod dicitur regina saba, que interpretatur clamor.
Significat enim regina mundi. Ubi enim est clamor ge-
mitus. est eciam regina celi ubi est clamor iocun-
dus. Clamatur enim in celo sicut apocalipsis iiii° dicitur. Sanc-
tus sanctus dominus deus omnipotens. Hec est ipsa regina
clamancium cum ceteris clamantibus clamare non
cessat. Testante augustino qui ait. Tu mater regina
celi cunctis sine fine choris concinunt angelicis. ar-
changelicis quoque sociata indefessa voce. Sanctus sanctus sanctus
clamare non cessas. Hec vero est regina quam psalmista
desiderans ait. Astitit regina a dextris tuis in vesti-
tu de au. cir. va. ps. Hanc reginam ad reginam sequi
possunt fiducialiter omnes in mundo ei fuerint fide-
les. Unde bernardus. Precessit nos regina nostra. pre-
cessit et tam gloriose suscepta est. ut fiducialiter
sequantur dominam servi clamantes. Trahe me post
te. Secundo consideranda in regina nostra potenciam
comitatus ipsam stipantis. in eo quod dicitur cum comitatu
multo. Ingressa est enim mater in celestem ierusalem cum
multo comitatu potencium angelorum. Unde beatus
Ieronimus. Legimus quod sepe ad funera et sepulturas
quorundam sanctorum angelos advenisse et animas
electorum usque ad celos cum hymnis atque laudibus
detulisse et per pauca. Quanto magis credendum

est/ miliciam sanctorum cum sanctis agminibus sine festi-
ne obviam venisse genitrici dei / eamque ingenti lu-
mine circumfulsisse / et usque ad thronum olim sibi
ante mundi constitucionem paratum / cum laudibus
et canticis spiritualibus perduxisse. Item sedebit in
maria opulenciam meritorum / in quantum numerum
preciosorum / attulit nobis secum ante infinitam
dilectoris dei et proximorum / gemmas preciosas virtutum /
et donorum / aromata bonorum operum et exemplorum /
patet quod de thesauris marie dico respectu eius quod
ubi supra miliciam allegando dixit. Item in manibus eius
erat sicut thesaurus misericordie domini. Absit ut
esset manus eius vacua. neque enim gloria eius minuitur /
sed augetur cum penitentes ad veniam iustificati
ad gloriam sumuntur / Ingressa est igitur maria deo ad
gloriam eciam regina celorum. ingressa est cum multo
comitatu angelorum. ingressa est cum dimicione in
numerabilium meritorum || Quarto sedebit bene
quod inveniens miliciam superabundantem omnes sanctos in-
superhabundancia meritorum et premiorum sine fi-
ne. Iuxta illud proverbiorum xxxi. Multe filie congregaverunt divicias
Supergressa vero es in natura. Supergressa es in gracia
Supergressa es in gloria Supergressa es omnes universas
filias. universas animas. universas intelligencias
angelicas et naturas. Dico quod maria in natura super-
gressa est universas filias hominum. Quoniam natura eo

admittit virgo concepit et peperit Unde ysayas Ecce virgo con-
cipiet et pariet filium non solum quia virgo filium sed et quia deum filium
peperit super omnem naturam est Unde Bernardus ait Unde non nos fuit
visus nec sequitur / [illegible] / mens non capit humana / quem totum
celum semper tenet totum et nos mirum tegitur Hec
totum cum [illegible] per gabrielem matre domini superplena et per
ipsam nuntiatur Est superexcellens maria in gratia unitas
mas corpore non solum gratia plena sed et super plena
fuit teste gabriele qui dixit Ave gratia plena Postea
affirmat Spiritus sanctus superveniet in te / sed ea gratia plena fuit /
sed quomodo superveniet postea spiritus sanctus gratia In homilia
plus quam plena Unde Bernardus Veniente spiritu sancto plena fuit / nobis super
plena et superaffluens fit maria Est superexcellens maria in
gratia Unitas intelligentias celo angelicas Ipsa enim cherubin
Seraphin sed super [illegible] super firmamentum adeptum est
exaltata descendit plenum super omne genus humanum descendit
usque ad celos Et nos quam [illegible] et celeste omnium
super gaudium totum Hec secundum Bonum maria cum [illegible] et et [illegible]
et [illegible] et superexcellens [illegible] cum natura nascendo ad [illegible]
[illegible] excellens cum efficiendo virgo [illegible] [illegible]
misericors excellens cum efficiendo [illegible] regina [illegible] excellens
cum [illegible] ad regnum celorum [illegible] excellens cum [illegible] [illegible]
Omni [illegible] Ecce dulcissima virgo maria [illegible] sicut sol
cum aurora [illegible] / sicut flos cum virga [illegible] / sicut rex
cum regina [illegible] [illegible] aurora [illegible] fuit ut et
natura sit flos tuus [illegible] regina potentissima fuit ut et nobis
sit [illegible] filius tuus [illegible] [illegible] christe

Benedicta tu in mulieribus et cetera Ostensum est supra quomodo
maria [illegible] vite sue purissima in [illegible] [illegible]

per ave salutationem. Consequenter est semper quia propter copiosissimam gratie
affluentiam mirabiliter gratia plena comparatur. Consequenter est quia
propter specialissimam dei presentiam mirabiliter dominus tecum fuit insinuatum.
Consequenter autem nunc est quia propter singularissimam gratiam sic [illegible]
[illegible] sibi benedicta tu in mulieribus nunciatum. Secundo secundum glossam ille
archangelus Gabriel secundum glossam illam virginem Mariam salutans secundum glossam salutationem
eius dignissime consummavit in benedictione dicens benedicta tu
in mulieribus. Hanc summam tetigit Ipse ait benedicta tu in mulieribus
in plus quam omnes mulieres et propter hoc quod maledictionem in Evam et [illegible]
totam abstulit. Benedicta Maria dicitur secundum Gabrielem. Benedicta tu in
benedicta propter plenitudinem gratie vite conservande. Benedicta propter
celsitudinem presentie verbi incarnande. Benedicta propter plenitudinem
prolis procreande. Benedicta propter magnitudinem glorie semper triumphi-
fande. Secunda commendatio [illegible]. Quia benedicta est Maria propter
plenitudinem gratie in ipsa [illegible] sic ante [illegible] per Gabrielem
dicentem Ave gratia plena. Benedicta tu quia plena gratia invenisti
gratiam apud dominum et ideo benedicta es apud dominum. Secundo propter ~~affluentiam~~ accessus
fidelium ad filium [illegible] gratie [illegible] vite [illegible]
salutis. Benedicta [illegible] Maria propter gratiam [illegible] propter gratiam [illegible]
propter gratiam [illegible] benedicta [illegible] propter gratiam [illegible]
benedicta [illegible] propter gratiam [illegible] benedicta [illegible] propter gratiam [illegible]
[illegible] benedicta es Maria per gratiam [illegible] per quam [illegible]
[illegible] fuit [illegible] sicut paradisus dei. Ita ut de hac be-
nedictione mirabiliter dici possit [illegible] benedicant nos [illegible] benedictione
spirituali in celestibus in Christo. [illegible] gratia [illegible]
benedictionibus [illegible] deliciosa est facta sicut paradisus dei.
Ita ut de hac benedictione mirabiliter dici possit [illegible] benedicant.

nos in ea benediccione spirituali in celestibus [illegible] Vnde hec gra-
mente spirituali in benediccionibus virtutum deliciosa fecit sicut
paradisus dei Canticorum deliciosissima mens dei non solum
mente sed eciam ventre fuit maria gerens in se lignum vite
[illegible] paradisus dei [illegible] quod lignum vite mundo
protulisti quia qui manducauerint viuent in eternum. Heu quam longe
est ab hac benediccione marie [illegible] quia non est pa-
radisus dei et in benediccionibus gratie sed est sentina diaboli in
maledictionibus malicie. Talis est ut sicut psalmus testatur. Dilexit
maledictionem et veniet ei [illegible]. Item benedicta es maria propter
benediccionem cordis et insuper propter graciam labiorum eius. Unde psalmus
Diffusa est gratia in labiis tuis [illegible]. Et quanta in oracionibus deuo-
tissimis quanta in collocutionibus vtilissimis gratia in labiis marie
fuit et quanta ad homines quanta ad angelos quanta ad deum
gratia sit in labiis marie fuit. Item nam deus verba labiorum
eius libenter audiuit testante Bernardo [illegible] complacuisti [illegible] silencio
eius placet ex verbo [illegible] ipse te clamat [illegible] et pul-
cra [illegible] placet [illegible] fac me audire vocem tuam. Ergo quod
[illegible] quam pudicissima quam disciplinatissima quam simplicissima
sit fuerunt labia tua maria [illegible] benedixit te deus
in eternum. Item benedicta es maria non solum propter graciam
morum cordis non solum propter graciam oris sed eciam propter graciam
morum et conuersacionis [illegible] Benedixit te deus pulchritudo
iusticie [illegible] et maria non solum propter graciam cordis
[illegible] propter excellenciam [illegible] propter altitudinem vite
et morum [illegible] Daniel lapis sine manibus
excisus [illegible] ex maria sine opere maritali natus est
pulchritudo [illegible] morum pulchritudo iusticie pulchritudo
morum et vite [illegible] fuit [illegible] indubitanter
[illegible] pulchra es amica mea pulchra [illegible]
pulchra in morum disciplina [illegible] Quia [illegible] maria
est tante puritatis et simplicitatis tota gratia et virtus fuit [illegible]

mira et mistica que de celo prospexit Tali pulchritudinem marie
deus vidit in vita. Quamquam longe ab ista videre marie
secundum rem est in opere / sicut dicitur marie / videat et pulchritudo
mistice Nam quia maledictio erit cum dicetur Discedite a me ma-
ledicti in ignem eternum Ecce videamus quomodo maria quare magis
deus videt propter pulchritudinem gratie / videt propter gratiam con-
solationis / videt propter gratiam lingue / videt propter gratiam vite
Ideo perfecte beatum quando vidit / videt est maria propter excelsitudinem
sui propter videre frenum sue [illegible] Ideo est illa
videt quam tantum videm profert. Unde ps. Visitasti terram
tua Terra ista est maria de qua ps. veritas de terra orta
est [illegible] ait Ego sum vitis et vita [illegible] quare
tu videas [illegible] fructus ventris tui quare ille quod preciit in
videntibus dulcedinis [illegible] tu videas a deo ab angelo ab
homine propter [illegible] videt eo / a deo videntem eius agente
videt eo ab angelo videntem eius angelo nunciante videt
eo ab homine videntem eius [illegible] Sic videt maria propter que
eius a deo videntem eius operante sine donante Unde in libro regum
legitur quod videbit deus domum obedientis / obedientie domum ipsam sanguinis
sui / et [illegible] Christum qui sub me fuit / [illegible] nobis
misericordia usque ad sanguinem Sanguinem in dorso per flagella san-
guinem in capite per spinas Sanguinem in latere per lanceam San-
guinem in manibus per clavos / [illegible] domus fuit maria
Unde ps. Replebimur in bonis domus tue Archa in hac domo
locata est Christum sicut Christus [illegible] sub me / [illegible] archa est
In archa fuit virga est aurea et manna Archa [illegible]
carnem Christi [illegible] Virga aurea [illegible] Christi preciosissimam
manna vero divinitatem Christi dulcissimam sicut Christus [illegible]
me / propter hanc archam id est Christum filium marie deus vidit
et domum marie Ideo domus videat ex qua processit [illegible]
[illegible] videat tu in [illegible] que vita [illegible] et [illegible]

peperisti. Iste benedicta es propter prolem ~~[illegible]~~ non solum
a domino benedicta eius operante sed etiam ab angelo benedicta eius
nunciante. Unde dicitur: Benedicta tu in mulieribus. Et non tantum
es. Angelus ait: Terra terrandi terra advenit. Ideo benedicta tu
secundum quod sit terra. Terra non sicut creator cum creata sed etiam
sicut pars cum prima. propter fructum. Benedicta es. Vel dic benedicta
quia sicut per partum effudisti quem cum fructum ipsum et post partum virgo
permansisti et ideo perpetue benedici meruisti, quia non hominem pure
nec angelum vere sed hominem et angelorum dominum peperisti. Propter quod
Beda etiam ait: Vere es benedicta in mulieribus quam sine exemplo
muliebris generationis cum decore virginitatis etiam gaudia es ho-
noris et pudoris, ut unicum virgine decebat deum ac dei filium
te generare. Iste benedicta es Maria propter prolem non solum a domino
benedicta eius operante non solum ab angelo benedicta eius nun-
ciante sed etiam ab homine benedicta eius prophetante. Unde Elizabeth
quando exultavit in utero eius infans, repleta est spiritu sancto, exclamavit
dicens: Benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui. Glo-
ria nam fructus est ager. Unde Genesis: Ecce odor filii mei sicut
agri pleni, id est quia Maria plena gratia [illegible], de cuius virtutis
odoribus fructus vite processit. Ideo dicit: Tu es super omnes mulieres
benedicta propter filium. Secundum quod Augustinus ait: O femina super feminas benedicta
quae virum omnino non novit et virum suo utero circumdedit.
Ecce videmus o dulcissima Maria, quia tu propter benedictum
fructum ventris tui es vere benedicta benedictione divina, angelica
et humana. Heu quam longe ab ista benedictione Mariae sunt qui propter
maledictum fructum ventris sui maledicti erunt divina,
angelica et humana: divina maledicti a deo, maledicti ab angelis
et maledicti ab hominibus erunt in perpetuum. Tercio postea
[illegible] qua vere benedicta sit Maria propter plenitudinem [illegible]

fuit Ipsa namque per illam Ruth figurata est Vidua vel a domino
filia quia priorem misericordiam posteriorem superasti prior misericordia
fuit quod exhibuit deo eo quod deprimens in mundo posterior vero
misericordia fuit quod per mille ducentos annos exhibuit deus in celo
posterior atque priorem misericordiam superavit quia ista illa multitudine
in mirabilem multitudinem beneficiorum concessit Ros Christi
misericordia possit quod ineffabilis misericordia propter quod misericordia sua sit bona
Vidua cum inestimabilis sit misericordia nimia propter quod ipsa tandem
estimabilis est Vidua Ruth 3 Ros mittit tunc vidua latitudinem
latitudinem sublimitatis et fundum invenit indigentem Vidua
est misericordia per multiplicem miseriam quia per eam recipit homo et recipit
Vidua utique est quia per eam deus homini placabilis est Vidua quia
est quia per eam homo deo acceptabilis est Vidua itaque est quia per
eam diabolus superatus est Dicit lex quod misericordia vidua est quia per
eam homini deus placabilis est sicut signatum est in abigail que oblatis
muneribus placuit david quod placatus dixit Benedictum eloquium
tuum et benedicta tu quia prohibuisti me hodie ad sanguinem et ulcisc-
erer me manu mea Naabal stultus signat peccatorem Dominus
in peccatore stultus est secundum illud de iusticia Stultorum infinitus est
numerus Abigail misericordia signat interpretatur in patris mei exultacio
Unde ipsa dixit Exultavit spiritus meus in deo salutari meo David
in Abigail dominum nostrum Hic david dominum nostrum signat David
cui offensus est naabal stulto propter abigail placatus qui dudum nimis
prius per maliciam indignabatur Abigail david placavit vobis
et muneribus misericordia placavit dominum precibus et muneribus Abigail vobis
bene temporale misericordia vero eternale auferat dum illa quamvis ista vero
divinum ex gladium auferat propter quod R. Vivens dominus qui te prohibuit
a gladio domini et nobis manum abiciat ut tu dei amatus
fias quia prius suscepimus misericordiam de manu dei nostri Dicit lex

maria non solum benedicta est quia per eam deus homini placabilis est
sed eciam benedicta est quia per eam homo deo acceptabilis est. Ideo quod
per ipsam benedictam hos benedicit est. Unde in opusculo dicitur
iste benedicto in medio terre cum benedixit dominus exercituum dicens
benedictus populus meus medium terre benedixit dominus exercituum dicens
per hoc maria quasi sicut in terre medio dedicata est non solum
benedicto. Item pro. quia aut ideo ut separatur est salute in me-
dio terre. de hoc medio dicit ait maria mirabiliter proprie terre
medium appellatur. Ad illam enim sicut ad terre medium sicut ar-
chanam dei sicut ad rerum causas sicut ad negotium seculorum
respiciunt et qui habitant in celo et qui habitant in inferno et qui nos
precesserunt et qui nos sequuntur. Illi qui sunt in celo ut resarciantur,
qui in inferno ut eripiantur, qui precesserunt ut prophete fideles inve-
niantur, qui sequuntur ut glorificentur. In hoc ergo benedicto terre medio
benedictus est ipse, benedictus est deus patris, deus per benedictam dei
matrem deus acceptus est. Unde mirum si per benedictam mariam
benedicti et accepta sit deus tota ... eciam per ipsam benedicta
sit tota universalis. Unde anselmus exclamans dixit O virgo
benedicta et super benedicta benedictione tua omnis creatura non solum creata
a creatore sed eciam creator a creatura. Item Bernardus maria non solum
benedicta est quia per eam deus homini placabilis est non solum quia
benedicta quia per eam homo deo acceptabilis est. Sed eciam in deo benedicta
est quia per eam diabolus homini superabilis est. Unde per Judith figurata est
de qua dicitur benedixit te dominus in virtute sua quia per te ad nichilum redegit
inimicos nostros ... ad ...
... demones ... ad ...
multis aliis ... B ... In bellatis ...
omnis ... milicia ...
... fugias ... et fugias ...
in omnibus impugnacionibus et adversitatibus diaboli. Ipsa namque est in

benedicta / decem

inimicis acies magis terribilis ut castrorum acies ordinata. Et quia
multiplex est miseria mea propter quam videas maxime indigeo, ideo
Ista hac videamus invocemus eam. Unde ait: Ut pietatis tue videre
ipsa qua apud deum meruisti gratiam, nostra facere mundo. Tuis
remaneant medela, pusillis cordis robur, afflictis consolationem,
periclitantibus adiutorium et liberationem. Scio tuis precibus obtinendo
Item videmus solidissima magna maria, quia tuos vero videas
tua multiplici gratia et mea videas cum quantum es, quia preter deum simpliciter
es. Videas quia preter solo deo glorificata. Videas es quia preter diabolus
ab hominem superatur, sicut quod regum ab hac maxime videas semper
deo placeris nam est semper deo gratiam nos est semper a diabolo sub
iugatus est et ideo tali a deo maledictus est. Ita ut frater karissimi
prospice quod es. Videas sit maria propter magnitudinem gratie sue
Unde Videas gratia dominum de loco suo, gloria domini est gloriosa in mundum
quod videas est propter gloriam quam de loco suo duplici, uno
deo est magna de loco quam ipsa apud filium requirit in celo
Videas est de loco quod filius eius apud eam requirit in utero,
utroque enim loco dignissimo est. Sic ergo. Unde sic dicitur: nusquam
in mundo locus dignior signatur uterum templo in quo filius dei
maria suscepit, nec in celo regalis solio in quo mariam filius
maria sublimavit. Videas quod maria propter gratiam suam subli-
missimam copiosissimam stabilissimam. Videas deus propter gratiam
sua sublimissimam dignitate. Videas propter gratiam suam copi-
osissima et necessitate. Videas propter gratiam suam stabilissima
perpetuitate. ¶ Primo dico karissimi quod videas est maria propter
gratiam sua excellentissima dignitate de hac videas etiam
ipse propter quod dicitur in psalmo: Videas coronam domini benignitatis
tue. Unde quod est annus cum unitatis, annus similitatis, annus

benignitatis Primus est anus exultatum in deo in ~~...~~ (cruciatum) in
inferno in exultatum in celo Primus annus habet dies et noctes
in habet noctes et non dies in habet dies et non noctes Dico quod
primus annus habet dies et noctes id est bonos et malos quod fuit in hoc
mundo sicut/tot autem sunt dies et noctes in hoc anno quot sunt
boni et mali in hoc mundo. in annus habet solas noctes id est solos
peccatores et peccatrices noctibus tenebrosiores/tot autem sunt noc-
tes in hoc anno quot sunt peccatores in inferno in annus habet solos dies
id est solos bonos diebus clariores In primo anno equinoctialis boni
et mali equinoctio tollentur In 2º anno semestralis mali
semestralissime cruciantur In 3º anno benignitatis boni benig-
nissime coronantur. Primus autem annus videtur corona est ipsa
maria Ipsa enim est corona omnium decorum Primus annus qui ipsa
est corona omnium sanctorum sicut corona est super caput homini solis/
sic maria que super capita omnium sanctorum exaltata est sicut testatur
Exaltata est super choros angelorum et ultra pervenit
per qualitatem meritorum Maria est filius est summa est corona sanctorum quam
vos sub corona sunt quia sublimius videtur sit corona
merito virtutem maria omnes quia videntur sequuntur de qua
Una est nobis hic manens civitas sed eam inquirimus ad quam
quadam maria videtur pertinere q In Primo videtur est maria in
solio post gloriam eius sublimissimam dignitatem sed propter gloriam eius
copiosissimam immensitatem cum capita tanta est quod ad omnes se
diffunditur et in merito ab omnibus diffunditur 2º quod dicitur in Iudith
Videtur enim eam una vice dicentes/tu gloria Iherusalem tu leti-
cia israel/tu honorificentia populi Videtur eam omnes Nam
omnes signum est omnium salutis/ [illegible] terra appellatur Immo

angelus ho/ q(uod) mariam videbit Deus itaque videbit mariam/
pater videbit eam filius videbit eam spiritus sanctus videbit eam omnes
tres persone videbunt eam Angeli et videbunt mariam/ prima
ierarchia videbit eam 2a videbit eam 3a videbit eam Omnes
angeli videbunt eam homo sed videbit mariam/ gaudebunt videbunt Augustinus et videbunt
ut mariam/ videre et videbunt mariam ^videbunt eam omnes In desiderant mariam
gloria celestis triumphantis/ gloria matris eius sicut/ In leticia ecclesie dei
peregrinantis/ leticia matris eius [illegible] In honorificencia ecclesie
peregrinantis/ honorificencia matris eius in mundo sicut Benedictus sit
dulcissimus filius tuus o maria qui de copiosissima ubertate tua tanta
et preciosa bona per videndum filium in terra/ ut tam angeli quam homines
consolari possint/ Unde anselmus Hec tanta bona per videndum fructum
videre ventris tui videre merentur ¶ Item beata maria
~~propter gloriam eius copiosissime [illegible]~~ videnda est non solum propter
gloriam eius sublimissime dignitatis/ non solum propter gloriam eius copiosissime
[illegible] immo et videnda est propter gloriam eius stabilissime per-
petuitatis/ Ipsa namque per donum illud [illegible] de quo in paralipomenon dicitur
De te in benedictione videnda est appetitum/ Sed appetitus sit in pede
[illegible] videbit te deus in eternum Unde dulcissima virgo maria
tu es benedicta in mulieribus et super mulieres immo super viros et super an-
gelos videnda Videre eam [illegible] propter plenitudinem gratie quam recepisti/
propter celsitudinem persone quam genuisti/ propter multitudinem [illegible] quam
exhibuisti propter multitudinem glorie quam recepisti Unde [illegible] rogamus
te ut plene te videamus [illegible] benedictam [illegible] per gratiam quam in-
venisti per prerogativam quam habuisti/ per misericordiam quam peperisti/ ut qui
te mediante filius dignatus est particeps et conviva [illegible] misericordie tue sic
[illegible] participes faciat nos glorie et beatitudinis sue dominus noster ihesus christus

Benedicta tu in mulieribus etc. De benedictione autem Marie benedicta ad-
ecc audiuimus maledictionem per vii vicia secundum mundum benedictionem
autem per vii virtutes contrarias mala oprimunt. Benedicta tu in mulieribus
Benedicta ergo per humilitatem que superbia Benedicta per caritatem que invidia
Benedicta per mansuetudinem que iracundia Benedicta per strenuitatem que
accidia Benedicta per liberalitatem que avaricia Benedicta per sobrietatem
que gula Benedicta per castitatem que luxuria ¶ Ad audiendum bonum
sua benedictio sic Maria per humilitatem que superbia Superbi qui maledicti
sic sicut legitur in ps. Increpasti superbos maledicti qui declinant a man-
datis tuis Contra hanc maledictionem superbie Maria oprimit sim-
iliter benedictionem. Unde apte per valle illa significari potest de qua dicitur
vocavit illum locum vallem benedictionis. Unde sic vallis humilis est
vallis fuit Maria que tota fuit humilitate fundata. In quanta hec
vallis benedicta benedictionibus exaltata per humilitatem sua tempore
fidei tam grata Unde Augustinus O vere benedicta humilitas Marie que
deum hominibus peperit vitam mortalibus edidit celos innovavit mun-
dum purificavit paradisum aperuit hominum animas ab inferis liberavit/
Vallis quanto humilior tanto receptibilior aquarum/ Sic et Maria gratiarum/
Vallis autem irrigationis aquarum recipit quasi a superiori quasi ab inferiori
A superiori quidem per pluvias a monte defluentes Ab inferiori per
aquas de monte eius effluentes. Vallis humilis Maria que de superiori
et inferiori que de monte et de fonte irrigata est/ Ubi divina et humana
filii sui natura gratiarum benedictione infusa est Hec ergo est benedictio de
qua legitur quod Axa rogavit patrem suum/ Da mihi benedictionem/ Dedit
ei benedictionem pater suus irriguum superius
et inferius Axa Maria est typum gerit que irrigua a patre celesti
benedictionem suscepit Dedit ei pater dives irriguum superius id est divi-
nitate inferius eo id est humanitate Vel superius in mente inferius in ventre

Ite supius i caritate dei Infusus i caritate pri Ist supius mg
explacõe infusus i actiõe vel etc pr eius celestis dicit ei bene-
dictõez ineffabilẽ virginis dicens infusus i te sis / Ubi dicis bnedic
tõez gre In te sis vo bnedictaz possides nunc vn B [illegible]
to maria q vs maledictõez ptulit carnis / qr tu sua matre
bnedixit i celis vs 2 dixit ab angelis bnedicta 2 dicitis tre
bnedixit i tris q vs 2 dicunt ab angelis q 1 km andias quo
gracienbus mitis bnedicta 2 pdicatis q 1 km andias quo
bnedicta maria p caritate q videa Invidi nam maledicta
est vn in bn de inbidia kayn maledictus eris sup terra
eg hanc nimdu maledicõez recepit kayn caritatis optimu
it maria bnedicõez / vn dicitur Inpletũ ei / 2 eius alia dabo tibi
filius tui bnedictus sit bara inrpta earo / vs vn marie
ipsius q tanq carbo caritatis ardore ignita fuit / apta ipa
bnedicta tui bnedictus sit / bara inpleta car bo / ho vn maria
vn p inbit ardore signa e / p ipa fideli cuilibet bnedicta gre
inspira bnedicta illi q apparuit i [illegible] nube venia sup caput
ioseph / q inrptia augmetõe / bnedicta ille q pcarnacioẽ
apparuit i nube / p q tacta sup caput fidelis apparuit bnedicta /
2 vs bnedicta carbo tam bnedictam flamma pducens / bnedicta ma
ria tam bnedictam plam pringues I illa mg dns dabs t
filiu cu bnedictus sit I ipsa 5o quarta ad dei matre cari
tate hinc eiu dei filius eius sit corporalis I ipsa 5o qrta ad pxim
hmi caritate eiu / ho pximus filij eius sit spualis I bi aute
filij eius simus 2 fres I vo vn de ista bnedicta maria tam bn
dicit Augustinus I bnedicta 2 exaltata nō t solu s3 2 nob / q
e spua magnu e / q amabile q videns pte claruit nob / q
videns gaudio / q gaudes dire no audes I u n tu sua eo
uni dic / nõie 2 alij filij tui sit fres vsri q 1o audiamus

Secundo videamus quo videri sit maria per plenitudinem et mansuetu-
dinem quia iracundiam. Iracundi non maledixit. Vnde in Gen. Iacob
dicit: furor eorum quia pertinax et indignatio eorum quia dura. Hanc in-
dignationem maria optinuit mansuetudine videntis, cuius man-
suetudo fuit tanta quod nunquam ipsa ira caruit sed iram domini ad man-
suetudinem convertit. Vnde per Abigail signata est in Libro Regum.
Benedictum eloquium tuum et benedicta tu quae prohibuisti me ne venirem
et ulciscerer manu mea. Ipsa est hoc mansuetorum mansuetis-
sima ... Abigail mansueta maria signi-
ficatur. Vt nosce quam mansueta fuit maria Vnde Bernardus: revolve
igitur diligenter evangelii seriem, historiam universam. Et si quid
forte increpatorium, si quid durum, si quid denique signum indignationis
occurrerit in maria, de cetero suspectam habeas et accedere verearis. Sed
si plena magis omnis pietatis et gratiae, mansuetudinis et plena mi-
sericordiae inveneris quae ad eam pertinent, gratias ei age, quae tibi talem media-
tricem benignissima miseratione providit, in qua nihil esse possit
suspectum. David Christi signat quia per mansuetissima maria
mansuescit ... quam ipsa est multo videri. Vnde Anselmus: Deus videre
super omnes quae angelos vincis puritate, sanctos superas pietate,
anhelet moribundus spiritus meus ad tantae benignitatis respectum,
sed erubescit tantae maiestatis aspectu. ¶ Tertio audiamus quomodo
videri sit maria per strenuitatem quia accidiosi nunquam ma-
ledixit. ... opus dei strenue et fideliter non agit. Vnde Ieremias:
Maledictus homo qui facit opus dei negligenter. Et tertia corporis maledictionem
maria meruit rigorem videntem. Ipsa namque per illam Iahel signata est quae
clavum Sysarae infixit, quae non accidiosa descendit sed strenue de
virtute in virtutem de inferioribus ad superiora semper ascendit. Vnde in Iudicum:
... quae ... ascendit. Ista videre Iahel quod fecit ... clavum
tabernaculi Sysarae infixit. Sysara exclusio gaudii tempore ...

... in d ... / ... in libris / Iahel ... Iahel / ... ascendens / ... maie

et bn dyabolo scilicet / quia et a gaudiis celestibus exclusus et a-
lios excludere festinat / primo vero ab nos excluserit per miseriam
humanum genus / cum maledicto exclusa est per meritum salvatoris.
bn B. Videte mulieres mulieres per cum primum virginem a natis mulierum
maledicto prima mulieris exclusa est Vos que per clavum significat quia caput
dyaboli confregit. Vos est clavus iste nisi rigor discipline Videte
rigor discipline acediosis ymmo quidam clavus in oculis Rigor
itaque discipline est clavus dyaboli acrius pungens Clavus est
dyaboli rigidissime confringens Videte ergo laboris caput dyaboli
clavus mortificationis fuit / cum videret malum utrumque sathane regentis ^ Sunt quos mulieres
vite extinxit Videte ergo mulieres malum Audi Beda qui dicit
Vos solum videre in mulieribus sed mulieres videtis mala videre
spiritualiter in signis ¶ 1o audias bonum quo sit videre mala et
habundare cum avaricia Unam in maledicti sunt bn petri
in/cor caritatis avariciam fratres / maledictionis filii Certa hac
maledictionum mala meruit largitatis confusionis videte Ipsa namque
tanquam vera sathana / sic fuit effluens sic larga et iam vere videte
bn in ps. Vide bona tua videte temporalibus / bona ista mala
plurimum larga fuit quia larga et perfecta via cepisset Idea beata dei genitrix
mundi lunam sub pedibus habuit / quia cuncta temporalia despexit Ad
gratie gratia per hanc bona ad homines defluxerunt Vide igitur plena bona
in fonte vite. Bona salutis mea est maria per hanc namque bona
fons vite ad nos venit Et per hanc ad fontem vite ihesum christum
et nos venimus bn B. per te accessum habemus ad salutem Videte
mediatrix vite / mater salutis inventrix gratie / ut per te suscipiat nos
qui per te datus est nobis ¶ 2o audias bonum quo videre est mala
perfectione quia avaricia Videlicet namque maledicti sunt / sicut patet regula prima
morum patrum / per quam ipsi et tantum genus humanum maledictorum meruerunt

Contra hanc maledictionem gule Maria opposuit abstinencie et sue
temperancie benedictionem. merito quod gulam in paradiso materiali habundancie
in paradiso spirituali benediccione temperancie. Unde dicitur Terra que paradisus
benediccionibus tota graciarum copia in Maria habundavit, ut et ipsa gra
cia virgo Maria gratia quodammodo dici possit. Hec autem gratia videlicet
gratissima virgo Maria fuit [illegible] in benediccionibus. Unde in paradi
so materiali gula Eue meruit maledictionem penarum, sic in para
diso spirituali temperancia Marie meruit benediccionem graciarum. Unde dicitur
Maledictio Eue quidem in benediccionem mutatur, non solum spiritualem in anima,
sed et corporis; non solum spiritualem sed et corporalem opprimit. Male
dictio enim Eue fuit parere cum dolore. Testante [illegible] qui ait: Benedicta
tu in mulieribus, quia illam spiritualem maledictionem evasisti quia dominus tecum. In
dolore paries filios; [illegible] nichilominus illa quia dominus tecum. Maledicta ste
rilis in Israel, ac singulare [illegible] benedictionem, ut nec sterilis
maneas nec cum dolore pareas. ¶ Secundo audiamus quomodo Maria be
nedicta est pro castitate quia [illegible] memoriosi maiorem maledictionem sit. Unde in
Deuteronomio: Maledictus qui dormit cum uxore proximi sui et dicet omnis populus
Amen. Contra hanc incontinentie maledictionem Maria et meruit continentie
benedictionem, sicut legitur in Judith: Benedixerunt illam omnes una voce
dicentes: Tu gloria Jerusalem, tu leticia Israel, tu honorificencia populi nostri, quia
fecisti viriliter et confortatum est cor tuum, eo quod castitatem amaveras
et post virum tuum alterum nescires. Ideo manus domini confortavit te
et ideo benedicta eris in eternum. In hac benedictione Judith [illegible] benedicta
Maria [illegible] [illegible] et [illegible] a [illegible] [illegible] sic benedicta est Maria
tota casta, quantomagis virgo casta et maior [illegible] virgo quia et dum
pareret et ante sic parere meruit, quia virginitatem non amisit. Unde Beda
benedicta est inseparabiliter, quia et dum [illegible] gratiam suscepit et corona
virginitatis [illegible]. [illegible] autem quod [illegible] benedictam [illegible],
benedictam [illegible] benedictam [illegible]. Benedicta [illegible] fuit [illegible].
Benedicta [illegible] [illegible] tua. Benedicta autem vidua et fuit Judith

sic cunctis est Un a p̄s Vidua eg videsse Videtur igitur maria
fuit / Un angelus Videtur tu in mulieribus Videtur q̄ virginibus
videtur magis q̄ viduali videtur 2 maior q̄ conjugalis anna
nit castitate Videtur etiam q̄ eadem 2 iustina casta fuit
conjugali videtur magis q̄ eadem Judith 2 anna vidualis videtur
maior q̄ eadem maria sit conjugalis Un Aug̃ Bona vidualis gen
gali laudis 2 ea eg bona magis vidue dñe cuius mihi
igitur maria eius praeminens virginis 2 quod e ut maior videtur
sit q̄ nec virginem fuit nec aliud virum nouit eadem vitam suo videtur
sit 2 aliud virum non nouit / Virginis 2 ipsa e ut maior vi
sit 2 aliud virum non nouit 2 tu virum dicens
dea sit q̄ nec virum sciens nec aliud virum nouit 2 virum aliud non nouit
concepit Aug̃ D fera sup feras videtur q̄ virum aliud non nouit
2 virum suo virtute concepit Hec g̃o videtur maria p̄ humilitate p̄ cari
tate / p̄ lenitate p̄ strenuitate / p̄ liberalitate p̄ sobrietate p̄ castitate / maria multo fu
D p̄ humilitate fuit excellentissima / p̄ caritate fuit ampliflua / p̄
lenitate placidissima strenuitate firmissima / largitate affluentissima
sobrietate abstinentissima / virginitate castissima Ergo tu multi
plici videtur maria orans te ut p̄ tua videtur nos miseros
absolutos ab omni maledictione dignos nos reddas diuina videtur

B*enedictus fructus ventris tui* D ostensum e sup̃ quod maria sup
purissima vite discretiua multo p̄ Dñe saluta quod sup copi
osissima gratie affluentia multo gratia plena quoniam / 2 quod sup
familiarissima dei presentia multo dnus tecum fuit optima / quod sup
dignissima sue sublimitatis p̄sen / multo videtur tu in mulieribus in
dignissima excellentiam
cu sup ut e quod sup uiliissima sue excellentiam
multo videtur fructus ventris tui proclama D maria mater filii dei
h. e ille fructus D quo apostolus ait Deus diuitias benignitatis 2c
Ad Iesu expone Sed diuitias benignitatis / quia ingressus unigeni
ti filii spiritualis uteri templa spes fit gratia conservauit / 2 terra vitiis
dedit fructum suum / quia eadem virgo pre corpus de terra habuit / filium

sicut genuit / divinitate equalem deo patri coequalem / sed sub carnis
veritate non consubstancialem. Considerandum autem quod fructus iste est generosis-
simus / fructus deliciosissimus / fructus virtuosissimus / fructus copiosissimus / fructus
namque generositate sublimissimus / fructus delectabilitate desiderabilissimus / fructus
virtuositate utilissimus / fructus copiositate universalissimus. ¶ Primo
considerandum est quod fructus quem [illegible] generosissimus est / generosus quidem est quia
natus regali est / generosior autem quia de utero virginali / generosissimus etiam est quia
de utero principali / de utero namque patris eterni. Dico et bene quod generosus est fructus
iste quia de utero regali / de utero namque [illegible] processit / sicut dominus sibi promiserat
in psalmo: De fructu ventris tui ponam super sedem tuam. Hec autem promissa apostolus
ostendit esse completa dicens: De filio suo qui factus est ei ex semine David secundum carnem.
Et etiam fructus iste generosus et nobilis non solum propter regem David / sed et
propter illos nobiles reges progenitores suos quos secundum genealogiam a
Matheo descriptam computamus in numero vero. Iuxta illud Sapiencie: Ingressus
liber [illegible] ¶ Sed licet fructus iste generosus sit propter uterum re-
galem / generosior tamen est propter uterum virginalem / de quo dicitur benedictus fructus
ventris tui / ventris virginis que secundum quod virga Aaron figurata fuit / florem vir-
ginitatis simul cum fructu fecunditatis retinuit. Unde Bernardus [illegible]
[illegible] cum fecunditatis fructus sit accedat / ut non deficiat fructus vir-
ginitatis. Ista fructus virginalis nobilitas sit mirabilior / ut [illegible]
[illegible] est quod principalis plus quam [illegible] [illegible] Vere mirabilis et ma-
gna nobilitas. Vere nobilis et virginea nobilitas. Nobilitas magna [illegible]
fuit nasci ex virginitate parentis / et nobilitas [illegible] in divinitate na-
[illegible] ¶ Sed licet fructus iste generosus sit propter uterum regalem / generosior
autem propter uterum virginalem / generosissimus tamen est propter uterum principalem. Unde [illegible]
Benedictus fructus ventris tui. Et originale [illegible] tuus. [illegible]
dicat quod deus pater ad mariam / dicat ad ecclesiam / dicat ad fidelem
animam: Benedictus fructus ventris tui. [illegible] maria ad hunc fructum
producendum [illegible] maria ad hunc fructum diligendum [illegible]
ecclesia ad hunc fructum percipiendum collecta / Ventris namque maria per assumptam
naturam corporalem / ventris maria spiritualis [illegible] per graciam / ventris ecclesia [illegible]

mentale per eukaristiam / tamquam cibus uite uel eternalis per gloriam. Ecce
tamquam fructus est quia ego mea uero generatio est. Ps. In lucifero genui
te / o uerbum nimis admiranda nimis quam ueneranda nobilitas quia fructus
uentris matris et filius uirginis eterni / et sapientia cordis patris. Sap. 8. O
maria alliga es me / cum deus et pater / filius patris eternaliter / et rex coro
na tue maiestatis. Sapientia patris cordis et fructus uteri uirginalis. Ista
ergo fructus huius generosissimi nobilitas prima, sed infinitiue sua digni
tate precedit / et omnem intellectum humanum et angelicum sua sublimitate
excedit. Unde de isto fructu dicitur in Ysaia iiii. Erit germen domini
in magnificentia et gloria et fructus terre sublimis id est magnificentia propter
generationem sublimis propter eternalem sine principali generositatem. ¶ 2º conside
remus quod fructus uteri uirginalis deliciosus sit / deliciosus est quidem ...
odore / deliciosior quidem in decore / deliciosissimus in sapore. Decore autem
eius fide, odore spe, sapore autem eius caritate percipimus. Dico primum
quod fructus iste deliciosissimus est per suauem odorem. Eccli. xxiiii. Ego quasi uitis
fructificaui suauitatem odoris / fructus uitis et plus ... diuersis
De creatura creator cum peccatis nasci. De uinculo suo magnus
fons educitur / radio cum de angustiis suis nascitur / et uitis uera pal
mitis sui fructus efficitur. Fructus uitis uinum et odor autem uini valde
delectabilis. Et hic est odor de ... odor conseruatiui odoris ı 2 io fi odor
missionum valde delectabilis et ... sicut odor ... sanctitatis sit
post ipsum currere et dicere. Cant. 1. Trahe me post te / sicut nos mis. hoc
non currimus sed percipimus. Signum et quia de odore huius fructus ...
percipimus / ... odore huius tam longe ... sentiunt
testatur. P. huius odoriferi fructus fragrantia sentiebat. Ecce odor
filii mei. ¶ Sed iste fructus non solum deliciosus est odore, eciam deliciosior est
in spe et decore. Eccli. xxiiii. In lenitate ... quod hic primus fructus arboris
pulcherrime / primus dicitur ... fide / et est fide ...
... fructus arboris pulcherrime. Arbor pulcherrima et maia

Pulcher quidem est in foliis et pulchrior autem in floribus corporis /
pulcherrimus vero in pulcherrimo fructu ventris. Unde Ber(nardus). Fructus magis
iste mortis non solum suavis fuit ad descendendum sicut declarabit
a spiritu / intra magis hunc dedit fructus benefico decore de beg
... in quem angeli desiderant prospicere / pulcher utique fructus
est et speciosus forma. Ubi autem plenius volumus cognoscere fructus
huius pulchritudinem / recurramus ad ipsam pulcherrimam arborem /
respiciamus eius pulcherrimam matrem et dicamus in cant(icis) v. Qualis est
dilectus tuus ex dilecto o pulcherrima mulierum. Et videtur: dilectus
meus candidus et rubicundus electus ex milibus. Est candor huius
etiam candidus [illegible] divinitate / rubicundus humanitate / candidus
per ingenuitate / rubicundus in passione. Ecce quam pulcher fructus. Unde Aug(ustinus)
pulcher in celis pulcher in terris pulcher in utero pulcher in ubere pulcher
in manu carnis et ubique. Haec autem pulcherrima arbor maria non
solum habet pulcherrimum fructum ventris. Unde Ep(istola). Fructus autem spiritus
est caritas gaudium pax pacientia benignitas bonitas longanimitas /
[illegible] mansuetudo fides modestia. ¶ Iste fructus iste ventris non solum
est deliciosus odore et deliciosior decore sed est deliciosissimus sapore /
quod ipsa sponsa experta fuit in cant(icis) ij. Sub umbra illius quem
desideraveram sedi et fructus eius dulcis gutturi meo. Unde mirum
si fructus iste tam dulcis est quia tam altus est. Unde fructus quanto altior tanto
dulcior. [illegible] tu solus altissimus / [illegible] tu solus altissimus. Quia autem
per dulcissimus iste fructus est / cum brevissima est arbor unde arbor ista
maria et altissima fuit et brevissima. Altissima est dignitate / bre
vissima humilitate. Altissima [illegible] brevissima est [illegible]
est licet [illegible] sit brevis / fructus eius tamen valde est dulcis. Brevis
de volatilibus est apis et dulcedo [illegible] fructus eius sicut iste fructus
ventris marie in olfactu visu tactu gustu et auditu delectabilissimus est
et ideo vere [illegible] odore / [illegible] sapore / [illegible]
in spe. ¶ 3o considerandum quod fructus virginalis ventris sit utilissimus [illegible]

generat virtuosos est ad productionem saluacionem / ad saluacionem mul-
tiplicationem / ad multiplicationem generationem. Dico quod fructus iste vndecimus
est virtuosus ad saluandum. Vnde Eccl. Corona sapientie timor domini
replens pacem et salutis fructum. Grande est quod dicit pacem et fructum
salutis mee / et pax mea alleluia est quod fecit vtraque vnum / iste Christus /
ecce hunc fructum et hanc pacem timor domini repleuit / quia repleuit eum
spiritus timoris domini. Vnde dicitur fructus salutis / sed quod nulla salus est nobis
Ansel. Vbi est inquit salus nisi in quem tu virgo peperisti. In 5o
mala est vere arbor salutis / que mundo portasti fructum / sed heu
multi fructum istum faciunt sibi mortiferum / fructum vero multiplica-
tum sibi querunt in absinthium conuerti. Vnde Amos. Conuertisti in ama-
ritudinem iudicium et fructum iusticie in absinthium. ¶ Est item
iste fructus est valde virtuosus / non solum virtute saluatiua / sed est iterum
te multiplicatiua. Vnde in bono opere possumus dicere fructu frumen-
ti vini et olei sui multiplicati sunt. Vnde frumentum ad corpus Christi
ad animam Christi oleum / ad eius diuinitatem vinum referamus / fructum
quidem frumenti ad sacramentum corporis Christi / fructum autem vini ad
sacramentum sanguinis Christi / fructum vero olei ad vnguentum spiritus sancti
referre possumus. Vel sic est fructus multiplicari filiorum in ecclesia /
et multiplicata est ecclesia in filiis. Ad quos filii matris ecclesie / sicut he-
reditas et merces fructus ventris in ad. Vnde ps. Ecce hereditas domini
filii merces fructus ventris. Cuius exponitur hereditas hec accip-
merces / sicut [illegible] donare in filiis sunt hereditas eius. ¶ Est item
fructus iste vndecimus non solum virtute saluatiua virtuosus est / non solum
tum multiplicatiua virtuosior / sed virtute generatiua virtuosissimus. Vnde
Apoc. fructus iusti lignum vite. Vnde Gen. lignum quod fuit in medio
paradisi [illegible] virtute sua generatiua ~~virtute~~ vitam naturalem. Hic enim fructus
[illegible] quod est lignum vite et fructus in medio paradisi erat / quod
nat vitam [illegible]. Conseruat quidem vitam [illegible] a corrupcione [illegible]

viri non potest a corruptione omnis miserie nec sic recipiamus in
fructum Marie quem amisimus in fructu Adam et Eve. Unde Beda
dicit Vidimus est fructus ventris tui, quia sine semine in corruptione
et sine hereditate quem in Adam perdidimus fructus recipimus.
Dicit 5o videamus Marie fructus salutem dando spiritualiter / salvandos
multiplicando universaliter / multiplicatos generando eternaliter beneficii
summus est ¶ 1o considerans bonum quo specialis dicitur fructus sit copi
osissimus. Veniat tam copiosus est quod animam plene potest reficere / tam co
piosus est quod omnibus potest sufficere / tam copiosus est quod numquam potest deficere. In primo
gradu copiosus est / in 2o copiosior / in 3o copiosissimus. Dico quod fructus iste
videtur tam est copiosus quod animam totalem qua totus mundus neque creatura
satiare non potest. Iste ad satietatem reficere potest. Unde ps. De fructu
operum tuorum satiabitur terra / fructus ventris Marie est fructus operum tuorum
Domine / tuorum non servorum / non ~~mortalium~~ marcialium sed tuorum. Unde Domine opus
est tante virginis conceptio / tuum opus est Gabrielis missio / tuum opus est Spiritus
Sancti supervenctio / tuum opus ubi et carnis unio / talium operum tuorum
Domine est fructus iste / quia de talibus operibus quasi de quibusdam floribus processit
fructus iste. Unde est in Nazareth quod interpretatur flos. Unde apparuerunt
flores isti. Ber. In Nazareth annunciatur quod nasciturus quod in flore sperari
fructus processurus. Terra que isto fructu satiatur est anima humana, que ad modum
terre fit est germinativa sive utilium sive inutilium herbarum id est cogi
tationum et desideriorum. Istam animam terram fructus Marie satiat. Unde ps.
Satiabor dum apparuerit gloria tua. Reddere nunc si gloria satiat hoc
fructum fructuum sed et in miseria fructus satiet credentes. Unde Ysa.
Sicut in solitudine clamans dicens quod fructus ille mirabilis, quem humanum genus in
diversitate diversissima satiaret. Unde non gustabat peccatum est. Unde 5o quod
copiosus iste fructus est / quod animam satiat potest / quod totus mundus satiari
non potest. Et in fructus iste videtur non solum tam copiosus est quod in satiata
bene animam plene potest reficere sed est tam copiosus est quod ad universitatem
satiandorum potest sufficere / hic in est fructus arboris illius glose de

qua dampnel / fluvius aque minime est contra universorum i. e. universorum
erit in duobus videlicet defectum resurrectionem. Unde pulchre signanter
in Levitico xxv Dabo benedictionem meam anno sexto et faciet
fructus trium annorum. Annus sextus etatis vi. vii et viii. Iste annus
sextus annus est plenitudinis iiij ad Gal. At ubi venit plenitudo
temporis misit deus filium suum. Hic itaque annus protulit deo filium / fructus
fuit utique tam copiosus / quod propter ipsum in anno vi° videlicet Anno vii°
defectum Anno viii° resurrectionem habuimus omnes fructus magis innumeros /
qui in duobus sufficientes universitati creaturarum / hic fructus est fructus mane
vii ad Rom. Illa ergo singularia puncta et grana atque impleta sunt
habet ipsum dicitur sui fructum / cuius comparatio habet universitas
dixit. Item iterum fructus iste videlicet non solum tam copiosus est sed in
satiabile ad satietatem sufficit pro / non solum ad hoc copiosior
est quam aliorum satiandorum universitati pro sufficere. Sed est tam copio
sus quod magis satiandorum universitati pro sufficere iiij Regum /
comedent et quod audivit satiandis et augeat magis pro deficere [illegible]
non deficit fructus aque. Infinita copia. Copia defectus nescia.
deficere utique non potest copia huius fructus tantum / cum sit copiosissimus
ultimum videlicet vii b. Unde fructus venit tam / quod videlicet sed
in hac fructus iste copiosus est Deus ad satietatem sufficit / eo
copiosior deus satiandorum universitati sufficit. Copiosissimus deus satiandis 16
copiosior non deficit / videlicet nunc lector / videlicet auditor / quod gloriosissimus
quam deliciosissimus / quam virtuosissimus / quam copiosissimus / sit fructus iste mane
videlicet / videlicet quod sit gloriosus ex verbo regali / gloriosior de virginali
gloriosissimus ex principali. Et vide quod deliciosissimus sit dulcis / deliciosior
dulcior / deliciosissimus sapore / et vide quod virtuosus sit ad curandum / virtuo
sior est ad multiplicandum / virtuosissimus ad generandum / vide quo copio
sus sit ad satietatem / copiosior ad universitatem / copiosissimus ad ipsam
eternitatem. Hec vii conditiones huius fructus signum sunt quod illos vii fructus
de quibus i capitulo Augustinus Iohannis dicit. Lignum vite afferens fructus vii

Et quia fructus iste lignum vite omnibus habentibus est ad vitam perducit / Ideo merito
dicitur ad laudandum huius fructus auctorem (inducitur) Ipsa laudet me anima
fructus fac ut hunc fructum ... mereamur [?] — pro eodem fructum ...

Benedictus fructus ventris tui. Amen. Postquam vidimus de fructu
ventris Marie qualis et quis sit et cuius. Videamus modo quorum
sit et quibus debeatur. Fructus namque iste benedictus non solum est fructus
ventris sed est mentis. Fructus est Marie solius ventris. Fructus autem
mentis omnibus fidelibus anime. Fructus ventris per carnem / fructus mentis per fidem.
Unde Ambrosius: Secundum carnem una est mater Christi / secundum fidem tamen omnium est Christus.
Unde enim anima concipit verbum dei immaculata et inviolata a viciis. Unde
Ambrosius: Accedamus mens sicut fructum sibi voluit ad esse / sed a viciis
immunis est. Christus autem fructus est mentis non viciose sed virtuose / non
viciose per unum peccatum mortale / sed virtuose contra vicia capitalia. Fructus iste
humilitatis contra superbiam / fructus caritatis contra invidiam. Fructus ... contra iram.
Fructus liberacionis contra acediam. Fructus liberalitatis contra avariciam. Fructus ab-
stinencie contra gulam. Fructus continencie contra luxuriam. ¶ Primo tamen vi-
deamus quomodo fructus iste benedictus sit humilitatis contra superbiam. Reg. xix. Id
quod reliquum fuit de domo Juda / mittet radicem deorsum et fa-
ciet fructum sursum. De domo Juda fuit beata virgo Maria. De
domo Juda est quelibet fidelis anima. Illa corporaliter, ista spiritualiter. Illa
per carnem, ista per fidem / et ideo non solum Maria / sed et quelibet fidelis anima
voluit facere fructum / sed mittere radicem deorsum. Radix autem deorsum
mittere est humilitatis et profunditatis (duplex) radicis. Quia ad quam ... sicut
videmus radix arboris quanto fuerit profundior / tanto radix ipsa erit
profundior. Unde Bernardus: Tanto maior es / humilia te in omnibus et coram deo
invenies graciam. Aliquando arbor quanto maior est / tanto citius vento
inflatus est prosternitur / si non magna et profunda humilitatis radice
firmatur. Unde Jeronimus: quanto radix illius arboris profundior fuerit /
que fit in sublime excreverit / quia fructum ... facere ...

Vn[de] Ambr[osius] ipse flumus venit et est flos radicis. Vn[de] q[uo]d ysa[ias] Et
iet[sic] egr[edietur] virga de radice iesse et flos de radice eius ascendet. Et sic
vtique hec humilitas radicis desursum ascendit / ipsa enim flumus
caput suum habet sursum. Sursum aut[em] in alto et celsitudine / sursum in alto
tue sursum habet. sursum aut[em] in alto attollens / sursum in alto
affectu / sursum contemplacione / sursum in dilectione / hic s[ed] flumus iste
fundes humiliter / et in maria super omnes fluvios fuit hoc flumen
dignissima. Vn[de] B[ernardus] : virgo regia sublimis / ad quam celestes ... nec
... / usque ad thronum maiestatis / qui in alto militis
... flumus iste ... sicut
radicis humilitas. ¶ 1o videamus quo flumus iste amaverit sicut
deus ... patrem ... Vn[de] ps[almus] Ecce hereditas domini filii
merces fructus ventris. hoc exponit Ambr[osius] / hereditas domini filii
merces fructus ventris. Quia sic de matre venire promisit. Multi enim
sunt quorum merces illius sunt filii de matre venire / promisit
sunt filii merces unici filii / que flumus ventris virginis genuit /
fuit filii merces unici filii / que flumus ventris virginis genuit /
sic ubi ut qui meruit hac mercede. Meruit enim nascendo / me
ruit ... sacerdos / meruit ... sustinendo / meruit do
cendo / meruit salutem ... / meruit moriendo / meruit re
surgendo / meruit salutem ... / meruit moriendo / meruit re
nobis xxxiii annis / et ... hac mercede exegit deus
nob[is] xxxiii annis / et ... acti[bus] omnibus afferre mercede
Zach[arias] ... Ibi bonum ... ~~...~~ actis omnibus afferre mercede
... non plena sunt filii merces flumus ventris / sic est ipse flumus
... sunt filii merces flumus ventris / sic est ipse flumus
ventris altissimi / et merces celestis filii adoptivi. Ideo sicut ista
filii inde filiorum et dilige patrem et patris filios. filii s[ed] dei et filii
esse sicut ... deum et patrem diligunt. Vn[de] ap[ostolus] ad ephe[sios] v. Estote
imitatores dei sicut filii karissimi et ambulate in dilectione sicut et xpus
dilexit nos. Matth. Diligite inimicos vestros. Benefacite hiis qui oderunt
vos. Talis s[ed] filii vestri amatores dei et proximi / sic flumus ... dom
nos ... filii ... amatores dei et proximi / sic flumus hic ven
tris virginis / merces talium filiorum merces est ipse est flumus ven
deus hec est flumus iste diligendo et in maria super omnes fluvios fuit
caritate affluentissime. Vn[de] Aug[ustinus] Nemo dubitet posse eos sufficienter
caritatis transisse miseria maris in quibus ipsa est deus et caritas / ...

in capitulo corporalitatis requirit ¶ 1 Item videamus quis fructus marie
videns sit parientium et [illegible] quia unde de hoc habemus in Job desiste
quo illo et habeo pacem et per hoc habebis fructus optimos desiste et pace
habe [illegible] et paciencia. Item aut tales sunt per ipsi per hoc fructus
optimos habebunt. Duo aut optimi fructus unus beneficiis et alter meritis
fructus cum caritas unde ad Gal. fructus aut spiritus est caritas. fructus qui dicuntur
magni alii quidem sunt boni alii bo melioris Et primus qui est caritas
optimus quia sine omnis alii sunt sicut dicitur ubi supra Optimus aut
fructus bonitatis cum spiritu et sensus in ventre sanctificatur cum Jacobus cum fructus
ventris Elizabeth Johannes melior fructus Anne marie fructus optimus
cum Christus Item itaque fructus elizabeth Johannes Sed melior fructus marie
Ille pensa fructus quibus iste fructus de qua sit tria producta et de
de his quod sit optimus Judic. 9 fructus iste cum ligno de ligno domus de
ancilla dans ex hoc filius ex mea fructus de terra O felices fructus
castigacionum disciplina cum tam paciente sunt et tam parentis quia ex
hoc mistica consequitur fructum penitentium fructum paciencium fructum
paciencissimum unde ad Heb. Omnis quidem disciplina in presenti non videtur gaudii
sed meroris. Postea aut fructum paciencissimum caritatis [illegible] reddet
[illegible] Caritatem aut paciens fructus fructum in se fert optimum
unde ad Gal. fructum afferunt in paciencia Inter quos fructus iste videns est
[illegible] et pacientium et in maria sunt omnis habeas fuit mitissima Neque
nec oculo nec verbo nec facto tenuissimum impaciencie signum ostendit Solo
paciencissima fuit tristitate Judith Judith totum tacito marie fuit mitis
in verbis gratiis mitis in actu et secundum ¶ 1 Item videamus quis fructus
marie sit exercentium se et laborantium qui accidunt in Gal. Bonorum
laborum gloriosus est fructus Sapientie 3. est fructus iste cum variis laboribus
quia apis parit fructum mellis unde Eccl. Brevis in volatilibus est
apis et initium dulcoris habet fructus eius Considera hanc quod apis de
terra ad terram de arbore ad arborem de flore ad florem discurrit
per fructum mellis et in meditacionibus et desideriis et [illegible] anima

[Left margin:] Ille namque bonus fructus est verbis
[Right margin:] [illegible]
[Right margin:] verus

di discurre et exempla mistorum et maiorum precedentium / discere de flore
ad florem i. de virtute ad virtutem / de exemplo ad exemplum / discere
maxime super illum florem in quo inveniens totum mellis dulcem fructum / super
illum scilicet florem qui est et flos et fructus / hugo de ambrosio / flos maxime xpc
est / velud ille arboris fructus qui non processit virtutis nisi floret
nisi fructificaret in nobis / saborem fructum eius sumus pro hoc fructu / quia bonorum
saporem laborum sed tamen bonorum saborem est fructus iste / unde est illorum de
fructibus dicit / ecclesiastes / sapientiam qui abicit et disciplinam infelix est / quia vacua
est spes illorum / unde est in arbor illius sine fructu / unde et est fructus
iste laudens et gaudens fit in bono quia accidia / et in maria hoc
fructu ex fuit dilectissima / quia super omnes homines fuit excellentissima
fructum et fuit dilectissima / quia super omnes homines fuit gratissima / ... lectum
hugo beda super hoc verbo / magnificat anima mea dominum sit loquitur / totum
animi affectum in gratiarum laudibus offero / totum quod vivo / totum
quod sentio / quod discerno / in eius magnitudine contemplanda totum in eius
preceptis observandis expendo ¶ L videmus bonum quod fructus maxime
propter observandos expendo ... liberalium / et hoc fructu
sit liberalium quia avaricia / et maxime illorum liberalium / quia hoc fructu
in pomiciis aliquibus temporalibus / unde in canticis / unde afferet pro fructu
eius mille argenteos / in longitudine sua / dicit in lincoln / uno / quia venit
eius mille argenteos / in longitudine sua / dicit ... quia non
sit perfectio per argentum ... mundanum accipitur / bonum quia ... perfectionem omnis
dominum propter ipsum relinquit / ipse ... mille argenteos pro fructu reddat /
secundum quod dixit ... mille ... in longitudine / dicit saltem aliquid pan
... pro hoc fructu / ut sit sicut oliva fructifera
in domo domini / unde fructus nunc est ... / ... fructum nunc ferendo / unde ... est
fructum nunc copiosissime tulit / ipsa sicut
qui dicit ... maria quia hunc fructum nunc copiosissime tulit / ipsa sicut
oliva fructifera ipsa quasi oliva speciosa in campis ... fuit
hugo damascenus / maria in domo dei plantata et impinguata / ... / oliva
fructifera ... habitaculum facta est / unde ... longe ab isto
fructu ... et ... sunt ... hugo lucas
... sollicitudinibus et divitiis et voluptatibus vite euntes suffocantur /
et non referunt fructum / unde ... divicias fructum non

capiet ab eis | Ut 5° fructus iste videtur liberalis et competentis
temporalia est et iste est maxima super omnes fuit hoc fructum dignissima per
super omnes homines competentem liberalitatem fuit liberalissima vnde Bernardus quamvis
veri habet a philosophis nec frenare de domo propria habere potuisset
et arbitraria est si fuerit in operibus benefaceret ¶ 6° videamus
quo fructus ventris mariae sit abstinentia contra gulam vnde de pane de
fructu ventris sui ipsa satiabitur bonis | fructus mariae fructus ventris dicitur primo
non solum quia ventris mariae sed dicitur | sed ventris quia abstinentia saciabitur
de isto fructu saciabitur bonis spiritualibus qui isto fructu abstinens
est a bonis temporalibus | saciabitur bonis de isto fructu qui cum esurierit

qui isto fructu ab[stinens] est a bonis [tempor]alibus saciabitur [b]onis

sunt corporaliter | magis autem spiritualiter qui isto fructu vere fructus qui esurierunt
esuriunt et sitiunt iustitiam et ista et potus est | Vnde qui hoc fructu
esuriunt quia saturabuntur hic in mundo | quia de ipso saturabuntur in celo |
Hic 5° qui hoc fructu abstinentes | alii autem de hoc fructu comedentes
tes vnde in proverbiis Iterum iusto qui fructum abstinentie suae comedit
medit Vt 5° fructus iste videtur est abstinentia contra gulam | et ista ma
ria super omnes homines contra gulam temperatissima vnde Ieronimus commessatio
aut ebrietas numquam fuit maria | non lautus aut sciosa | aut cauti-
ciosa | non tamen panem aliorum amaritudine etc temperantia sequitur solet
¶ 7° Item videamus quo fructus ventris mariae sit continentia contra luxu-
riam vnde Bernardus Scholis sponsalis et coniunctio | qui nescit thorum in de-
licto | habebit fructum in respexione animarum sanctarum | Item inspexione mihi per
gratiam | magis autem inspexione per gloriam et etc fructus ventris castissimi
fructus ventris virginalis | multo est fructus continentie spiritualis | cum enim
per fructum videntem videtur omnes fideles spiritualiter | multo continentes
videntur per ipsam spiritualiter quia que est continentia regina videtur
et potiores singulariter | sicut Bernardus dicit Vere videtur fructus ventris
tui qui videtur sunt omnes genere | de cuius plenitudine

tu qui accepisti cum ceteris. Tu luxuriosis quia nulla pre hunt i
fructu uberis. Tu auaris quia nullus fuit tecum qui possit fer
fructu uentris tui. Cui adulter dicit. Esa. Rorate celi desuper et nubes pluant iustum et nos dabunt
fructum suum. Secundo fructus iste benedictus contra luxuriam est. Ideo
maria super omnes homines fuit castissima. Aug. Testatur. In istius
uirginis laus maria magis credebat apostolis castitatem cuique uiro
cuique plus gratie quam nature possibilis esse credebat mittere sine
cuique plus . . . quia maria posse peccare. Pro istius maria felicissima quam
uero grauiter quia maria posse peccare. Hoc est maria felicissima, quam
uere tam uirtuosissima fructum diuino fructu dignissima admirari nos
ut uirtutibus ad hunc fructum peruenire ualeamus. Ipso adiuuante
filio tuo domino nostro ihesu christo qui cum patre et spiritu sancto uiuit et
regnat deus in secula seculorum. A M E N

Benedictus fructus ventris. Videamus de benedicto fructu ventris marie quis et qualis sit.
Videamus quare et qualis sit. Videamus ut ad quos et ad quales effectus nocivus
sit. Illa fructus iste que malum. Fructus iste ad bonum nocivus est et efficacius
quod expeditus in effectu quam malum nocivus et expeditus in effectu ad bonum. Universitas
quod expeditus in effectu valde utiles. Habet xii utilitates valde nobiles.
benedicti fructus sunt xii effectus valde utiles. Fructus laudat omnes homines proprio qui scriptum est.
de quibus multo largitore esse fructus laudat omnes homines. Primo qui scriptum est
Confiteatur tibi deus . . . Terra dedit fructum suum. Primus huius effectus
est operatio culpe mortalis. Secundus est pacificatio inimicitie capitalis. Tertius est sanatio
plage originalis. Quartus est relevatio tedie mentalis. Quintus est emundatio ire iudicialis.
Sextus elongatio pene gehennalis. Septimus fundatio fidei spiritualis. Octavus locupletatio
gratie celestis. Nonus confirmatio vite spiritualis. Decimus redintegratio ruine empyree
angelicalis. Undecimus multiplicatio caritatis vitalis. Duodecimus perpetuatio glorie eternalis. Primo huius benedicti
fructus marie benedictus nocivus est ad operationem culpe mortalis. De hoc opere
patet per dicit ysa. xxvii. Iste omnis fructus ut auferatur peccatum eius. Omnis fructus intelligitur
pro illo de quo beatus bernardus loquens ait. In cruce pendet omnis fructus vite quia ipsa est
arbor vite in medio paradisi omnibus huius fructus est totus fructus totius ihesu. Hic fructus ad
hoc est ad hoc datus est. Ad hoc natus est ad hoc passus est ut auferat peccatum hominis. Ipse
enim sicut angelus nunciat Mat. i. Saluum faciet populum suum a peccatis eorum. Ipse est
est de quo ioh. dixit. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi. Iste huius agnus sive
fructus tollit peccata tam mortalia quam venialia. Ut quicumque per hunc fructum purgatus a mortalibus
liberatus eundem fructum portat. Purgatus et a venialibus fructum habundantius ferat.
Iuxta illud ioh. xv. Omnem qui fert fructum purgabit eum ut fructum plus afferat.

Secundo lignum fructus marie vndecumque nocivus est ad pacificacionem inimicicie capitalis que fuit inter deum et hominem et inter angelos et homines. Unde ysa. lvii. dicit Creavi fructum labiorum pacem. pacem ei qui longe est et qui prope est. fructus ventris marie vnde potest dici fructus labiorum marie quia cum de labiis suis distillaverit melliflua verba illa Ecce ancilla domini fiat michi secundum verbum tuum. statim concepit mellifluum fructum suum. O vere melliflua labia de quibus dicitur Can. iiii. Favus distillans labia tua sponsa. horum ergo labiorum fructum ihesum christum. deus pater creavit sive fecit pacem. pacem inquam ei qui longe est per culpam ut fiat prope per graciam. pacemque ei qui prope est per conservacionem ne fiat longe per culpam. Ipse enim sicut apostolus ait est pax nostra. qui fecit utraque vnum. fructus ergo est fructus iste pax inter hominem qui longe est in mundo et inter angelum qui prope est in celo. utrosque pacificans in patibulo. Unde illud eph. ii. Pacificans per sanguinem crucis eius. sive que in celis sive que in terris sunt. Itaque fructus iste pax hominis ad hominem. pax hominis ad angelum. pax hominis ad deum fructus est. Quid mirum si per hunc fructum pacem habeant homo cum deo. cum ipse fructus pacificans sit deus et homo. Testante beda qui ait. Terra nostra dedit fructum suum. quia virgo maria que de terra corpus habuit filium genuit divinitate quidem deo patri coequalem. sed veritate carnis nobis consubstantialem. Tercio lignum fructus marie vndecumque nocivus est ad curacionem plage originalis. Curavit enim plagam vnius quam multis plagis homo incidens in latrones vulneratus est scilicet per originale peccatum cecus ad verum. tardus ad bonum. pronus ad malum factus est. Et hee plage per hunc fructum sanantur. In hac quidem vita in parte sanantur per graciam In futura vero vita in toto sanabuntur per gloriam. Unde legitur apo. xxii. Et angelus ostendit michi lignum vite per menses singulos reddens fructum suum. et folia ligni ad sanitatem gencium. Lignum vite est mater vite maria. vel lignum vite est lignum crucis. vel lignum vite est ipse auctor vite ihesus christus qui est fructus vite. huius folia sanativa sunt verba et documenta edificativa. Si autem sanativa sunt folia eius quanto magis sanativus est ipse fructus. Ut igitur per hunc fructum sanemur accedamus ad arborem eius accedamus inquam ad mariam orantes cum anselmo qui orans ait Exaudi me domina sana animam peccatoris servi tui per virtutem benedicti ventris tui. qui sedet in dextera omnipotentis patris sui. Quarto lignum fructus marie vndecumque nocivus est ad relevacionem tedii sive famis mentalis. ne propter defectum nutrimenti deficiat anima deo. propter quod unde Johel. ii. dicitur Nolite timere animalia regionis. quia germinaverunt speciosa deserti. et lignum attulit fructum suum. desertum quod sine cultura germinat et profert pastum animalium signat virginem mariam. que sine cultura maritali protulit filium qui est pastus omnium fidelium. Ideoque unde de ipsa dicitur per prophetam Eze. xxxvi. Terra illa inculta facta est ut ortus voluptatis. Speciosa huius deserti sunt speciosa germina celestium desideriorum. speciose herbe operum bonorum.

speciosi flores virtutum et decorum. speciosa folia utilium verborum. et certe
speciosus fructus vite eterne. qui est pastus omnium iustorum. Maria ergo est desertum
speciosum. Maria quoque est lignum huius fructuosum. de quo dicitur. et lignum attulit fructum
suum. O vere mirabilem fructum per quem tanta fames quam sitis extinguitur animarum.
Secundum testimonium beati bernardi dicentis Bonus fructus qui animarum esurientium et sitientium iusti
tiam cibus et esca et potus est. Nolite ergo timere animalia dei Nolite timere fideles christi
ani quia rediviva deficiatur cum plena pascua in deserto plenum fructum in ligno.
plenum etiam pabulum in presepio habeatis. Ait enim beatus bernardus Natus infans inclinatur
in presepio ut fideles omnes velut sancta animalia carnis sue alimento reficiat. Et
beatus augustinus ait O presepe splendidum in quo non iacuit fenum animalium sed cibus
angelorum inventus est. Quinto beatam virginem nominamus est fructus marie benedictus ad cauta
tionem ire iudicialis. quia utique certe habet omnis iustus. sed fructum quo ira iudicii
evadit. certe habet utique omnis iustus. Unde in psalmo dicitur Si utique est fructus iusto. utique
est deus iudicans eos in terra / eos id est iustos sed exponit glosa iniustos nam
quando iudicabit deus in terra. Die in iudicio iusti in aere erunt. iniusti vero in terra
remanebunt. quia terrenis quod deum adheserunt ita ut dicere possit Adhesit
in terra venter meus. Vel dicitur ergo iste sed utique est fructus suavis iusto. sic utique erit
iudex durus iniusto. Vel ergo dicitur eis qui fructum tam suavissimum convertunt sibi in iudi
cium tam amarissimum. Unde dicitur Amos vi Convertistis in amaritudinem iudicium et
fructum iustitie in absinthium. fructus iusti. fructus iusti. fructus iustus est fructus marie
de quo certe beatus ieronimus ait Iustum fructum dedit terra virgo. quia vitam de terra ac
cepit. Sexto beatam nominamus est fructus marie benedictus ad elongationem sive
declinationem pene iehenalis sive mortis eternalis. de quo exponi potest
sumptus quod dicitur iiii Reg xviii Transferam vos in terram fructiferam et fertilem vini
terram panis et olei ac mellis et vivetis et non moriemini In terram marie
vel in terram eterne transferentur qui toto corde ad ipsam convertuntur. hec autem terra val
de est fructifera ferens fructum panis et vini olei et mellis. Dominum meum ihesum christum
Ipse namque nobis est fructus panis confortans contra defectum Ipse nobis est fructus vini animan
tis ad profectum. Ipse quoque nobis est fructus olei illuminans intellectum Ipse semper nobis
est fructus mellis dulcorans affectum propter ipsius certe fructum vivetis beatam et non mo
riemini morte eterna Benedicta ergo sit terra huius fructus et benedictus super omnia sit ipse
fructus. per quem a tantis malis exempti sumus Unde et beatus bernardus declamat Anselmus cum
dixit. O digne referenda genitrix dei et domini mei. per cuius fecunditatem cap
tivus sum redemptus. per cuius partum de morte eterna sum exemptus. per cuius prolem perditus
sum instauratus. et de exilio miserie in patriam beatitudinis reductus Benedicta
restitutus

imulierib3. Hec oia in dedit virides fruct' veteris tm. i. regnacoe baptis
matis sui. ve q oibz ab isto fructu alienis. Beptu nam3 e. Oms arbor
q no facit fructu bonu excidet et i igne mittet. Sexto lemn notatus
e fruct' marie viridis ad eliminacoez sive ad contemptu sbe tpalis. Vn Cant
viij dr. Vir afferet p fructu eius mille argenteos i. unqd tpalia de mel
lia s alia glosa dr. p mille pfco p argentu vo oe mandatu accipitur.
Vn q mille argenteos p h fructu dat quicq3 pfce oibz tpalibz p xpo
renunciat et ve mito p h fructu oia tpalia fuerit vilipendit. quicq3 q pro
fessus sit iste fruct' diliget attendit. dicens Prouerb viij. Melior e fructus meus auro
et lapide precioso. et genimina mea argento electo. Vir etc e quicq3 eu vilis
e. Vn ait iste vir p h fructu contempne ds no solu res et divicias. s et ho
nores et pompas dicens i Iud' ix No possu desere dulcedine mea fructu
suavissimos et ire ut int cetera ligna pmoveat. suavissimi fruct' sunt xpt et
caritas. ligna silvarum s dr glosa st homines ifructuosi et vana. medio pma
ti. Igit quis fruct' istos suavissimos vir vult contempnit honores st ligna sil
varum preciosissimos vult contempnat oia ppt fructu viridem st oia de q
btus ber' ait Benignitatis viridis fruct' veteris tm cu sit sup oia viridis
i scla. Octavo lemn notatus e fruct' marie viridis ad locupletacoez sive
repletacoez aie ronalis. Vn dr pv. xiij. De fructu oris sui vnusq3q3 replebi
bonis. Dum tam no solu fructu veteris s et fructu oris no i gyrne facte m
q ipm oris predicacoe oris confessione oris oracoe meam. Ipm q ore corpori
summus sacramentaliter. ore vo interiori spualiter. Ppt q Vn Jo' ait. Flos ma
rie fruct' e fruct' ut nob illu comedemus. De isto fructu oris vnusq3q3 fidelis
replebi bonis spualium diviciarum. bonis mo virtutu et grarum. De tali bonorum
replecoe apls dr Ro xv. Ds aut spei repleat vos oi gaudio et pace i
credendo. ut habundetis i spe et virtute spc sci. Et ve beta hs fruct' plenitudo.
q repletus e no solu ag virgo huc fructu produceret. s et sacros vnusq3q3 fidelis
huc fructu gmeret. Vt p3 btm io'm q ait Vn agn' plenus dr. q plena
gra virgo maria pnunciat. De cuius vero credentibus fruct' vite pcessit. et
nos oes de plenitudine eius recepimus gram p gra. Nono lemn notatus e fruct'
marie viridis ad pfeccom vite spualis. Vn de viro pfco. Vn ips dr. Et
erit tamq3 lignu q plantatu e secus decursus aquarum. q fructu suu dabit i tpe suo.
et foliu eius no defluet. et oia quecq3 faciet pspabuntur. Quod intellige debemus
p decursus aquarum in vita [illegible] gracia. p qs ho dat suu pfcm fructum suu dum
itum xpm. Tres aut h condicoes pfce vite insinuat, q homines hi fructu sitis

comitatur. Peccatorum namque est tempore suo non negligere, propter quod bene dicitur: fructum suum
dabit in tempore suo. Peccatorum quia est in lubricis actionibus non defluere, propter quod bene additur:
et folium eius non defluet. Peccatorum insuper est quod fructum suum spiritualem non omittere, propter quod
bene subiungitur: omnia quecumque faciet prosperabuntur. Vel certe cuius hunc fructum perfectum
tulit omnia prosperantur quia sibi omnia in bonum cooperantur. Ut scriptum Ro. viii. Scimus
quoniam diligentibus deum omnia cooperantur in bonum etc. Beatus vir qui tam perfecte tulit fructum
istum ut tempore suo non tulisset ociosum infructuosum, ut ubique sibi non defluat
ociosum ut opus suum non peccat virtuosum. Fructus sic tanquam lignum fructuosum spiritualem
quemadmodum Maria fuit et comparatur. De quo beatus Bernardus ait: O vere lignum vite quod
solum dignum fuit portare salutis fructum. Decimo vero nominatur est fructus Ma-
rie vindemie ad multiplicationem ecclesie utilis. Unde dicitur Prov. xxxi De fructu ma-
nuum suarum plantavit vineam. Deus hic ubi bene fructus ventris dicitur quia ventre
genitus et sic bene fructus oris dicitur quia de ore sunt. Ita bene fructus manuum dicitur
quia manibus eorum opere cottidie manibus sacerdotum ministratur. Unde fructus iste
plenissime est fructus Marie. Fructus certe ventris eius est quia de ventre eius singularissime
natus est, quia ore eius dulcissime commendatus est, fructus quoque manuum eius est quia ma-
nibus eius devotissime attrectatus est. De isto namque manuum fructu Maria ut
primitiva ecclesia secundum exposicionem glose plantavit vineam id est ecclesiam universalem per orbem diffusam
Unde quorum palmites huius vinee videlicet fideles ecclesie per hunc fructum multiplicantur
sicut doctores ecclesie in cordibus fidelium eundem fructum spiritualem nasci fecerunt,
sicut bene in psalmo dicitur: fecerunt fructum nativitatis et vindemie eos et multiplicavit eos nimis. hic
et quia ecclesia de omnibus generationibus est per hunc fructum multiplicata, ideo virgo hic fructum predicavit
et merito ab omnibus generationibus beata predicata, propter quod bene ipsa ait: Ecce enim ex hoc
beatam me dicent omnes generationes. De quibus verbis loquens beatus Bernardus ait: Ecce iam
video quod fructum est in me quem fructus predicat de me quia et quanta bona non in solo sed
omnibus generationibus proveniet per me. Undecimo vero nominatur est fructus Marie vindemie
ad restaurationem ruine comparatus. Sicut nunc magis fructus in celo comparatur. De hoc
nore possumus quod Deus de medulla cedri plantare volens dixit Eze. xvii. In mon-
te sublimi israel plantabo illud et erumpet in germen et faciet fructum. Mons sublimis est
sublimis illa mansio sublimis illa societas angelorum, et bene mons israel dicitur quia
israel visio dei interpretatur, et certe angeli semper in visione dei testante eo qui ait Mt. xviii.
Angeli eorum semper vident faciem patris mei qui in celis est. In isto sublimi mon-
te in ista sublimi angelorum societate deus plantat id est quos de massa perditionis eligit
Plantat namque medulla cedri medulla generis humani id est omnes electos dei. Quorum quidam more
in terra quidam in spe plantati iam sunt in angelico monte vel sic omnia diligentes fructus
qui iam sublimiter plantati iam omnes libere hunc fructum divinum alibi portare possumus
propter quod inter angelos iam ipse plantari fecit. huius et fructum …

Hodie dominica dies ... in hac prima dierum fuit. Hec ut dicitur erit ultima dierum. Hec nox illam non precessit et nox illi non succedit. Hec celum et terra in ea creata sunt. Hec in ea angeli iussu ... dei. Hec primo data est in e... filius istius madida ... virgine. Hec in ea Christus natus est et a mortuis resurrexit. Hec in ea spiritus sanctus missus est apostolis. Hec in ea omnes resurgemus et iudicabimur. Hec in ea ... in laude divina

Octavo kalendas aprilis in annunciacione beate virginis. mundus creatus est. Adam formatus et a serpente deceptus. Cayn ... abel occisus. periit diluvium mundi. periit Sodoma et Gomorra. Ysaac immolatus. Joseph venditus. pharao in mare submersus. Gabriel mariam ... nunciavit. ... mundo venimus. latro paradisum possedit. adam in paradiso ... Johannes baptista decollatus. petrus ... liberatus. Jacobus decollatus. Jherosolima a tyto et vespasiano vastata. dicunt quidam dominum hac die esse venturum ad iudicium. et hec festa eciam ... marcii. ... credit festa ...

et gratia angelorum universitate redintegravit. Vnde hii fructus inter maria bona per gloriam et dulce uberi illa quam beatus bernardus ... loquens ad angelorum generacionem ... per meum generatum redintegrabitur et homini generacio in ... maledicta per benedictum fructum ventris mei ad eterna benedictionem regnabit. Duodecim bonum nectitur cum fructus marie benedictus ad perpetuacionem gratie eternalis quam eterna non erit nisi per hunc fructum conservaret. Unde dicit ... fructus iusti lignum vite. Optime fructus iste dicitur lignum vite quia sicut lignum vite fuit ad conservacionem vite naturalis in paradiso terrestri sic iste est ad conservandam vitam eternalem in paradiso celesti. Hec igitur tanta bona que per benedictum marie fructum consequimur. Unde ille ... bene advertit qui dixit. Hec tanta bona per benedictum fructum benedicti ventris benedicte marie provenerunt. Vnde ergo bene videtur quomodo fructus marie benedictus nectitur omnino cum primo ad expiandam culpam mortalem. secundo ad pacificandam inimiciciam capitalem. tercio ad sanandam plagam originalem. quarto ad relevandam ... mentalem. quinto ad curandam iram iudicialem. sexto ad declinandam penam ... septimo ad ... octavo ad locupletandam ... nono ad ... vitam spiritualem. decimo ad multiplicandam ... undecimo ad reparandam ruinam ... duodecimo ad conservandam vitam eternalem. Et ecce hii duodecim effectus fructus ventris ... fructus signant per xii fructus vite quos ... in fructu ventris marie. De quibus xii fructibus legitur apocalypsis xxii. quod angelus ostendit iohanni lignum vite afferens fructus xii.
Domina igitur nos o benedicta in mulieribus ut per benedictum fructum ventris tui benedictorum ... xii fructuum consequamur. Domina o virga fructifera ut per fructum tuum ... fructibus ita fructuosi efficiamur quod per hos fructus fructu tuo frui perpetuo mereamur. Domina o dulcissima ut sic sine nobis ... dulcedine sua frui ille ... commutator sui benedictus fructus ventris tui qui cum deo patre et spiritu sancto vivit et regnat deus per omnia secula seculorum Amen

Explicit pulcherrimum speculum marie gloriosissime virginis et matris ihesu christi

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF